

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำหนังสือ
เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย

中国

โดย
รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และคณะ
ตุลาคม 2548

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำหนังสือ

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย

คณะผู้วิจัย

1. รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.
2. อ.อักษรศรี พานิชสาส์น คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.
3. นางสาวอวยพร สุธาทองไทย นักวิจัยอิสระ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

“ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป”

คำนำ

รายงาน “โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” เป็นการศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจของจีนในระดับมณฑลในวงกว้างเพื่อให้คนไทยทั่วไปได้รู้จักมณฑลสำคัญต่างๆ ของจีนโดยครอบคลุมมณฑลทางตะวันตก (เจียงซี ชี้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน ส่านซี และกว่างซี) มณฑลทางตะวันออก (ฝูเจี้ยน และเจ้อเจียง) มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (เหลียวหนิง) และมณฑลทางใต้ของจีน (กว่างตง และไห่หนาน) เนื้อหารายงานเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านต่างๆ ของแต่ละมณฑล ได้แก่ ภาพรวมสังคมและการปกครอง เศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าระหว่างประเทศ การลงทุน การท่องเที่ยว การค้าภายใน เมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละมณฑล ตลอดจนนโยบายและมาตรการสำคัญของรัฐบาล

คณะวิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนการวิจัยฯ จากงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2548 ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อรายงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

คณะวิจัยหวังว่า ผลการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการจีนศึกษาในประเทศไทยและสาธารณชนโดยทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจของประเทศจีนในระดับมณฑลมากยิ่งขึ้น และคาดหวังว่า จะสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนในอนาคต ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการค้าขาย การเข้าไปลงทุน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศจีนต่อไป ทั้งนี้ ด้วยข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอุปสรรคในเรื่องภาษาจีนและข้อจำกัดในการเดินทางไปเก็บข้อมูลในประเทศจีน ผลการวิจัยจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ อย่างไรก็ตาม คณะวิจัยหวังว่าผลการศึกษาชิ้นนี้จะเป็นพื้นฐานและแนวทางให้มีการศึกษาในระดับสูงต่อไป

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน
อักษรศรี พานิชสาส์น
อวยพร สุทธาทองไทย

ตุลาคม 2548

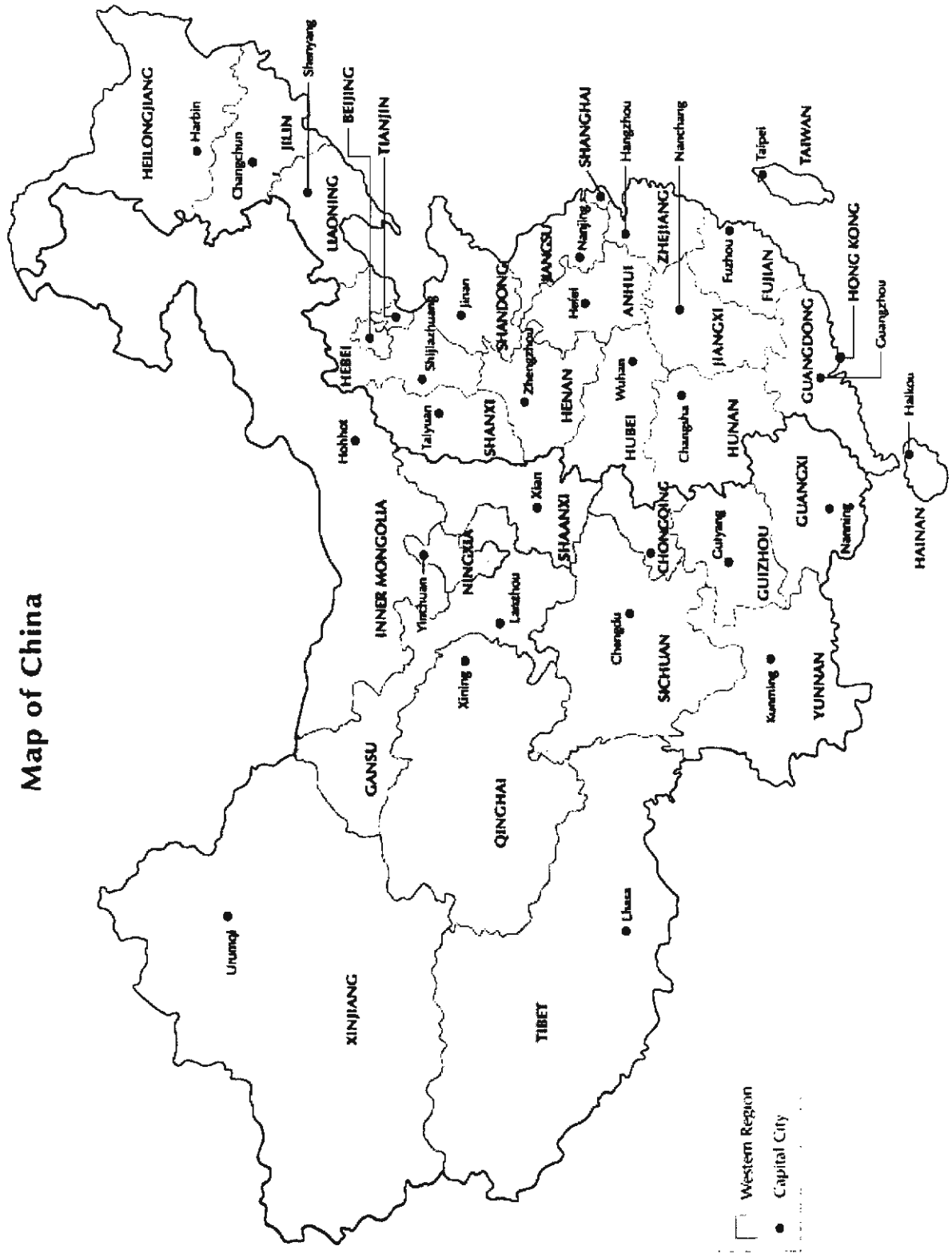
บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่และมีพื้นที่กว้างใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร ซึ่งแต่ละเขตปกครอง/มณฑลล้วนมีขนาดใหญ่ มีประชากรมาก มีระดับรายได้และรสนิยมแตกต่างกัน และด้วยขนาดของพื้นที่ที่กว้างใหญ่ ทำให้การขนส่งเคลื่อนย้ายสินค้าภายในประเทศจีนมีค่าใช้จ่ายสูง ทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านช่องทางการกระจายและวางสินค้าขายภายในประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้ดำเนินนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละเขตปกครอง/มณฑลมีอำนาจทางการบริหารค่อนข้างมาก และบางมณฑลยังมีปัญหาที่กีดกันสินค้าที่ผลิตจากมณฑลอื่น (local protectionism)

ดังนั้น หากต้องการรู้จักและเข้าใจประเทศจีนอย่างถ่องแท้ การศึกษาข้อมูลของจีนในระดับประเทศอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลในระดับมณฑลควบคู่ไปด้วย รายงานวิจัยนี้จึงเน้นศึกษาข้อมูลมณฑลสำคัญของจีน 11 มณฑล ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญกับไทย ประกอบด้วย 6 มณฑลทางตะวันตก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง ซื่อชวน (เสฉวน) กุ้ยโจว หยุนหนาน (ยูนนาน) ส่านซี และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี 2 มณฑลทางตะวันออก คือ ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) และเจ้อเจียง 1 มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (ยีสานของจีน) คือ เหลียวหนิง และ 2 มณฑลทางใต้ คือ กว่างตง (กว่างตุ้ง) และไห่หนาน (เกาะไหหลำ) ข้อมูลของแต่ละมณฑลประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน ได้แก่ ภาพรวมสังคม และการปกครอง ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนนโยบายและมาตรการสำคัญของรัฐบาลในด้านต่างๆ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนทั้ง 11 แห่งและนัยต่อไทย พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้ว มณฑลทางภาคตะวันตกของจีน มีศักยภาพและมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูงกว่าและมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นไปไกลกว่า ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีนโยบายเน้นสร้างความสัมพันธ์กับจีนในระดับมณฑล โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับมณฑลทางตะวันตกของจีน ซึ่งไทยมีข้อได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงกับมณฑลเหล่านั้น เพื่อขยายความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันต่อไป

Map of China

“โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย”

บทคัดย่อ

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร ซึ่งแต่ละเขตปกครอง/มณฑลล้วนมีขนาดใหญ่และประชากรจำนวนมาก มีความแตกต่างในมิติต่างๆ ได้แก่ แหล่งที่ตั้ง เศรษฐกิจ ระบบสาธารณูปโภค นโยบายและการบริหารของภาครัฐ การศึกษา และอื่นๆ นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลยังมีอำนาจทางการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามระบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าที่ผลิตจากมณฑลอื่น

รายงานการศึกษาชิ้นนี้จึงศึกษาโดยแยกเป็นรายเขตปกครอง/มณฑล ซึ่งประกอบด้วย 6 มณฑลทางตะวันตก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง ชี้อชวน (เสฉวน) กุ้ยโจว หยุนหนาน (ยูนนาน) ส่านซี และเขตปกครองตนเอง ชนชาติจ้วงกว่างซี 2 มณฑลทางตะวันออก คือ ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) และเจ้อเจียง 1 มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสานของจีน) คือ เหลียวหนิง และ 2 มณฑลทางใต้ คือ กว่างตง (กวางตุ้ง) และไห่หนาน (เกาะไหหลำ) ในแต่ละมณฑลประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน แต่มีรายละเอียดทั่วไปและรายละเอียดจำเพาะที่แตกต่างกัน ดังนี้ ภาพรวมสังคมและการปกครอง ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบายและมาตรการของรัฐบาล

จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนและนัยต่อไทย พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้ว มณฑลทางภาคตะวันตกของจีน มีศักยภาพและมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูงกว่า และมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นค่อนข้างจะก้าวหน้าไปมากแล้ว

“Economic Potential of China’s 11 Provinces: Implications for Thailand”

Abstract

The People’s Republic of China is a large country, divided into many provinces, municipalities and autonomous regions, each of which is huge both in terms of area and population. In addition, each region/province is rather different in terms of location, economy, infrastructure, government policies, education level, and etc. Importantly, due to China’s decentralization in administration, each provincial government has certain independent administrative power. Accordingly, some problems of local protectionism occur, for example, some imposing trade barriers on products produced in other regions/provinces.

This research presents a study and survey of eleven **Chinese provinces with high economic potential**, as follows: six western provinces (Chongqing Municipality, Sichuan Province, Guizhou Province, Yunnan Province, Shaanxi Province and Guangxi Zhuang Autonomous Region), two eastern provinces (Fujian Province and Zhejiang Province), one northeastern province (Liaoning Province), and two southern provinces (Guangdong Province and Hainan Province). The scopes of study are focused on the followings: geographical background, political administration and government policy, economic size and gross domestic product, people’s livelihood, agriculture, industry, tourism, foreign investment, domestic trade, foreign trade, and major cities and development zones thereof.

A study finding reveals that some western provinces have great potential for further cooperation with Thailand, as compared to those coastal provinces which have intensively developed and tied their economic cooperation with most industrial countries.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	0-1
มณฑลทางตะวันตก	
บทที่ 1 เศรษฐกิจมณฑลนครฉงชิ่ง	1-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลนครฉงชิ่ง	1-ก
บทที่ 2 เศรษฐกิจมณฑลชื้อชวน	2-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลชื้อชวน	2-ก
บทที่ 3 เศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว	3-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกุ้ยโจว	3-ก
บทที่ 4 เศรษฐกิจมณฑลหยุนหนาน	4-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลหยุนหนาน	4-ก
บทที่ 5 เศรษฐกิจมณฑลส่านซี	5-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลส่านซี	5-ก
บทที่ 6 เศรษฐกิจเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี	6-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี	6-ก
มณฑลทางตะวันออก	
บทที่ 7 เศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน	7-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลฝูเจี้ยน	7-ก
บทที่ 8 เศรษฐกิจมณฑลเจ้อเจียง	8-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียง	8-ก
มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ	
บทที่ 9 เศรษฐกิจมณฑลเหลียวหนิง	9-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเหลียวหนิง	9-ก
มณฑลทางใต้	
บทที่ 10 เศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง	10-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกวางตุ้ง	10-ก
บทที่ 11 เศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน	11-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนาน	11-ก
บรรณานุกรม	
ประวัตินักวิจัย	

สารบัญตารางและแผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
ตาราง ก ดัชนีทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ. 2003	viii
ตาราง ข ดัชนีทางเศรษฐกิจจำแนกเป็นรายมณฑล ปี ค.ศ. 2003	x
บทนำ	
ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาทั้ง 11 มณฑล (ปี ค.ศ. 2003)	0-2
บทที่ 1 มหานครฉงชิ่ง	
ตาราง 1-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-5
ตาราง 1-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-6
ตาราง 1-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-10
ตาราง 1-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-13
ตาราง 1-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมหานครฉงชิ่ง	1-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	1-15
ตาราง 1-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศ ปี ค.ศ. 2003	1-16
ตาราง 1-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคของประชาชนในเขตเมือง (%)	1-18
ตาราง 1-8 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-18
ตาราง 1-9 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-19
ตาราง 1-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมหานครฉงชิ่ง (ปี ค.ศ. 2003)	1-22
บทที่ 2 มณฑลชื้อชวน	
ตาราง 2-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลชื้อชวน (%)	2-5
ตาราง 2-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-6
ตาราง 2-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-9
ตาราง 2-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-12
ตาราง 2-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลชื้อชวน	2-16
ตาราง 2-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	2-18
ตาราง 2-7 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)	2-21
ตาราง 2-8 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)	2-22
ตาราง 2-9 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-24
ตาราง 2-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-27
บทที่ 3 มณฑลกุ้ยโจว	
ตาราง 3-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว	3-5
ตาราง 3-2 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลกุ้ยโจว (%)	3-5
ตาราง 3-3 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-6
ตาราง 3-4 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-9
ตาราง 3-5 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	3-15

เรื่อง	หน้า
ตาราง 3-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	3-17
ตาราง 3-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-18
ตาราง 3-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-22
บทที่ 4 มณฑลหยุนหนาน	
ตาราง 4-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลหยุนหนาน (%)	4-5
ตาราง 4-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-5
ตาราง 4-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-8
แผนภูมิแสดงปริมาณใบยาสูบที่ผลิตได้ในแต่ละมณฑล ปี ค.ศ. 2002	4-9
ตาราง 4-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-14
ตาราง 4-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลหยุนหนาน	4-16
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	4-17
ตาราง 4-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ	4-17
ตาราง 4-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	4-19
ตาราง 4-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-21
ตาราง 4-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-24
บทที่ 5 มณฑลส่านซี	
ตาราง 5-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลส่านซี (%)	5-6
ตาราง 5-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-7
ตาราง 5-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-11
ตาราง 5-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-13
ตาราง 5-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลส่านซี	5-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	5-15
ตาราง 5-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ	5-16
ตาราง 5-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	5-17
ตาราง 5-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-19
ตาราง 5-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-23
บทที่ 6 เขตปกครองตนเองกว่างซี	
ตาราง 6-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของเขตปกครองตนเองกว่างซี (%)	6-4
ตาราง 6-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-5
ตาราง 6-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-10
ตาราง 6-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-13
ตาราง 6-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	6-16
ตาราง 6-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	6-19
ตาราง 6-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-21
ตาราง 6-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-26

เรื่อง	หน้า
บทที่ 7 มณฑลฝูเจี้ยน	
ตาราง 7-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน	7-6
ตาราง 7-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-7
ตาราง 7-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-10
ตาราง 7-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-13
ตาราง 7-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลฝูเจี้ยน	7-15
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	7-15
ตาราง 7-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	7-16
ตาราง 7-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	7-18
ตาราง 7-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-20
ตาราง 7-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลฝูเจี้ยน (ปี ค.ศ. 2003)	7-31
บทที่ 8 มณฑลเจ้อเจียง	
ตาราง 8-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเจ้อเจียง (%)	8-3
ตาราง 8-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-4
ตาราง 8-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-8
ตาราง 8-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-12
ตาราง 8-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเจ้อเจียง	8-15
ตาราง 8-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	8-15
ตาราง 8-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	8-17
ตาราง 8-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-18
ตาราง 8-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-34
บทที่ 9 มณฑลเหลียวหนิง	
ตาราง 9-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเหลียวหนิง (%)	9-4
ตาราง 9-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-4
ตาราง 9-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-7
ตาราง 9-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-10
ตาราง 9-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเหลียวหนิง	9-10
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	9-11
ตาราง 9-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	9-12
ตาราง 9-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	9-14
ตาราง 9-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-15
ตาราง 9-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-31
บทที่ 10 มณฑลกวางตุ้ง	
ตาราง 10-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง	10-5
ตาราง 10-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกวางตุ้ง ปี ค.ศ. 2003	10-5

เรื่อง		หน้า
ตาราง 10-3	สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-9
ตาราง 10-4	ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-13
ตาราง 10-5	มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลกว่างตง	10-14
ตาราง 10-6	จำนวนร้านค้าปลีกในมณฑลกว่างตง (แห่ง)	10-16
ตาราง 10-7	สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	10-17
ตาราง 10-8	ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-19
ตาราง 10-9	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกว่างตง (ปี ค.ศ. 2003)	10-50
บทที่ 11 มณฑลไห่หนาน		
ตาราง 11-1	ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน	11-5
ตาราง 11-2	สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-5
ตาราง 11-3	สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-9
ตาราง 11-4	ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-10
ตาราง 11-5	สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	11-13
ตาราง 11-6	ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-14
ตาราง 11-7	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลไห่หนาน (ปี ค.ศ. 2003)	11-18
บทที่ 12 บทสรุปและบทวิเคราะห์นัยต่อไทย		
ตาราง 12-1	ตัวอย่างอุปนิสัยของคนจีนในบางมณฑล	12-2
ตาราง 12-2	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและพื้นที่ศึกษา (ปี ค.ศ. 2003)	12-3
ตาราง 12-3	สถิติมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-12
ตาราง 12-4	สถิติการท่องเที่ยวระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-19
ตาราง 12-5	สถิติการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-20

คำอธิบายการเรียกชื่อมณฑล

4 มหานคร:

ปักกิ่ง	(Beijing)
เซี่ยงไฮ้	(Shanghai)
เทียนจิน (เทียนสิน)	(Tianjin)
ฉงชิ่ง	(Chongqing)

22 มณฑล:

อันฮุย	(Anhui)
ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)	(Fujian)
เจียงซู	(Jiangsu)
เจียงซี	(Jiangxi)
จีหลิน	(Jilin)
กานซู (กั้นซู)	(Gansu)
กุ้ยโจว	(Guizhou)
กว่างตง (กว่างตุ้ง)	(Guangdong)
ไห่หนาน (ไหหลำ)	(Hainan)
เฮยหลงเจียง	(Heilongjiang)
เหอเป่ย์	(Hebei)
เหอหนาน	(Henan)
หูเป่ย์	(Hubei)
หูหนาน	(Hunan)
เหลียวหนิง	(Liaoning)
ชิงไห่	(Qinghai)
ส่านซี	(Shaanxi)
ซานตง	(Shandong)
ชานซี (ซานซี)	(Shanxi)
ซีอชวน (เสฉวน)	(Sichuan)
ยูนหนาน (ยูนนาน)	(Yunnan)
เจ้อเจียง	(Zhejiang)

5 เขตปกครองตนเอง:

กว่างซี (กว่างสี)	(Guangxi)
มองโกเลียใน	(Inner Mongolia)
หนิงเซีย	(Ningxia)
ทิเบต หรือ ซิจ้าง	(Tibet or Xizang)
ซินเจียง (ซินเกียง)	(Xinjiang)

เมืองธุรกิจอื่น ๆ:

กว่างโจว (กวางเจา)	(Guangzhou)
เซินเจิ้น	(Shenzhen)
ซ่านโถว (ซัวเถา)	(Shantou)
ต้าเหลียน	(Dalian)
ชิงเต่า	(Qingdao)
หนานจิง (นานกิง)	(Nanjing)
เฉิงตู	(Chengdu)
เซี่ยเหมิน	(Xiamen)
ฝูโจว	(Fuzhou)
ไห่โข่ว	(Haikou)
ฮาเอ๋อร์บิ่ (ฮาร์บิ่)	(Harbin)
คุนหมิง	(Kunming)
หางโจว	(Hangzhou)
เจิ้งโจว	(Zhengzhou)
ซีอาน	(Xi'an)

หมายเหตุ ในรายงานชิ้นนี้จะใช้คำเรียกชื่อเมือง “ปักกิ่ง” และ “เซี่ยงไฮ้” ตามปกติ

ตาราง ก ดัชนีทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ. 2003

ดัชนีทางเศรษฐกิจ	จีน
พื้นที่ (ล้านตารางกิโลเมตร)	9.60 (อันดับ 3 ของโลก)
จำนวนประชากร (ล้านคน)	1,292.27 (อันดับ 1 ของโลก)
การจ้างงาน	
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	744.32
อัตราว่างงานในเขตเมือง (%)	4.3
การศึกษา (ระดับอุดมศึกษาขึ้นไป)	
- จำนวนสถาบัน (แห่ง)	1,552
- จำนวนนักศึกษาปัจจุบัน (ล้านคน)	11.09
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (ล้านคน)	1.89
การสาธารณสุข	
จำนวนสถานรักษาพยาบาล (แห่ง)	291,323
แพทย์ (ล้านคน)	1.87
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	1,1725.19 (อันดับ 6 ของโลก)
เกษตรกรรม	1,709.21
อุตสาหกรรม	6,127.41
การบริการ	3,888.57
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	9,101
รายได้ประชาชนเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	
รายได้ของประชาชนในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	8,472
รายได้สุทธิของประชาชนในเขตชนบท	2,622
มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	5,556.66
การค้าส่ง (พันล้านหยวน)	
รายรับภาครัฐ	985.00
รายจ่ายภาครัฐ	1,722.99
การคมนาคมขนส่ง	
เส้นทางรถไฟ (กิโลเมตร)	73,002
ทางหลวง (กิโลเมตร)	1,809,828
เกษตรกรรม (ล้านตัน)	
- เมล็ดข้าว	430.69
- พืชน้ำมัน	28.11
อุตสาหกรรม	
- ถ่านหิน (ร้อยล้านตัน)	16.7
- น้ำมันดิบ (ล้านตัน)	169.60
- ไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	19,105.80
- เหล็กกล้า (ล้านตัน)	222.34
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	4,584.20
มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	850.99
การส่งออก	438.23
การนำเข้า	412.76
มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	53.50

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

ข้อมูลสำคัญทางเศรษฐกิจของจีน

ตลาดหลักทรัพย์ มี 2 แห่ง ได้แก่

- 1) Shanghai Stock Exchange และ
- 2) Shenzhen Stock Exchange

ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ของจีน มี 4 แห่ง คือ

- 1) Bank of China
- 2) Industrial and Commercial Bank
- 3) China Construction Bank
- 4) Agriculture Bank of China

ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งเป็น

- อัตราร้อยละ 13 สำหรับสินค้าสดและสินค้าเกษตร
- อัตราร้อยละ 17 สำหรับสินค้าแปรรูปและอุตสาหกรรม

ท่าเรือสำคัญ ได้แก่

- 1) ท่าเรือในมหานครเซี่ยงไฮ้
- 2) ท่าเรือต้าเหลียน (มณฑลเหลียวหนิง)
- 3) ท่าเรือเหลียนหยุนกั่ง (มณฑลซานตง)
- 4) ท่าเรือหวงผู่ (มณฑลกวางตุ้ง)
- 5) ท่าเรือจ้านเจียง (มณฑลกวางตุ้ง)
- 6) ท่าเรือในมหานครเทียนจิน
- 7) ท่าเรือเวินโจว (มณฑลเจ้อเจียง)
- 8) ท่าเรือหนิงโป (มณฑลเจ้อเจียง) เป็นต้น

ท่าอากาศยานสำคัญ ได้แก่

- 1) ท่าอากาศยานกรุงปักกิ่ง
- 2) ท่าอากาศยานฝูตง มหานครเซี่ยงไฮ้
- 3) ท่าอากาศยานไปหยุน นครกว่างโจว มณฑลกวางตุ้ง
- 4) ท่าอากาศยานเทียนจิน มหานครเทียนจิน
- 5) ท่าอากาศยานปัวอัน เมืองเซินเจิ้น มณฑลกวางตุ้ง เป็นต้น

ตาราง ข ดัชนีทางเศรษฐกิจจำแนกเป็นรายมณฑล ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
ระดับประเทศ	9,571,300	1,292.27	11,725.19	9,073		
22 มณฑล						
1. ฉีฉวน	485,000	85.29	545.63	6,418	แหล่งแร่ธาตุและแหล่งผลิตสินค้าเกษตรรายใหญ่ ผลผลิตเนื้อหมูได้มากที่สุดไนเงิน มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่และเป็นฐานอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในจีนตะวันตก	แหล่งทรัพยากรน้ำสำคัญ จึงเป็นศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของจีน
2. ซานตง	153,000	91.25	1,243.50	13,654	ผลผลิตแอปเปิ้ลได้มากที่สุดไนเงิน เป็นฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมอันดับ 3 ของจีน รองจากกวางตุ้งและเจียงซู และเป็นตลาดผู้บริโภคอันดับ 3 ไเงิน	น้ำมันดิบ (มากเป็นอันดับ 2 ไเงิน หรือ 15.7% รองจากเซี่ยงหยิง) ถ่านหิน
3. เหอหนาน	167,000	96.67	702.59	7,530	แหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจรายใหญ่ สามารถผลิตข้าวได้มากที่สุดไนประเทศ	แหล่งผลิตถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน โยหิน และอะลูมิเนียมรายใหญ่
4. เจียงซู	103,000	74.06	1,245.18	16,796	มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากกวางตุ้ง และมีสินค้าแบรนด์เนมติดตลาดระดับประเทศมากเป็นอันดับ 2	-
5. เหอเป่ย์	188,000	67.69	709.54	10,508	มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 4 และเป็นแหล่งเกษตรกรรมรายใหญ่ ผลผลิตผลไม้และนมมากเป็นอันดับ 3 ไเงิน	แหล่งผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ
6. กว่างตง	179,756	77.23	1,344.99	16,990	ติดกับฮ่องกงจึงเป็นประตูเข้า-ออกสินค้ากับตลาดโลก เมืองสำคัญ เช่น เซินเจิ้น อุไห่ และซานโถว เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) มาตั้งแต่ปี 1979 มีเศรษฐกิจการค้าขายตัวอย่างรวดเร็ว และยังมีมูลค่าการส่งออกและค้าปลีกมากที่สุดไนเงิน	แหล่งสำรองแร่ดีบุก ถ่านหินร่วน พลัง และเจอร์เมเนียม มากที่สุดไนเงิน
7. หูหนาน	210,000	66.63	463.37	7,546	แหล่งผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดไนเงิน ผลิตาและส้มได้เป็นอันดับ 3 และเป็นแหล่งปศุสัตว์พันธุ์พื้นเมืองมีชื่อ	แหล่งผลิตกังสดาน ลังกะสี ตะกั่ว ดีบุก และโลหะที่ไม่มีเหล็กผสมที่ใหญ่ที่สุดไนเงิน และเป็นอุตสาหกรรมหลัก

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
8. อี้หนุย	139,000	64.10	397.32	6,889	แหล่งผลิตสินค้าเกษตร เช่น ผัก พืชไร่ และสัตว์น้ำจืด และเป็นฐานการทำเหมืองแร่และถ่านหินรายใหญ่	แหล่งผลิตถ่านหิน เหล็ก ทองแดง กำมะถัน ฟอสเฟต และซีเมนต์รายใหญ่
9. หูเป่ย์	186,000	60.02	539.59	9,001	แหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ เมืองสำคัญคือ อู่ฮั่น เป็นศูนย์กลางการค้าและขนส่งบริเวณแม่น้ำฉางเจียง อุตสาหกรรมสำคัญคือผลิตภัณฑ์รถยนต์	แหล่งผลิตฟอสเฟต เหล็ก ซีลีกา โกลเมน รายใหญ่แห่งหนึ่ง
10. เจ้อเจียง	101,800	45.52	939.50	20,147	ฐานการผลิตอุตสาหกรรมอันดับ 4 โดยเฉพาะสิ่งทอ ผลิตผ้าไหมได้ 1 ใน 3 ของจีน และมีท่าเรือสำคัญ เช่น หนิงโป	ถ่านหิน สารส้ม หินปูน ฟลูโอไรท์ ดินสอพูนแปรรูปเหล็ก
11. เหลียวหนิง	147,500	41.62	600.25	14,258	ฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนัก เมืองสำคัญ คือ ด้าเหลียน เป็นท่าเรือใหญ่และศูนย์กลางขนส่งแห่งหนึ่ง	แหล่งผลิตถ่านหิน น้ำมัน เหล็ก เหล็กกล้า
12. หยูนหนาน	394,139	43.76	246.53	5,662	แหล่งผลิตยางพารา ไม้ดอก ไม้ดอก ไม้ยาสูบ (มากที่สุดไนจีน)	ถ่านหิน แมกนีเซียม และเพชรรายใหญ่
13. เจียงซี	169,000	42.54	283.00	6,677	มีการทำอุตสาหกรรม เปิดและใกล้ สัตว์น้ำจืด และเป็นแหล่งผลิตสินค้าจากไหมและไหมแปรรูปที่สำคัญของจีน	ผลิตสังกะสีได้มากที่สุดไนจีน และยังมีดีบุก ทองแดง อะลูมิเนียม ตะกั่ว
14. ซานซี	205,800	36.90	239.86	6,480	ศูนย์ R&D ที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 รองจากปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ และเป็นฐานการผลิตพลังงานที่สำคัญ	ผลิตทองแดง เงิน ยูเรเนียม มากที่สุดในจีน และผลิตกังหันและทองคำได้เป็นอันดับ 2
15. เฮยหลงเจียง	469,000	38.15	443.31	11,623	ฐานการผลิตสินค้ารายใหญ่และเป็นแหล่งทำอุตสาหกรรมสำคัญ สามารถผลิตนมได้มากที่สุดไนจีน และเป็นช่องทางขนส่งสินค้าไปยังตลาดรัสเซีย	มีแหล่งแร่สำรองมากที่สุดไนจีน ที่สำคัญ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน เหล็ก และแร่ที่ไม่ใช่โลหะ
16. ซานซี	156,000	33.14	244.56	7,402	แหล่งผลิตถ่านหินที่ใหญ่ที่สุดไนจีน (1 ใน 4 ของจีน) และเป็นแหล่งส่งออกถ่านหินสำคัญ (ร้อยละ 60 ของมณฑล)	ผลิตน้ำมันได้มากที่สุดไนจีน มีพื้นที่ป่าไม้ มาก และมีทองคำและกราไฟต์มากที่สุดแห่งหนึ่ง

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ ประชากร (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
17. กุ้ยโจว	176,200	38.70	135.61	3,603	ผลิตยาสูบได้เป็นอันดับ 2 ในจีนและเป็นแหล่งผลิตชา สบุนไพร รายใหญ่ สินค้ามีชื่อ ได้แก่ เหล้าเหมาโก๋	ฟอสฟอรัส (มากที่สุดไนเงิน) บ็อกไซต์ (อันดับ 2) และถ่านหิน (อันดับ 5)
18. ผู้เจี้ยน	121,400	34.88	523.21	14,979	ตั้งตรงข้ามกับไต้หวัน สินค้ามีชื่อ เช่น ส้มผู้เจี้ยวและลำไยผู้เจี้ยน และมีอุตสาหกรรมประมงใหญ่เป็นอันดับ 3 ในจีน	มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุดไนเงิน
19. จีหลิน	187,000	27.04	252.18	9,334	แหล่งผลิตข้าวโพดที่ใหญ่ที่สุดไนเงิน ผลิตภัณฑ์ไม่แปรรูป และมีชื่อด้าน โสม ยาแผนโบราณ (เซากวาง) และพืชสมุนไพร และเป็นฐานการผลิตรถยนต์รายใหญ่แห่งหนึ่งในจีน	พบหินน้ำมันชนิดมากที่สุดไนเงิน และยังมีก๊าซ ถ่านหิน นิกเกิล ยิปซัมเป็นจำนวนมาก
20. กานซู	454,000	26.03	130.11	4,984	ผลิตภัณฑ์ไหม พืชสมุนไพร และมีผลผลิตจากสัตว์มาก โดยเฉพาะจากแกะและอูฐ และยังเป็นฐานการผลิตพลังงานไฟฟ้าและปิโตรเคมีที่สำคัญ	ถ่านหิน น้ำมัน ทองแดง อะลูมิเนียม นิกเกิล ตะกั่วและสังกะสี (มี 11 ชนิดที่พบมากที่สุดไนเงิน)
21. ซิงไห่	721,000	5.34	39.02	7,276	แหล่งทำปศุสัตว์สำคัญ เช่น วัว ลา จามรี แกะ อูฐและม้า มีผลิตภัณฑ์ขนสัตว์ที่มีชื่อ และมีทะเลสาบน้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดไนเงิน	มีก๊าซธรรมชาติและน้ำมันมาก และมีโซดา และโปแตสเซียม (97%) มากที่สุดไนเงิน
22. ไทหนาน	35,354	8.11	69.17	8,573	จัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในปี 1988 และเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจและผลไม้เมืองร้อน กัญชา มะพร้าว พืชสมุนไพร ยางพารา และอาหารทะเลที่สำคัญ	แหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติรายใหญ่แห่งหนึ่ง และยังมีไทเทเนียม (70% ของจีน) และเป็นฐานการผลิตเกลือทะเล
5 เขตปกครองตนเอง						
23. กวางซี	236,700	48.57	273.51	5,696	เป็นมณฑลทางตะวันตกเพียงแห่งเดียวที่ติดทะเล เป็นแหล่งผลิตอ้อยและน้ำมันมากที่สุดไนเงิน และเป็นแหล่งทำประมงและผลิตไข่มุกสำคัญขงจีน	พบดีบุก แมงกานีส ปูนขาว และพลวงมากที่สุดไนเงิน
24. มงโกเลียใน	1,183,000	23.80	209.29	8,734	แหล่งทำปศุสัตว์ม้า วัวเนื้อ วัวนม แกะ แกะชน แพะสีขาว และอูฐ	พบเหล็กมากที่สุดไนเงิน (90%) และยังมีเหล็กกล้าและถ่านหินอีกมาก

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
25. ชินเจียง	1,600,000	19.34	184.98	9,686	เป็นเขตปกครองตนเองที่มีพื้นที่มากที่สุด ผลิตฝ้ายและดอกซอพ มากที่สุด 2 อันดับ 2) น้ำมันดิบ (อันดับ 3) และยังพบไมก้าและเบริลเลียมมากที่สุด แหล่งผลิตถ่านหินคุณภาพดี ลิกไนท์ น้ำมันดิบ	มีถ่านหิน (40%) มากที่สุดในจีน ก๊าซ ธรรมชาติ (อันดับ 2) น้ำมันดิบ (อันดับ 3) และยังพบไมก้าและเบริลเลียมมากที่สุด แหล่งผลิตถ่านหินคุณภาพดี ลิกไนท์ น้ำมันดิบ
26. หกซิง	66,000	5.80	38.49	6,685	แหล่งทำปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์ไหม และผลไม้ หนึ่งลูกแกะเป็นสินค้ามีชื่อของโลก	พบแร่บอแรกซ์มากที่สุด 2 อันดับ 1 และยังมีเหล็ก โครเมียม ลิเทียม และทองคำ
27. ทิเบต	1,228,000	2.70	18.46	6,874	ผลิตสินค้ามีชื่อของตัวเอง เช่น น้ำแร่ เบียร์ พืชสมุนไพร และมี สถานีไฟฟ้าพลังความร้อนได้ไฟฟ้าที่มากที่สุด	
4 มหานคร						
28. ปักกิ่ง	17,000	14.56	361.19	31,613	เป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางทางการเมือง วัฒนธรรม การเงินและ ธนาคาร และการต่างประเทศของจีน	
29. เซี่ยงไฮ้	6,000	17.11	625.08	46,718	มีท่าเรือตู้คอนเทนเนอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก สามารถผลิตรถยนต์ ได้มากที่สุด อุตสาหกรรมสำคัญอื่นๆ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม การเงิน และการประกันภัย	
30. เกียนจิน	11,000	10.11	238.69	25,874	มีท่าเรือคลังสินค้าที่ใหญ่ที่สุดและเป็นศูนย์กลางการขนส่งทาง อากาศที่ใหญ่ที่สุดในจีน	
31. จงหิง	82,400	31.15	225.05	8,077	ขึ้นเป็นมหานครเมื่อมีนาคม 1997 เป็นฐานการผลิตรถยนต์และ มอเตอร์ไซค์รายใหญ่	เป็นฐานการผลิตก๊าซธรรมชาติในประเทศที่ ใหญ่ที่สุดและมีแร่สตรอนเทียม (มากที่สุด จีนและอันดับ 2 ของโลก)

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004 และ <http://www.tdctrade.com>.

บทนำ

“โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย”

1. ความสำคัญของการศึกษา

จีนเป็นประเทศกว้างใหญ่แบ่งออกเป็นมณฑลต่างๆ ซึ่งแต่ละมณฑลล้วนมีขนาดใหญ่และประชากรจำนวนมาก มีความแตกต่างทางรายได้ ทรัพยากร และรูปแบบของการบริโภค นอกจากนี้รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลยังมีอำนาจทางการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าที่มาจากต่างประเทศหรือนอกพื้นที่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป การเมืองท้องถิ่น ตลอดจนมิติด้านสังคมและอื่นๆที่น่าสนใจในระดับมณฑล

อย่างไรก็ดี จนถึงขณะนี้ ในแวดวงวิชาการด้านจีนศึกษาของไทยยังมีการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจจีนจำเพาะระดับมณฑลต่างๆ น้อยมาก (ที่มีอยู่เพียง 2-3 ชิ้น ได้แก่ การศึกษามณฑลหยุนหนาน (ยูนนาน) ของวันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ การศึกษามณฑลหยุนหนานของมิ่งสรรค์ ขาวสะอาด) นอกเหนือจากนั้นล้วนแต่เป็นข้อมูลเบื้องต้นและยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ (เช่น งานเผยแพร่ข้อมูลระดับมณฑลของศูนย์ศึกษาจีนตอนใต้ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ทั้งนี้เพราะการศึกษาเศรษฐกิจจีนโดยนักวิชาการไทยส่วนมากต้องอาศัยข้อมูลทุติยภูมิและเป็นภาษาอังกฤษถึงแม้ว่าหนังสือที่พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนมีการไหลบ่าออกมา

มากมาย แต่แทบจะไม่มี การเขียนเจาะลึกเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นรายมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มณฑลทางภาคกลางและภาคตะวันตก ซึ่งน่าจะเป็นมณฑลที่มีนัยสำคัญต่อความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจไทย-จีนมากกว่า ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกับมณฑลชายฝั่งมหาสมุทรทางตะวันออกและ มณฑลที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง ซึ่งฝ่ายจีนได้พัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับ ประเทศอุตสาหกรรมอื่นอย่างเต็มที่

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปที่เป็นข้อมูลล่าสุด พร้อม ทั้งมีการวิเคราะห์ในระดับเบื้องต้นของมณฑลที่มีศักยภาพและมีนัยสำคัญต่อไทย โดยแยกเป็น รายมณฑลรวม 11 มณฑล ดังนี้

มณฑลทางตะวันตก	1. มหานครฉงชิ่ง
	2. มณฑลชื้อชวน (เสฉวน)
	3. มณฑลกุ้ยโจว
	4. มณฑลหยุนหนาน (ยูนนาน)
	5. มณฑลส่านซี
	6. เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี (กวางสี)
มณฑลทางตะวันออก	7. มณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)
	8. มณฑลเจ้อเจียง
มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ	9. มณฑลเหลียวหนิง
มณฑลทางใต้	10. มณฑลกว่างตง (กวางตุ้ง)
	11. มณฑลไห่หนาน (เกาะไหหลำ)

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาทั้ง 11 มณฑล (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ ต่อหัวต่อปี (หยวน)	การค้ารวม (ร้อยละ ดอลลาร์ สรอ.)	การส่งออก (ร้อยละ ดอลลาร์ สรอ.)	การนำเข้า (ร้อยละ ดอลลาร์ สรอ.)	FDI (ล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	การค้าปลีก (พันล้าน หยวน)
จีน	1,292.3	11,725.2	9,073	8,509.9	4,382.3	4,127.6	53,510.0	4,584.2
มหานครฉงชิ่ง	31.1	225.0	8,077	25.9	15.8	10.1	311.1	83.5
ชื้อชวน	85.3	545.6	6,418	56.4	32.1	24.3	582.1	209.1
กุ้ยโจว	38.7	135.6	3,603	9.8	5.9	3.9	56.3	45.8
หยุนหนาน	43.8	246.5	5,662	26.7	16.8	9.9	167.5	78.2
ส่านซี	36.9	239.9	6,480	27.8	17.3	10.5	466.0	85.3
กว่างซี	48.6	273.5	5,696	31.9	19.7	12.2	456.2	85.8
ฝูเจี้ยน	34.9	523.2	14,979	353.3	211.3	141.9	4,075.1	174.0
เจ้อเจียง	45.5	939.5	20,147	614.2	416.0	198.2	5,449.4	315.7
เหลียวหนิง	41.6	600.2	14,258	265.6	146.3	119.3	5,582.6	233.1
กว่างตง	77.2	1,345.0	16,990	2,836.5	1,529.4	1,307.0	7,822.9	558.7
ไห่หนาน	8.1	69.2	8,573	22.8	8.7	14.1	580.6	19.2

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

ในบรรดาพื้นที่ศึกษาที่กล่าวมานั้น แต่ละพื้นที่ที่มีความสำคัญที่แตกต่างหลากหลายกันไป เช่น 6 มณฑลแรก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง มณฑลชื้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน ล่านซี และ เขตปกครองตนเองกว่างซี เป็นมณฑลทางภาคตะวันตกที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ และทางการเงินได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวมาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 ตามนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa หรือ Great Western Development Strategy¹

นอกจากการพัฒนาภาคตะวันตกแล้ว ในระยะ 1-2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลกลางของจีนได้หันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตง-เป่ย์) มากขึ้นเช่นกัน โดยมีมณฑลเหลียวหนิงเป็นศูนย์กลางของพื้นที่ในส่วนนี้ และมีท่าเรือสำคัญที่เมืองต้าเหลียนซึ่งมีบทบาทสำคัญมากขึ้น

ส่วนมณฑลเจ้อเจียงนั้น เป็นมณฑลทางชายฝั่งตะวันออก มีข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ มีท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญ คือ ท่าเรือ Ningbo เป็นมณฑลที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจสูงมาก โดยเฉพาะบทบาทของภาคเอกชนของมณฑลนี้ เป็นที่ยอมรับกันว่า เป็น “นักการค้า” ที่เก่งและมีการขยายการลงทุนไปยังมณฑลอื่นๆ รวมทั้งการออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันมณฑลนี้เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการค้าส่งที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจีน ชื่อ อี้วู (Yiwu) มีการกระจายสินค้าไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศอย่างกว้างขวาง

ส่วนอีก 3 มณฑล ได้แก่ มณฑลฝูเจี้ยน กว่างตง และไห่หนาน เป็นกลุ่มมณฑลที่อยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือที่เรียกว่า Pan-Pearl River Delta Regional Cooperation and Development Forum (PPRD) หรือ กลุ่มฟ่านจูซานเจียว² ซึ่งต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนาเป็นเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของความร่วมมือของกลุ่มนี้ นอกจากมิติของความร่วมมือกันเองระหว่างมณฑลของจีนแล้ว ยังมีมิติครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะเป็นการร่วมมือเพื่อรองรับเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN FTA) ซึ่งจะมีผลในปี ค.ศ. 2010 และเป็นการตอกย้ำความต้องการ

¹ รัฐบาลจีนได้ประกาศนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa หรือ Great Western Development Strategy ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 โดยครอบคลุมมณฑลตอนในต่างๆ 6 มณฑล ได้แก่ กานซู ซิงไห่ ล่านซี ชื้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน เขตปกครองตนเอง 5 เขต ได้แก่ เขตปกครองตนเองซินเจียง หึงเซียง กว่างซี มองโกลเลียใน และทิเบต และ 1 มหานคร คือ มหานครฉงชิ่ง และทางการเงินได้ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 10 (2001-2005) ในการเน้นพัฒนาภาคตะวันตกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลดช่องว่างความแตกต่างกับพื้นที่ทางชายฝั่งตะวันออกที่พัฒนาก้าวหน้ากว่าและร่ำรวยกว่าพื้นที่ตอนใน.

² ความร่วมมือในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง (ฟ่านจูซานเจียว) หรือ Pan-Pearl River Delta (PPRD) ระหว่าง 9 มณฑลจีนตอนใต้ ได้แก่ มณฑลกว่างตง หูหนาน ไห่หนาน ฝูเจี้ยน เจียงซี ชื้อชวน หยุนหนาน กุ้ยโจว เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี กับ 2 เขตปกครองพิเศษของจีน (ฮ่องกงและมาเก๊า) เป็นแนวความคิดที่จะให้เกิดความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจทางจีนตอนใต้-กลาง-จีนตะวันตก โดยการส่งเสริมของรัฐบาลในการบริหารตลาดและจัดตั้งบริษัท ความร่วมมือระหว่างสมาชิกของ PPRD ดำเนินการอย่างมีระบบและสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตัวแทนรัฐบาลของทั้ง 11 เขตได้ลงนามความร่วมมือในสัญญาว่าด้วยความร่วมมือด้านต่างๆ 10 หัวข้อ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ที่ผ่านมา ที่เมืองกว่างโจว.

“รูกองใต้” ของนักธุรกิจจีนในขณะนี้ เพื่อเข้าไปขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกสำคัญและศูนย์กลางของอาเซียน

หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ

การมองตลาดจีนแบบเหมารวมหรือการมองตลาดจีนว่าเป็นตลาดใหญ่มีประชากร 1,300 ล้านคน ถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเป็นภาพลวงตา เพราะแม้จีนจะเป็นประเทศขนาดใหญ่ แต่ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร (ยังไม่รวมไต้หวัน ฮองกง และมาเก๊า) แต่ละมณฑลของจีนล้วนมีขนาดใหญ่ และตลาดระดับมณฑลก็มีลักษณะเฉพาะและหลากหลาย (fragmented markets) จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจและทำความเข้าใจข้อมูลประเทศจีนในระดับมณฑลเสมือนเป็น “หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ”

จากการศึกษาและเปรียบเทียบขนาดเศรษฐกิจของไทยกับเศรษฐกิจจีนในระดับมณฑล พบว่า มีบางมณฑลของจีนที่มีขนาดเศรษฐกิจ “ใหญ่กว่า” เศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ และมีบางมณฑลที่มีประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว “สูงกว่า” รายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศเช่นกัน

จากข้อมูลปี 2003 มณฑลของจีนที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าเศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ (143.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ) อยู่ 3 มณฑล ได้แก่ มณฑลกวางตุ้ง มี GDP ของมณฑลสูงที่สุดในจีน (162.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ) รองลงมาได้แก่ มณฑลเจียงซู (150.38 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ) และมณฑลซานตง (150.12 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ) ทั้งสามมณฑลของจีนมีลักษณะร่วมหลายอย่าง คือ เป็นมณฑลแถบชายฝั่ง มีโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยและครบครัน มีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ มีการเปิดกว้างและติดต่อกับต่างประเทศมานาน (โดยเฉพาะกวางตุ้ง) จึงมีการไหลเข้าของทุนต่างชาติ (FDI) จำนวนมาก และที่สำคัญคือ มีรัฐบาลประจำมณฑลที่เข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์

สำหรับมณฑล/มหานครของจีนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศ (สูงกว่า 2,237 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อคนต่อปี) มีอยู่ 4 แห่ง ได้แก่ อันดับแรก มหานครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็น 1 ใน 4 มหานครที่มีความทันสมัยและเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจที่สำคัญของจีน อันดับ 2 คือ มหานครปักกิ่ง เป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางทางการเมือง วัฒนธรรม การเงิน และธนาคาร และการต่างประเทศของจีน อันดับ 3 คือ มหานครเทียนจิน อยู่ห่างจากปักกิ่ง มีท่าเรือทันสมัย และมีต่างชาติเข้าไปลงทุนเป็นจำนวนมาก มหานครทั้ง 3 อันดับแรกนี้มีฐานะเทียบเท่ามณฑล คือมีรัฐบาลเฉพาะที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง จึงมีอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินนโยบายของตน และอีกมณฑลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงกว่าของคนไทย คือ มณฑลเจ้อเจียง ซึ่งเป็นอีกมณฑลที่น่าจับตามอง เพราะนักธุรกิจจากเมืองนี้เป็น “นักค้าขาย” ที่เก่งมาก โดยเฉพาะคนจากเมืองเวินโจวของเจ้อเจียง ปัจจุบันมีกลุ่มทุนจากเวินโจวได้ออกตระเวนเดินทางไปเก็บกำไรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั่วประเทศจีน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่จะทำให้เกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ในจีน

นอกจากขนาดเศรษฐกิจและรายได้แล้ว มณฑลแถบชายฝั่งของจีนที่กล่าวมาแล้วและอีกบางมณฑล อย่างเช่นมณฑลฝูเจี้ยนและเหลียวหนิง ยังมีระดับการค้าขายกับต่างประเทศและการไหลเข้ามาของทุนจากต่างประเทศที่สูงกว่าหรือพอๆ กับของไทย มณฑลเหล่านี้จึงเป็นทั้งคู่แข่งของไทยในแง่การผลิตสินค้าส่งออกไปขายในตลาดโลก และเป็นคู่แข่งในการดึงดูดต่างชาติเข้าประเทศ

ในทางกลับกัน รายได้ที่เพิ่มมากขึ้นของผู้บริโภคในมณฑลเหล่านี้ โดยเฉพาะบรรดาชาวจีนรุ่นใหม่ที่กำลังรวย ก็อาจจะเป็นโอกาสและกลุ่มเป้าหมายสำหรับสินค้าในตลาดบน (high-end) ของไทยได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับสินค้าของไทยและลักษณะการเข้าไปเจาะตลาด

โดยสรุป เนื่องจากตลาดจีนมีความแตกต่างหลากหลายในแต่ละท้องถิ่นและมีกฎระเบียบปลีกย่อยที่ต้องเรียนรู้ ในการค้าขายหรือเข้าไปลงทุนในจีน จึงควรมีกลยุทธ์ทางธุรกิจเน้นเจาะตลาดไปในระดับมณฑล/ท้องถิ่นที่ธุรกิจของไทยมีโอกาสหรือศักยภาพในการแข่งขัน รวมทั้งศึกษาข้อกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ ทั้งในเรื่องของรูปแบบการลงทุน การใช้ที่ดิน และการจ้างงาน ตลอดจนการศึกษาสภาพตลาดและศึกษากลยุทธ์ของคู่แข่งด้วยเช่นกัน

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, “หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ,” กรุงเทพธุรกิจ, 2 กันยายน.

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะและข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และวิเคราะห์ระดับเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ฯลฯ ของมณฑลเป้าหมาย 11 มณฑลโดยแยกเป็นรายมณฑล

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ 11 มณฑลเป้าหมาย ด้านการบริหารท้องถิ่น สังคม และอื่นๆ ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน

3. เพื่อนำผลการศึกษามาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่สู่สาธารณชนในวงกว้าง เพื่อกระตุ้นคนไทยให้สนใจรับรู้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจจีนระดับมณฑล เพื่อเตรียมปรับตัวรับผลกระทบซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบจากการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวทางเศรษฐกิจภาคต่างประเทศของจีนที่กำลังจะส่งผลต่อไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอนาคตอันใกล้

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาลักษณะและข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ โดยทั่วไป อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ฯลฯ รวมทั้งการบริหารท้องถิ่น สังคม และอื่นๆ ของมณฑลเป้าหมาย 11 มณฑล โดยแยกเป็นรายมณฑล ได้แก่ มณฑลเจียงซู มณฑลเหอหนาน มณฑลยูนนาน กุ้ยโจว ซานซี เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ฝูเจี้ยน เจ้อเจียง เหลียวหนิง กว่างตง และไห่หนาน ดังนี้

1. สภาพทั่วไป

- 1.1 พื้นที่รวม ที่ตั้งและภูมิประเทศ ความยาวชายฝั่ง สภาพภูมิอากาศ
- 1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์
- 1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.4 จำนวนประชากร ในเมือง/ในชนบท ชนกลุ่มน้อย
- 1.5 การศึกษา จำนวนนักเรียนระดับต่างๆ
- 1.6 การจ้างงาน จำนวนแรงงาน อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย
- 1.7 สุขอนามัย จำนวนสถานพยาบาล/เตียง
- 1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนนักวิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัย ค่าใช้จ่าย
- 1.9 การเงินการธนาคาร

2. การปกครอง

- 2.1 จำนวนเขตปกครอง

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของมณฑล

- 3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของมณฑลและมูลค่าเฉลี่ยต่อหัว
- 3.2 การลงทุนสินทรัพย์คงที่ (บางมณฑล)

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

- 4.1 การขนส่งทางรถไฟ
- 4.2 การขนส่งทางรถยนต์
- 4.3 การขนส่งทางน้ำ
- 4.4 การขนส่งทางอากาศ
- 4.5 การสื่อสาร จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ/อินเทอร์เน็ต

5. เกษตรกรรม

- 5.1 ผลผลิตรวมด้านเกษตรกรรมและผลผลิตรวมด้านต่างๆ
- 5.2 ผลผลิตการเกษตรที่เป็นสินค้าส่งออก

6. อุตสาหกรรม

- 6.1 ผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมหนัก/เบา
- 6.2 ผลผลิตทางอุตสาหกรรมสำคัญที่เป็นสินค้าส่งออก
- 6.3 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

7. การท่องเที่ยว

- 7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว
- 7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ/มรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก
- 7.3 นโยบายและแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

- 8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ตามสัญญา/ที่ใช้จริง จำนวนโครงการ
- 8.2 บริษัทข้ามชาติ/แหล่งเงินทุนสำคัญ
- 8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

9. การค้าภายในประเทศ

- 9.1 มูลค่าการค้าปลีก
- 9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญของจีน/ต่างชาติ
- 9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการบริโภค
- 9.4 ระบบโลจิสติกส์ (บางมณฑล)

10. การค้าระหว่างประเทศ

- 10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ ส่งออก/นำเข้า ดุลการค้า
- 10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ
- 10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ
- 10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (รวมทั้งไทย)

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

11.1 ภาพรวมทั่วไปของเมือง จำนวนประชากร ศักยภาพทางเศรษฐกิจ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ผลผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตร การค้า
ปลีก การขนส่งและท่าเรือสำคัญ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

11.2 การจัดตั้งพื้นที่พิเศษเพื่อพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการ
พาณิชย์ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และเขต
พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ เป็นต้น

4. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลโดยวิธีการทางเอกสาร (Documentary research) ในการศึกษาค้นคว้าจาก
ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมผลข้อมูลพื้นฐาน รายงานวิชาการทั้งจากแหล่งในประเทศ เช่น
ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาและห้องสมุดของหน่วยงานราชการ และข้อมูลจากแหล่ง
ต่างประเทศ เช่น รายงานของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)
ธนาคารโลก (World Bank) องค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization of
Economic Cooperation and Development: OECD) สภาพัฒนาการค้าฮ่องกง (Hong Kong
Trade Development Council) สำหรับข้อมูลภาษาจีนใช้จากหนังสือข้อมูลทางสถิติประจำปี
(Statistical Yearbook) ของแต่ละมณฑลที่ครอบคลุม

การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field research) โดยการเดินทางไปเก็บข้อมูล
ปฐมภูมิในพื้นที่เป้าหมายการศึกษาในประเทศจีน โดยเฉพาะการเดินทางร่วมกับคณะของหน่วย
ราชการไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดคณะไปศึกษาลู่ทางการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) หรือการจัดคณะนำนักธุรกิจไทยไปสำรวจตลาด
จีนและศึกษาลู่ทางการส่งออก ตลอดจนการประชาสัมพันธ์สินค้าไทยของกระทรวงพาณิชย์
 เป็นต้น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยวิธีการทางเอกสารและข้อมูลภาคสนามข้างต้น มาศึกษา
ลักษณะและข้อมูลทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา และวิเคราะห์ศักยภาพและศักยภาพที่มีต่อไทย

4.3 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive
analysis) และการใช้ตารางและรูปภาพ แผนที่ ประกอบในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูลที่
รวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับมณฑลที่สำคัญของจีนเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเทศจีนในระดับมณฑลมากขึ้น
 2. เป็นข้อมูลสำหรับภาครัฐในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีน
 3. เป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศจีนต่อไป
-

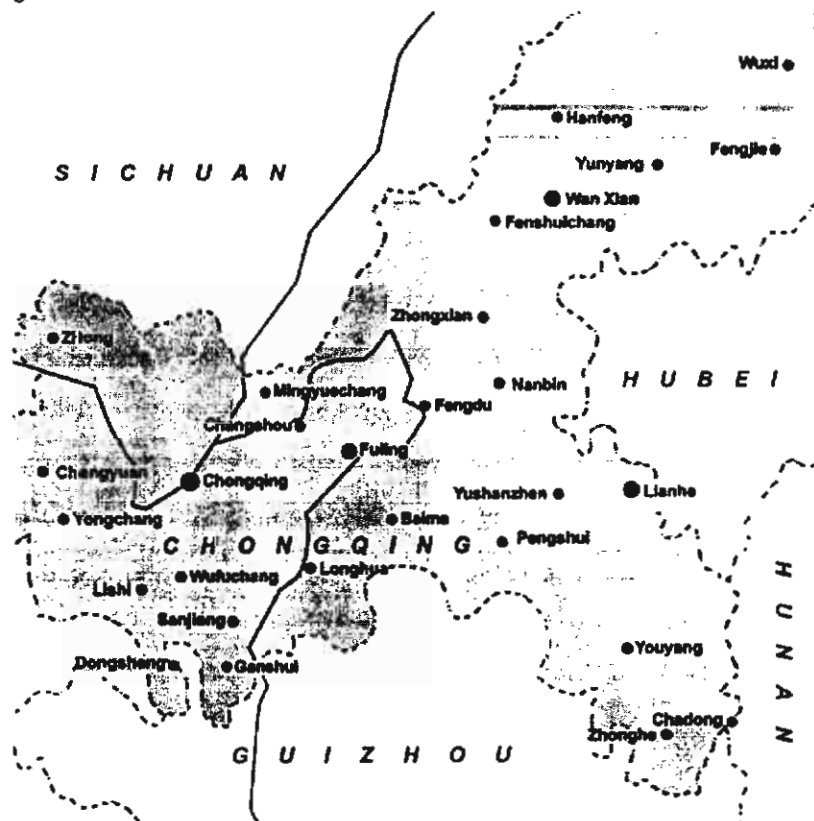
บทที่ 1

เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง (Chongqing Municipality)

ภาพรวมทางเศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	82,400 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	ทางตะวันตกเฉียงเหนือและตอนกลางส่วนใหญ่เป็นเนินเขา
จำนวนประชากร	31.15 ล้านคน (อันดับ 20 ของจีน)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	225.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.2
GDP เฉลี่ยต่อหัว	8,077 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.9 (อันดับ 17 ของจีน)
ในเขตเมือง	8,093.67 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.6
ในเขตชนบท	2,214.55 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.3
อัตราเงินเฟ้อ	0.6%
เกษตรกรรม	ปอกระเจา เครื่องเทศ สินค้าเกษตรแปรรูป
อุตสาหกรรม	ไฮโพลีไวนิลแอลกอฮอล์ Red Vitriol Natrium มอเตอร์ไซค์
สินแร่	ก๊าซธรรมชาติ สตรอนเทียม ถ่านหิน
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	15.85 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 45.3
การนำเข้า	10.10 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 43.7

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มหานครฉงชิ่งได้รับการสถาปนาเป็นมหานครลำดับที่ 4 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และเทียนจิน เมื่อวันที่ 14 มีนาคม ค.ศ. 1997 โดยขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง เป็นการเดินทางตามแนวทางการพัฒนาประเทศของจีนและเพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภาคกลางและภาคตะวันตก โดยมีมหานครฉงชิ่งเป็นหัวรถจักรสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในมณฑลภาคใต้และภาคตะวันตกของจีน

มหานครฉงชิ่งมีพื้นที่ 82,400 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าประเทศออสเตรเลียเล็กน้อย และจัดอยู่ในอันดับที่ 26 ของจีน ตั้งอยู่ทางตอนบนของแม่น้ำฉางเจียง (Yangtze River) ถือเป็นท่าเรือแม่น้ำที่จอแจที่สุดของจีน ด้านตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับมณฑลชื้อชวน ทิศตะวันออกติดกับมณฑลหูเป่ย์และหูหนาน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลส่านซี และทิศใต้ติดกับมณฑลกุ้ยโจว ภูมิประเทศทางด้านตะวันออกจะมีระดับต่ำกว่าด้านตะวันตก ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือและตอนกลางของมหานครส่วนใหญ่เป็นเนินเขา โดยมีภูเขาต้าปา (Daba Mountain) และ ภูเขาอู่หลิง (Wuling Mountain) ทอดตัวไปทางด้านตะวันออกเฉียงใต้

โดยในปี ค.ศ. 1997 เมื่อมีการยกระดับฉงชิ่งเป็นมหานคร รัฐบาลจีนได้นำอำเภอใกล้เคียง ได้แก่ วานเซียน (Wanxian) ฟู่หลิง (Fuling) และเฉียนจิง (Qiangjing) เข้ามารวมไว้ทำให้พื้นที่กว้างร้อยละ 97 ของมหานครฉงชิ่งยังคงเป็นพื้นที่ชนบทและมีประชากรอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ ภายหลังการปรับเปลี่ยนลักษณะการบริหารของมหานครฉงชิ่ง หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหานครฉงชิ่งได้แก่ โครงการจัดหาถิ่นที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนกว่า 1 ล้านคนซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam Project) ทางตอนล่างของแม่น้ำฉางเจียง และด้วยลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ติดกับมณฑลสำคัญต่างๆ ทำให้มหานครฉงชิ่งกลายเป็นหัวเมืองใหญ่และเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมและการค้าที่ไปมาได้อย่างสะดวกสบาย

ด้วยทำเลที่ตั้งบนแหลมระหว่างแม่น้ำฉางเจียงและแม่น้ำเจียงหลิง (Jialing River) ทำให้มหานครฉงชิ่งมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำของจีนตอนใน และมีแม่น้ำอีกหลายสายไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำอู่เจียง (Wujiang River) แม่น้ำฝูจิง (Fujing River) แม่น้ำชีเจียง (Qijiang River) และแม่น้ำต้าหนิง (Daning River)

ภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นมรสุมใกล้เขตร้อนชื้น มีฤดูที่แตกต่างกัน 4 ฤดู ฤดูร้อนมีอากาศร้อน แต่ฤดูหนาวอากาศจะค่อนข้างอบอุ่นและไม่ค่อยมีน้ำค้างแข็ง อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ที่ 8.1 องศาเซลเซียส และสูงสุด 28.6 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มหานครฉงชิ่งมีชื่อเดิมว่า เมือง “หนู่โจว” จนกระทั่งปี ค.ศ. 1189 จึงได้เปลี่ยนมาเป็นเมืองฉงชิ่ง ในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง เมืองฉงชิ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางรวมสินค้าในภาคตะวันตก

เจียงใต้ของจีนและเป็นเมืองท่าสำคัญจนกระทั่งปี ค.ศ. 1891 ก่อนที่จะตกอยู่ในภาวะสงครามในอีก 50 ปีต่อมา ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1950 ภายหลังที่ได้มีการสถาปนาประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองฉงชิ่งได้อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง และได้กลายมาเป็นเมืองหนึ่งภายใต้การบริหารปกครองของมณฑลซื่อชวน ต่อมาจึงได้รับการสถาปนาให้เป็นมหานครแห่งที่ 4 ของจีน ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางเมื่อเดือนมีนาคม 1997

ด้วยจุดเด่นในเรื่องทำเลที่ตั้งในเชิงยุทธศาสตร์ ในช่วงปี ค.ศ. 1937 และ 1945 เมื่อกองทัพญี่ปุ่นรุกรานจีน รัฐบาลจีนคณะชาติย้ายเมืองเอกมาอยู่ที่เมืองฉงชิ่ง และหลังจากที่จีนได้เปลี่ยนระบบการปกครองมาสู่ระบบคอมมิวนิสต์ในปี ค.ศ. 1949 เจียง เสี่ยวผิงได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการเมืองฉงชิ่งคนแรก

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มหานครฉงชิ่งอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินแร่ต่างๆ ซึ่งมีอยู่กว่า 40 ชนิด โดยมีแหล่งสำรองถ่านหินอยู่ประมาณ 4.8 พันล้านตัน และมีสถานีก๊าซธรรมชาติชวนตง (Chuangdong Natural Gas Field) เป็นฐานการผลิตก๊าซธรรมชาติภายในประเทศที่ใหญ่ที่สุดของจีน โดยมีก๊าซเก็บสะสมอยู่ 270 พันล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 5 ของปริมาณรวมทั้งประเทศ และในปี ค.ศ. 2000 ได้มีการวางท่อส่งก๊าซเส้นใหม่ โดยเริ่มที่อำเภอจงเซียน (Zhongxian County) และสิ้นสุดที่เมืองอู่ฮั่น ซึ่งจะเชื่อมโยงมหานครฉงชิ่งและมณฑลหูเป่ย์ด้วย โดยเสร็จสิ้นเมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 และยังมีการวางท่อส่งน้ำมันระหว่างเมืองหลานโจว-เฉิงตู-ฉงชิ่ง ผ่านอำเภอและเมืองต่างๆ กว่า 30 แห่งในมณฑลกานซูและส่านซี ซึ่งก็ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์ โดยจะมีกำลังส่งน้ำมันกว่า 5 ล้านเมตริกตันต่อปี นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังมีแหล่งสำรองแร่โลหะสตรอนเทียมมากที่สุดในประเทศ และทำให้จีนมีแหล่งสำรองแร่ดังกล่าวมากที่สุดเป็นอันดับสองของโลก

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีประชากร 31.15 ล้านคน ถือว่าเป็นเมือง (municipality) ที่มีประชากรมากที่สุดในโลก โดยแบ่งเป็นจำนวนประชากรในเขตเมือง 11.86 ล้านคน และในเขตชนบท 19.28 ล้านคน

ในการกระตุ้นกระบวนการพัฒนาชุมชนเมือง รัฐบาลมหานครได้วางแผนจะโยกย้ายประชากรจำนวน 500,000 คนในแต่ละปีไปยังเมืองและชุมชนต่างๆ ให้ได้ภายใน 20 ปีข้างหน้า โดยมีแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมืองแห่งใหม่ขนาด 600 ตารางกิโลเมตรภายในปี ค.ศ. 2012 ด้วยเงินลงทุนมูลค่า 600 พันล้านหยวน เพื่อโยกย้ายประชากรมาอยู่ในเขตเมืองเพิ่มเป็น 16 ล้านคนภายในปี ค.ศ. 2010

1.5 การจ้างงาน

ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 17.26 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในภาคการเกษตรจำนวน 8.92 ล้านคน รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ 5.35 ล้านคน และภาคอุตสาหกรรม 2.98 ล้านคน โดยมีอัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อคน 12,440 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 16 ของจีน เพิ่มขึ้นจาก 10,960 หยวนในปี ค.ศ. 2002

สำหรับมาตรการลดการว่างงาน รัฐบาลฉงชิ่งได้ทุ่มงบประมาณกว่า 40 ล้านหยวนในการแก้ปัญหาการว่างงานและการจัดฝึกอบรมทักษะการทำงาน โดยการให้เงินช่วยเหลือแก่องค์กรต่างๆ 50 แห่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น

1.6 การจัดการประชากรและพัฒนาเมือง

นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยของรัฐบาลฉงชิ่ง เน้นกระตุ้นการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของเกษตรกรในเขตชุมชนเมืองขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อให้เกษตรกรสามารถหารายได้เพิ่มเติมจากการทำงานในโรงงานเขตชานเมืองนอกเหนือไปจากรายได้ในการทำเกษตรกรรม เช่น ในเขตวันโจว (Wanzhou) ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รัฐบาลได้ใช้เงินไปกว่า 8.4 พันล้านหยวนในการโยกย้ายประชาชน 300,000 คน และพัฒนาเมืองใหม่ 5 แห่งและหมู่บ้านอีก 33 หมู่บ้าน

2. การปกครอง

มหานครฉงชิ่งแบ่งเขตปกครองออกเป็น 15 เขต ได้แก่ Wanzhou, Fuling, Yuzhong (ตรงกลางมหานครฉงชิ่ง), Dadukou, Jiangbei, Shapingba, Jiulongpo, Nan'an, Beibei, Wansheng, Shuangqiao, Yubei, Ba'nian, Qianjiang, Changshou 21 อำเภอ ได้แก่ Qijiang, Tongnan, Tongliang, Dazu, Rongchang, Bishan, Kaixian, Zhongxian, Liangping, Yunyang, Fengjie, Wushan, Wuxi, Chengkou, Dianjiang, Wulong, Fengdu, Shizhu, Pengshui, Youyang, Xiushan และ 4 เมืองเทียบเท่าระดับอำเภอ ได้แก่ Jiangjin, Hechuan, Yongchuan, Nanchuan

ผู้ว่าการของมหานครฉงชิ่งคนปัจจุบัน คือ นายหวัง หงจีวี่ (Wang Hongju)

ที่มา: <http://chinahighlights.com>

3. ผลกระทบมวลรวมในประเทศ

เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่งเป็นเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 225.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 14.2 ถือเป็นอัตราเติบโตสูงที่สุดนับตั้งแต่ที่ได้เลื่อนสถานะขึ้นเป็นมหานคร คิดเป็นมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัว 7,209 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6 ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 115.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 12.4

ในปี ค.ศ. 2003 โครงสร้างของ GDP แบ่งเป็นอุตสาหกรรมภาคเกษตรมูลค่า 33.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.3 อุตสาหกรรมมูลค่า 97.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.0 และอุตสาหกรรมบริการ 93.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 ตาราง 1-1 แสดงสัดส่วนของโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่งในปีต่างๆ

ตาราง 1-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่ง (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	35.2	16.0	15.0
อุตสาหกรรม	42.7	42.0	43.4
ภาคอุตสาหกรรม	37.8	33.0	34.1
อุตสาหกรรมบริการ	22.1	42.0	41.6

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มหานครฉงชิ่งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อกระตุ้นและดึงดูดการลงทุนในระยะยาว ด้วยแผนการลงทุนปรับปรุงและก่อสร้างสาธารณูปโภคมูลค่า 240 พันล้านหยวนสำหรับ 10 ปีข้างหน้า โดยจะเน้นที่โครงการสำคัญ 107 โครงการให้เสร็จเรียบร้อยภายในปี ค.ศ. 2010 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่คาดว่าจะใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกด้วยมูลค่า 100 พันล้านหยวน และการขยายประสิทธิภาพของสนามบินเพิ่มขึ้นอีก 5 เท่า

ตาราง 1-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	632	34.91
เส้นทางถนน	31,407	284.06
เส้นทางน้ำ	4,086	22.14
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	130	0.02

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางรถไฟที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยมีเส้นทางหลัก 3 เส้นทาง ซึ่งเรียกกันว่า "เส้นทางเจียงหยู" (Chengyu Lines) ได้แก่

- เส้นทางเจิงตู-ฉงชิ่งและฉวนเจียน (Chengdu-Chongqing and Chuanqian Lines)
- เส้นทางเจิงตู-ก๊วยหยางและเซียงหยู (Chengdu-Guiyang and Xiangyu Lines)
- เส้นทางเซียงฟาง-ฉงชิ่ง (Xiangfang-Chongqing)

สำหรับโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายสำคัญ อาทิ

- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเลียบแม่น้ำฉางเจียงไปถึงเซียงไฮ้ภายใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งจะเชื่อมโยงมหานครฉงชิ่งเข้ากับเมืองต่างๆ ในมณฑลชื้อชวน หูเป่ย์ เจียงซี อันฮุย และเจียงซู
- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟหยูฮว่ย (Yuhuai rail) ถือเป็นโครงการ 1 ใน 10 โครงการสำคัญของนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง มีระยะทางทั้งสิ้น 625 กิโลเมตร ซึ่งจะเชื่อมระหว่างฉงชิ่งและเมืองหวายฮว่า (Huaihua) ในมณฑลหูหนานและได้รับการออกแบบให้สามารถขนส่งผู้โดยสารจำนวน 5 ล้านคนต่อปี โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างเมื่อปี ค.ศ. 2003 และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2006

- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟระหว่างชู่หนิง-ฉงชิ่ง ซึ่งได้เริ่มลงมือก่อสร้างเมื่อปี ค.ศ. 2003 ด้วยมูลค่าการก่อสร้าง 4.6 พันล้านหยวน ระยะทางทั้งสิ้น 160 กิโลเมตร ซึ่งจะสามารถย่นระยะเวลาเดินทางไปยังนครเจิงตูเหลือเพียง 4 ชั่วโมง

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ภายใต้โครงการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน รัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑลฉงชิ่งได้ทุ่มงบประมาณพัฒนาและสร้างเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างถนนวงแหวน 2 เส้นทางและทางด่วนอีก 8 เส้นทาง ซึ่งเชื่อมโยงมณฑลฉงชิ่งไปยังเมืองสำคัญต่างๆ ในมณฑลใกล้เคียงอย่างชื้อชวน กุ้ยโจว และหูเป่ย์ และโครงการก่อสร้างทางด่วนเส้นทางใหม่ไปยังเมืองชู่หนิง ฉางชา และหลิวโจวอีกด้วย โดยการก่อสร้างถนนวงแหวนเส้นทางแรกของมณฑลฉงชิ่งได้แล้วเสร็จไปเมื่อปี ค.ศ. 2001 ระยะทางทั้งสิ้น 75 กิโลเมตร และคาดว่าจะเริ่มลงมือก่อสร้างทางด่วนรอบนอกระยะทาง 186 กิโลเมตรได้ภายในปี ค.ศ. 2005

ปัจจุบันมณฑลฉงชิ่งมีเส้นทางรถยนต์สำคัญหลายเส้นทาง เช่น ทางด่วนเฉิงตู-ฉงชิ่ง (Chengdu-Chongqing Expressway) ทางด่วนหยูฉาง (Yuchang Expressway) เชื่อมฉงชิ่งและเขตฉางໄໝ ทางด่วนระหว่างฉางໄໝและฝูหลิงระยะทาง 53.5 กิโลเมตร ทางด่วนหยูเจี้ยน (Yujian Expressway) จากมณฑลฉงชิ่งไปยังนครกุ้ยหยาง และเส้นทางรถยนต์อื่นๆ ได้แก่ ถนนวงแหวนรอบมณฑลฉงชิ่งระยะทาง 10 กิโลเมตร โดยมีเส้นทางสะพานหลี่เจี๋ยถัว (Lijiatuo Yangtze Bridge) สะพานเฟิงเจียง (Fengjiang Yangtze Bridge) ข้ามแม่น้ำฉางเจียง

ภายใต้แผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งยังมีแผนการลงทุนเพื่อขยายเครือข่ายการคมนาคมในเมืองด้วยมูลค่าเงินลงทุน 94.4 พันล้านหยวน ประกอบด้วยการก่อสร้างทางด่วนรวมระยะทาง 2,000 กิโลเมตร ได้แก่ ทางด่วนฉงชิ่ง-เป่ย์ไห่ (Chongqing-Beihai Expressway) และทางด่วนฉงชิ่ง-จ้านเจียง (Chongqing-Zhanjiang Expressway) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเส้นทางข้ามทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้ โดยคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ก่อนปี ค.ศ. 2005 และโครงการสร้างเส้นทางหลวง 6,000 กิโลเมตรเชื่อมโยงไปยังเมืองศูนย์กลางสำคัญต่างๆ และจะทำให้หมู่บ้านต่างๆ ในมณฑลฉงชิ่งเกือบร้อยละ 90 ได้มีเส้นทางถนนตัดผ่าน

นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งมีแผนก่อสร้างรถโมโนเรลขึ้นในใจกลางเมืองเพื่อแก้ปัญหาการจราจรและลดปัญหามลภาวะของการขับขี้อยนต์ ด้วยโครงการลงทุนมูลค่า 3.5 พันล้านหยวน โดยสายแรกจะมีระยะทาง 13.5 กิโลเมตร มี 14 สถานี โครงการนี้เป็นการร่วมมือกับบริษัท Hitachi ของญี่ปุ่น และเป็น 1 ใน 10 โครงการสำคัญของนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตก รัฐบาลญี่ปุ่นจะให้เงินทุนกู้ยืมในการดำเนินโครงการนี้จำนวน 240 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วย

4.3 การขนส่งทางอากาศ

รัฐบาลมีแผนพัฒนามณฑลฉงชิ่งให้เป็นศูนย์กลางการบินที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก ด้วยการก่อสร้างเครือข่ายการบินครอบคลุมท่าอากาศยานทั้ง 4 แห่งของมณฑลฉงชิ่ง โดยจะเริ่มจากการขยายท่าอากาศยานนานาชาติเจียงเป่ย์ (Chongqing Jiangbei International Airport) ด้วยมูลค่า 200 ล้านหยวน เพื่อรองรับผู้โดยสารได้ 7 ล้านคนต่อปี ปัจจุบันมีเส้นทางบินตรงไปยัง

เมืองต่างๆ 50 เมืองทั้งภายในและต่างประเทศ เช่น ช่งกง มาเก๊า กรุงเทพฯ มิวนิค นาโกย่า โซล เป็นต้น ส่วนท่าอากาศยานที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ ท่าอากาศยานวันโจว สามารถรองรับผู้โดยสารได้ 250,000 คนต่อปี และท่าอากาศยานเจียนเจียง (Qianjiang) ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างก่อสร้างและคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006 นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังมีแผนการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งที่สองด้วย

สายการบินท้องถิ่นของมหานครฉงชิ่งมีเพียงสายการบินเดียว ได้แก่ สายการบิน Sanxia General Airlines ได้เปิดให้บริการเมื่อเดือนมิถุนายน 2003 โดยให้บริการเที่ยวบินแบบเช่าเหมาลำและทำหน้าที่เป็นหน่วยกู้ภัยและหน่วยดับเพลิงด้วย

การเดินทางระหว่างมหานครฉงชิ่ง-ไทย		
กรุงเทพ-ฉงชิ่ง	มีเที่ยวบินทุกสัปดาห์	ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง 15 นาที

4.4 การขนส่งทางน้ำ

มหานครฉงชิ่งถือเป็นเมืองท่าทางการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งทางตอนบนของแม่น้ำฉางเจียง รวมทั้งแม่น้ำเจียหลิง และแม่น้ำหมินเจียง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักสองสายที่ไหลบรรจบกันลงสู่แม่น้ำฉางเจียง ภายหลังที่โครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam) เสร็จสมบูรณ์ จะทำให้เรือบรรทุกขนาด 10,000 ตันสามารถเข้าเทียบท่าที่ท่าเรือฉางเทียนเหมิน (Chaotianmen Port) ในเขตเมืองของมหานครฉงชิ่งได้ ทำให้ปริมาณการค้าในพื้นที่เพิ่มขึ้น

ในการพัฒนามหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคม ทั้งทางน้ำและทางบกของจีนตอนใน รัฐบาลกลางและรัฐบาลฉงชิ่งได้ดำเนินโครงการต่างๆ อาทิ

- โครงการสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงและเจียหลิงกว่า 20 แห่ง และมีแผนก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงเพิ่มขึ้นอีก 8 แห่งภายในปี ค.ศ. 2010

- โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงที่เมืองวันโจว (Wanzhou Yangtze River bridge) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟวันโจว-อี้ซาง ระยะทาง 300 กิโลเมตร มูลค่า 16 พันล้านหยวน โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างแล้วเมื่อเดือนธันวาคม 2002 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2005

- โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึกที่ท่าเรือฉางโจว (Changshou Port)

- โครงการก่อสร้างท่าเรือเลียบแม่น้ำเพิ่ม โดยเน้นที่พัฒนาการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อขยายการรองรับการขนส่งสินค้าได้อีกปีละ 50 ตัน รวมเป็น 100 ล้านตันต่อปี พร้อมทั้งการปรับปรุงท่าเรือและอยู่ต่อเรือที่มีอยู่ด้วย

- โครงการก่อสร้างท่าเรืออีก 5 แห่ง มูลค่า 15 พันล้านหยวน โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างท่าเรือ Cuntan มูลค่า 1.5 พันล้านหยวนแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน 2003 เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถรองรับปริมาณการขนส่งได้ 700,000 ทีอียูต่อปี

4.5 การสื่อสาร

มหานครฉงชิ่งมีเครือข่ายระบบโทรเลขและโทรศัพท์ครอบคลุมเมืองสำคัญต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนผู้ขอติดตั้งสายโทรศัพท์ประมาณ 5.32 ล้านเลขหมาย ขณะที่จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นจาก 4.24 ล้านเลขหมายในปี ค.ศ. 2002 เป็น 6.19 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 0.93 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 0.55 ล้านคนเมื่อปีก่อนหน้า

5. เกษตรกรรม

มหานครฉงชิ่งมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านการผลิตภาคเกษตรกรรม ผลผลิตทางเกษตรที่สำคัญ คือ ปอกระเจา และเครื่องเทศต่างๆ ซึ่งรัฐบาลมีโครงการพัฒนามหานครฉงชิ่งให้เป็นแหล่งผลิตเครื่องเทศขนาดใหญ่ที่สุดของจีนภายในปี ค.ศ. 2005 รวมทั้งอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพของมหานครฉงชิ่ง เช่น ยาจีนแผนโบราณ การแปรรูปส้มจีน และเนื้อสุกร ไร่มันเพื่อการส่งออก เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม

มหานครฉงชิ่งมีฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งมาก และในช่วงสิบปีที่ผ่านมาการพัฒนาทางอุตสาหกรรมที่รวดเร็วยังเป็นแรงผลักดันสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของมหานครฉงชิ่ง ในปี ค.ศ. 2003 มีผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 158.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 29.4 คิดเป็นอุตสาหกรรมหนักร้อยละ 68 ของอุตสาหกรรมรวม โดยในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 อุตสาหกรรมหนักของมหานครฉงชิ่งเติบโตขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.0 ขณะที่อุตสาหกรรมเบาเติบโตขึ้นร้อยละ 20.0 นอกจากนี้ อุตสาหกรรมหนักยังมีสัดส่วนการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าอุตสาหกรรมเบา และกว่าร้อยละ 60 เป็นของรัฐวิสาหกิจ

มหานครฉงชิ่งถือเป็นฐานทางอุตสาหกรรมที่เก่าแก่ 1 ใน 6 แห่งของจีน โดยถือเป็นฐานการผลิตรถยนต์รายใหญ่ เป็น 1 ใน 9 ศูนย์กลางการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่ใหญ่ที่สุดในจีน และเป็น 1 ใน 3 ผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ โดยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากเหล็กและเหล็กกล้าได้มากกว่า 120 ชนิด และผลิตภัณฑ์จากอะลูมิเนียมกว่า 13,000 ชนิด นอกจากนี้ ยังเป็นฐานการผลิตยาและเคมีภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีนอีกด้วย

สำหรับผลผลิตภาคอุตสาหกรรมของมหานครฉงชิ่งที่โดดเด่นและมีส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศสูง ได้แก่ โยโพลีไวนิลแอลกอฮอล์ ก๊าซธรรมชาติ Red Vitriol Sodium มอเตอร์ไซค์ กรดอะซิติกเยือกแข็ง และอุปกรณ์สื่อสารความถี่สูง โดยสินค้าแต่ละชนิดมีส่วนแบ่งตลาดอย่างน้อยร้อยละ 10 ของตลาดในประเทศในปี ค.ศ. 2003

ตาราง 1-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง	40.0
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	7.1
การถลุงและอัดโลหะที่มีเหล็กผสม	5.6
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.4
อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าเกษตรแปรรูป	4.8
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	4.2
Ordinary Equipment	3.7
ผลิตภัณฑ์โลหะ	3.7

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมยานยนต์

มหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ใหญ่อันดับ 4 ของจีน รองจากมณฑลจี๋หลิน เซี่ยงไฮ้ และหูเป่ย์ โดยมียอดการผลิตรถยนต์นั่งมากเป็นอันดับ 5 ของจีน มีโรงงานผลิตชิ้นส่วน และโรงงานประกอบรถยนต์ประมาณ 400 แห่ง และมีการจ้างงานทั้งสิ้นราว 300,000 คน สำหรับการขยายตัวของการผลิต ในปี ค.ศ. 2003 มีสัดส่วนการผลิตรถยนต์เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 78 จากปีก่อนหน้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9 ของการผลิตยานยนต์ทั้งประเทศ รูปแบบของรถยนต์ของมหานครฉงชิ่งที่ได้รับการนิยมมากขึ้น คือ รถแบบมินิแวน โดยมีการเข้ามาร่วมลงทุนของต่างชาติ เช่น บริษัท Honda และ Ford ด้วย

ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ บริษัท ฉางอัน (Changan Automotive Corp) จัดเป็นบริษัทผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 4 และเป็นบริษัทผลิตรถมินิแวนที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยมีเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ประเภท A รวม 11.8 พันล้านหยวน ถือเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดของมหานครฉงชิ่ง และยังได้ร่วมมือกับบริษัท Suzuki ของญี่ปุ่นจัดตั้งโรงงานประกอบรถยนต์ขนาดเล็กและรถมอเตอร์ไซด์ และร่วมทุนกับบริษัท Ford Motors ของสหรัฐอเมริกา ในสัดส่วน 50-50 เพื่อสร้างโรงงานประกอบรถยนต์มูลค่า 98 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยได้เริ่มการผลิตรถยนต์ Fiesta จำนวน 20,000 คันต่อปี และคาดว่าจะเพิ่มการผลิตเป็น 150,000 คันภายในปี ค.ศ. 2005 มีการจ้างงานประมาณ 800 คน และนอกเหนือจากการผลิตรถยนต์แล้ว ยังมีธุรกิจด้านห้องแต่งสีและตกแต่งตัวถังเพื่อเชื่อมต่อชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย

ส่วนบริษัทผลิตรถยนต์ที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มบริษัทเจียหลิง (China Jialing Industrial Corporation Group) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนกับบริษัทรถยนต์ Honda ของญี่ปุ่น และบริษัทชิงหลิง (Qingling) เชี่ยวชาญและเน้นการผลิตรถบรรทุกขนาดเล็ก และบริษัทฉวนฉี (Chuanqi) เป็นผู้นำตลาดรถบรรทุกขนาดใหญ่ โดยในปี ค.ศ. 2002 บริษัทชิงหลิงสามารถขายรถบรรทุกได้จำนวน 32,787 คัน

นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังเป็นผู้ผลิตรถมอเตอร์ไซด์รายใหญ่ของจีน ในปี ค.ศ. 2002 มี การผลิตรถมอเตอร์ไซด์ประมาณ 3.2 ล้านคัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.1 ของผลผลิตรวมทั่ว ประเทศ ผู้ผลิตรถมอเตอร์ไซด์รายใหญ่ ได้แก่ กลุ่ม Jialing Motorcycle Company ซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจ บริษัท Lifan Hongda Enterprise (เอกชน) และบริษัท Chongqing Longqin Industrial Group (เอกชน)

(2) อุตสาหกรรมแร่ธาตุต่าง ๆ มีการลงทุนที่สำคัญ อาทิ

ในปี ค.ศ. 2002 กลุ่มบริษัท Southwest Aluminum Industry Group ได้ลงทุนจัดตั้ง อุตสาหกรรมการผลิตอะลูมิเนียมมูลค่า 1.4 พันล้านหยวน ซึ่งถือเป็นโครงการผลิตอะลูมิเนียม ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 ด้วยกำลังการผลิต อะลูมิเนียมคุณภาพสูงและผลิตภัณฑ์ผสมอะลูมิเนียมรวม 300,000 ตันต่อปี มากเป็นสองเท่าของ การผลิตอะลูมิเนียมในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนในปัจจุบัน

ในเดือนเมษายน 2003 บริษัท Tycoon Corporation ของมณฑลหูหนานได้ประกาศแผน ก่อสร้างโรงงานแยกแรงแม่เหล็กด้วยไฟฟ้าที่คาดว่าจะใหญ่ที่สุดในโลกขึ้นที่มหานครฉงชิ่ง ด้วย เงินลงทุนประมาณ 100 ล้านหยวน คาดว่าเมื่อแล้วเสร็จ จะมีกำลังการผลิตแรงแม่เหล็กสูงถึง 300,000 ตันต่อปี

(3) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงของมหานครฉงชิ่งได้เริ่มพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น ในปี ค.ศ. 2001 รัฐบาลฉงชิ่งได้มีนโยบายเน้นส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และแผงวงจรไฟฟ้า การเข้ามาลงทุนของบริษัทต่าง ๆ ในเขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Chongqing High Technology Development Zone) ของ มหานครฉงชิ่งส่วนใหญ่จะเน้นในสองอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ และในต้นปี ค.ศ. 2003 บริษัท UTStarcom ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น ชัฟฟลายเออร์อุปกรณ์ local loop ที่ใหญ่ที่สุดในจีน ได้เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาฯ เพื่อสร้าง โรงงานมูลค่า 25 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วยกำลังการผลิตอุปกรณ์ PAS พกพาจำนวน 1 ล้านเครื่อง ต่อปี และมีแผนลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยมูลค่า 72 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขยายการผลิต ครอบคลุมอุปกรณ์บรอดแบนด์และระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Liberty Mutual ซึ่งเป็นบริษัทประกันภัยที่ใหญ่ที่สุดของ สหรัฐอเมริกา ได้ยื่นคำขอที่จะจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมขึ้นเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งจะอยู่ ใกล้กับโรงงานผลิตรถยนต์ของ Ford Motors คาดว่าจะมีเงินหมุนเวียนหลายร้อยล้านดอลลาร์ สรอ.

(4) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

ด้วยรายได้ที่สูงขึ้นของประชาชนในเขตเมืองของมหานครฉงชิ่ง ประกอบกับความต้องการครอบครองบ้านและที่อยู่อาศัยมากขึ้น นักลงทุนต่างชาติหลายประเทศจึงให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในมหานครฉงชิ่ง เช่น บริษัท Cheung Kong Holdings ของฮ่องกง ได้ตั้งบริษัท Hutchison Enterprises (Chongqing) ขึ้นเพื่อกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยในเดือนพฤษภาคม 2003 บริษัท Hutchison ได้ประกาศแผนที่จะลงทุนจัดทำโครงการหมู่บ้านจัดสรรอย่างหรูหรา มูลค่า 500 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้บริษัทฯ ยังมีธุรกิจด้านการก่อสร้างอาคารสำนักงานและศูนย์การค้าด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ดำเนินนโยบายพัฒนาชุมชนเมือง จึงทำให้มีนักธุรกิจต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้วยหลายราย อาทิ

- ในเดือนสิงหาคม 2003 รัฐบาลฉงชิ่งได้ลงนามข้อตกลงกับบริษัท Shui On Group ของฮ่องกงเพื่อพัฒนาเขตเมืองเก่าในฉงชิ่งขนาดพื้นที่ราว 2 ล้านตารางเมตร โดยบริษัทฯ จะเป็นผู้ลงทุนในโครงการนี้กว่า 10 พันล้านหยวนเพื่อพัฒนาเขตที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน และศูนย์การค้าต่างๆ บริษัทนี้มีประสบการณ์ในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในจีนหลายแห่ง เช่น เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาเขตที่อยู่อาศัยใหม่ ที่เรียกว่า “ซินเทียนตี้” (Xintianti) ซึ่งอยู่ใจกลางเมืองมหานครเฉิงไฮ่ อีกด้วย

- รัฐบาลมีโครงการที่จะพัฒนาเมืองเจียงเป่ย์ ซึ่งเป็นเขตโรงงานเก่าและอาคารบ้านเรือนที่ค่อนข้างทรุดโทรมทางตะวันออกเฉียงเหนือของมหานครฉงชิ่ง เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองทันสมัยบนพื้นที่ราว 76 ตารางกิโลเมตร โดยว่าจ้างบริษัท Belt Collins ของออสเตรเลียเป็นผู้ออกแบบผังเมืองและสถาปัตยกรรม และรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณอีกกว่า 100 พันล้านหยวนในการพัฒนาโครงการนี้ในระยะ 15-20 ปีข้างหน้า เพื่อรองรับประชาชนที่เข้ามาอยู่อาศัยได้ถึง 800,000 คน ในการนี้ มีบริษัท Hutchison Whampoa ได้เข้าซื้อกิจการบ้านพักอาศัยในเขตเจียงเป่ย์ เพื่อพัฒนาเป็นเขตที่อยู่ใหม่ทันสมัย มุ่งจะลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้เพิ่มขึ้นและต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง

ในอดีตที่ผ่านมารัฐวิสาหกิจหรือวิสาหกิจที่รัฐถือหุ้นอยู่ถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาทางอุตสาหกรรมของมหานครฉงชิ่งอยู่มาก แต่หลังจากมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทำให้สัดส่วนรัฐวิสาหกิจลดจำนวนลง โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่ ปัจจุบันผลิตผลรวมทางอุตสาหกรรมของวิสาหกิจขนาดใหญ่มีอยู่ร้อยละ 37.9 ของผลิตผลรวมของมหานครฉงชิ่ง ขณะที่อัตราการเติบโตของวิสาหกิจขนาดเล็ก (SMEs) ก็เติบโตขึ้นมากเนื่องจากการขยายตัวของวิสาหกิจเอกชนและวิสาหกิจชุมชน (Township and Village Enterprises: TVEs) โดยในปี ค.ศ. 2003 ผลิตผลรวมจากวิสาหกิจขนาดเล็กเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 คิดเป็น 38.9 พันล้านหยวน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 วิสาหกิจเอกชนของมหานครฉงชิ่งได้เติบโตมากขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการผลิตของบริษัทเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.8 และสัดส่วนการผลิตในตลาดก็เพิ่มขึ้น

จากปีก่อนร้อยละ 35.8 เป็นร้อยละ 40.4 มีหลายบริษัทที่สามารถพัฒนาแบรนด์เนมของตัวเองให้ติดตลาดจนกลายเป็นผู้นำตลาดสินค้านั้นๆ เช่น บริษัทผลิตมอเตอร์ไซค์รายใหญ่ระดับประเทศยี่ห้อ "Zhongshen" และ "Lifan" โดยเฉพาะบริษัท Lifan ได้มีการส่งออกไปขายในต่างประเทศและไปลงทุนสร้างโรงงานที่เวียดนามด้วย

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มหานครฉงชิ่งทั้งสิ้น 0.23 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 113 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 49.18 และ 48.16 ตามลำดับ

ตาราง 1-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
234,500	181,700	113	1 แห่ง

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 147 แห่ง เป็นกิจการของรัฐบาลกิจสูงถึง 96 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 4 แห่ง และอีก 3 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 2 แห่ง ระดับสี่ดาว 17 แห่ง และระดับสามดาว 54 แห่ง

มหานครฉงชิ่งมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 203 แห่ง ในจำนวนนี้ มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 23 แห่ง มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 4,252 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

มหานครฉงชิ่งมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับประเทศ 4 แห่ง และระดับมณฑล 55 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเขตอนุรักษ์ธรรมชาติรวมกัน 5 แห่ง ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ การท่องเที่ยวล่องแม่น้ำฉางเจียงเพื่อชมทิวทัศน์ของซานเสี (Three Gorges) และแหล่งธรรมชาติอื่นๆ อาทิ หุบเขาสีภูเขาอู่ชาน (Wushan Mountain) วังมัจฉาเหอฉวน (Hechuan Fishing Castle) และภูเขา นางฟ้าอู่หลง (Wulong Fairy Maiden Mountain) เป็นต้น

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยกระดับเป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก ได้แก่ หินแกะสลักด่าจู (Dazu Carved Stone) ซึ่งอยู่บนเส้นทางระหว่างฉงชิ่งและนครเจียงตู เป็นสถานที่เก็บรวบรวมรูปแกะสลักตามความเชื่อทางศาสนาและประวัติศาสตร์นับพันชิ้น โดยการแกะสลักบนหน้าผาหิน ซึ่งรูปแกะสลักทั้งหมดจะอยู่บริเวณเขตเป่ย์ชาน (Beishan) และเป่าดิงชาน (Baodingshan)

ทั้งนี้รัฐบาลได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนมหานครฉงชิ่ง โดยองค์การบริหารการท่องเที่ยวของจีน (China National Tourism Administration: CNTA) และรัฐบาลมหานครฉงชิ่งได้ร่วมมือกันจัดงานแสดงสินค้าและเทศกาลต่างๆ เช่น การจัดงานแสดงสินค้าและการลงทุนมหานครฉงชิ่ง (China Chongqing Investment & Trade Fair) ร่วมกับเทศกาลท่องเที่ยวนานาชาติเขาซานเสี (Three-Gorge International Tourism Festival) เป็นต้น

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในมหานครฉงชิ่งมีสัดส่วนไม่สูงนัก ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงรวม 0.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.8 ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.6 ของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติรวมทั่วประเทศ หรือร้อยละ 1.1 ของ GDP ของมณฑล สำหรับในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ทั้งมูลค่าตามสัญญาและมูลค่าที่ใช้จริงก็เพิ่มขึ้นถึงกว่าร้อยละ 20

ตาราง 1-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมหานครฉงชิ่ง

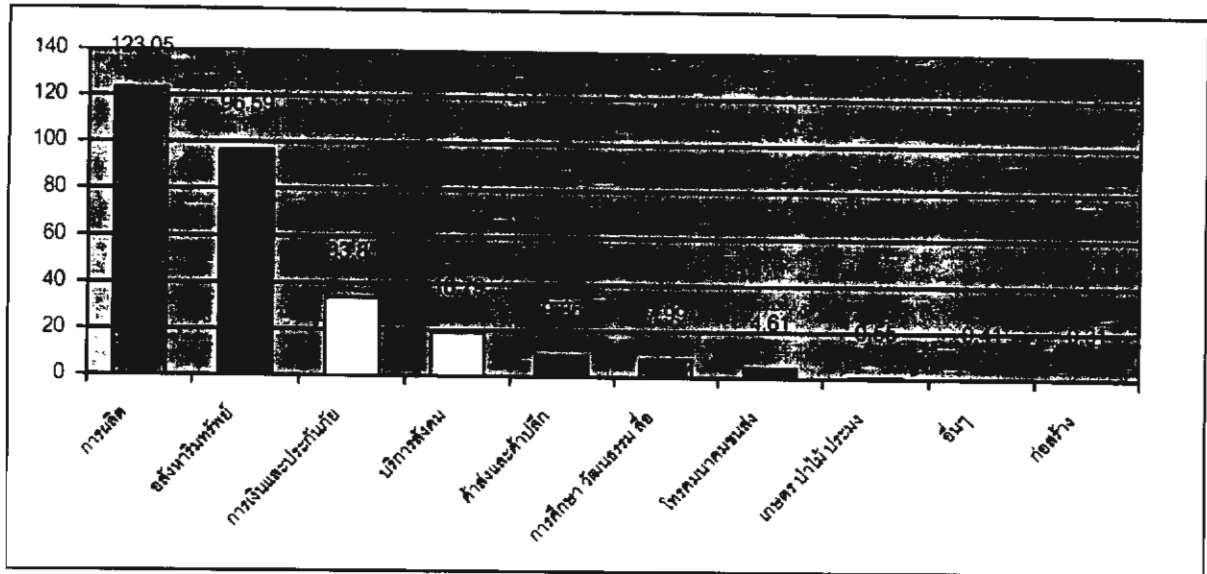
	ปี 1998-2003	ปี 2003	อัตราเติบโต (%)
จำนวนโครงการ (โครงการ)	3,490	187	26.4
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	5.8	0.6	10.1
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	3.2	0.3	10.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการของมหานครฉงชิ่ง คิดเป็นร้อยละ 52.3 ของมูลค่าการลงทุนตามสัญญา หรือร้อยละ 55.2 ของมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง กลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถดึงดูดการลงทุนได้มากที่สุด ได้แก่ ภาคอสังหาริมทรัพย์ การเงิน และการประกันภัย

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

นักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในมณฑลฉงชิ่งมากที่สุด คือ ฮ่อกง ในปลายปี ค.ศ. 2003 มีการลงนามสัญญาการลงทุนทั้งสิ้น 1,601 โครงการ ด้วยมูลค่าเงินลงทุนตามสัญญาและที่ใช้จริง 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และ 0.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 45.9 ร้อยละ 48.9 และร้อยละ 18.9 ของจำนวนโครงการและการลงทุนรวมในมณฑลตามลำดับ นักลงทุนรายอื่น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 10) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 8) ไต้หวัน (ร้อยละ 6) และสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 4)

บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในฉงชิ่ง ได้แก่ บริษัท Lafarge ของฝรั่งเศสได้เข้าซื้อกิจการโรงงานผลิตปูนซีเมนต์แห่งหนึ่งในมณฑลฉงชิ่งในสัดส่วนร้อยละ 70 มูลค่า 240 ล้านหยวน โดยใช้ชื่อบริษัทแห่งใหม่ว่า Chongqing Lafarge Co., Ltd. และได้เริ่มดำเนินกิจการและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตใหม่จนมีผลผลิตประมาณ 1.8 ล้านตันต่อปี

บริษัท PepsiCo ได้ร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่นแห่งหนึ่งในมณฑลฉงชิ่ง ด้วยมูลค่าการลงทุน 10 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อเพิ่มอัตราการผลิตเครื่องดื่มน้ำอัดลม โดยการปรับปรุงขยายผลผลิตจากโรงงานเดิมได้อีก 6 ล้านลิตรต่อปี โดยบริษัท Pepsi สามารถครองตลาดเครื่องดื่มน้ำอัดลมในมณฑลฉงชิ่งได้ถึงร้อยละ 75

ด้านตลาดค้าปลีก ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศสได้เปิดห้างค้าปลีกขึ้น 3 แห่งในมณฑลฉงชิ่ง ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 29 ล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนห้างเมโทรของเยอรมนีก็ได้เปิดห้างค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน รวมทั้งศูนย์การค้าหลายแห่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในมณฑลฉงชิ่ง ส่วนห้างค้าปลีกยักษ์ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาอย่างห้างวอลมาร์ตก็ได้ประกาศแผนที่จะเปิดห้างวอลมาร์ต 3 แห่งที่มณฑลฉงชิ่งเช่นกัน

ด้านตลาดการศึกษา บริษัท Amnet ซึ่งเป็นบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศของออสเตรเลีย ได้เข้าควบกิจการของ Chongqing Hailian University เมื่อปลายปี ค.ศ. 2002 ในช่วงภาคการศึกษาแรกภายหลังที่ Amnet เข้ามาบริหารมหาวิทยาลัย พบว่ามีจำนวนนักศึกษาใหม่มาสมัครเรียนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40 จึงทำให้บริษัทฯ มีแผนที่จะเข้าควบกิจการสถาบันการศึกษาที่มหานครฉงชิ่งเพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้ สิงคโปร์ก็ได้เข้ามาลงทุนสร้างโรงเรียนนานาชาติมหานครฉงชิ่ง (Chongqing International School) ซึ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติแห่งแรกของมหานครฉงชิ่ง และได้เปิดให้บริการการศึกษาเมื่อเดือนกันยายน 2003 โดยมีหุ้นส่วนชาวสิงคโปร์ 3 คน เป็นเจ้าของกิจการประมาณร้อยละ 80

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทของต่างชาติรายใหญ่อื่นๆ ที่เข้ามาลงทุนในมหานครฉงชิ่ง อาทิ Nokia, ABB, Ericsson, American Standard, Rockwell, Honda, Suzuki, Isuzu, Yamaha, Mobil, China Bank Group, Hutchison Whampao, Gold Lion Group , BP และ Samsung เป็นต้น โดยในปี ค.ศ. 2003 BP บริษัทปิโตรเคมียักษ์ใหญ่ของอังกฤษได้เข้ามาลงทุนที่มหานครฉงชิ่งอีก 1.2 พันล้านหยวน

ตาราง 1-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮ่องกง	79	258.42	112.27
สหรัฐอเมริกา	23	62.08	43.78
ญี่ปุ่น	2	1.10	10.30
สิงคโปร์	4	40.19	8.95
จีนไต้หวัน	26	8.38	8.33
ไทย	2	9.77	7.52
สวิตเซอร์แลนด์	-	6.22	6.22
สหราชอาณาจักร	3	22.57	4.03
ออสเตรเลีย	6	21.84	3.97
เกาหลี	6	3.21	2.35
แคนาดา	3	0.24	1.17
ฝรั่งเศส	1	2.07	0.75
มาเลเซีย	1	0.78	0.23

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ปัจจุบันรัฐบาลมหานครฉงชิ่งได้พยายามกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ อันได้แก่ โครงการพัฒนาสาธารณูปโภค สถาบันการเงิน บริษัทนำเที่ยว บริษัทค้าขาย การ

จัดการกองทุน อุตสาหกรรมยานยนต์ และการทำเหมืองแร่และสกัดแร่ และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคกลางและภาคตะวันตก รัฐบาลกลางยังได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทของต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในจีน ปัจจุบันบริษัทต่างชาติเหล่านี้จะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเป็นระยะเวลา 3 ปี แต่ภายใต้นโยบายสิทธิประโยชน์ฉบับใหม่นี้ บริษัทต่างชาติโดยเฉพาะที่เข้ามาลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีนจะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเพิ่มอีก 3 ปี นับตั้งแต่สิทธิทางภาษีในระยะแรกสิ้นสุดลง นอกจากนี้ หากบริษัทฯ สามารถส่งออกสินค้าได้เกินร้อยละ 70 ของผลิตรวมที่ผลิตได้ต่อปี ก็จะได้รับผลการลดการจัดเก็บภาษีลงเหลือร้อยละ 10 อีกด้วย

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มหานครฉงชิ่งถือเป็นศูนย์กลางการค้าปลีกที่สำคัญของภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภคของมหานครฉงชิ่งมีรวม 83.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.6 คิดเป็นมูลค่าการค้าปลีกเฉลี่ยต่อหัว 2,700 หยวน สูงเป็นอันดับ 4 ของจีน เป็นการบริโภคในเขตเมืองร้อยละ 58 โดยมีเขตการค้าเจียฟางเป่ย์ (Jiafangbei Commercial District) ในเขตหยูจง (Yuzhong District) เป็นศูนย์กลางการค้าขายสำคัญของมหานครฉงชิ่ง

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาลและบริษัทต่างชาติ ที่สำคัญ ได้แก่ Chongqing Department Store, Chongqing New Century Department Store, Metropolis Plaza, Chongqing Qunying Shopping Center, Chongqing Pacific Department Store, Chongqing Fu'an Department Store, Chongqing Wanyou Parkson Shopping Arcade (ร่วมทุนกับสิงคโปร์), Chongqing Yangguang Department Store, Jiafangbei Central Shopping Center และห้างสรรพสินค้าขายตรง Jialefu Direct-sale Department Store

ในขณะนี้ อุตสาหกรรมการค้าปลีกของมหานครฉงชิ่งมีการแข่งขันสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่มีการขยายการลงทุนและตั้งบริษัทค้าปลีกทั้งของท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติ เช่น วอลมาร์ทจากสหรัฐอเมริกา คาร์ฟูร์จากฝรั่งเศส เมโทรจากเยอรมนี บริษัทกัวเมย์ (Gome) ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัทท้องถิ่นและปักกิ่ง และกลุ่มบริษัทท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง 2 แห่ง เช่น Chongqing General Trade Group และ Chongqing Department Store Co., Ltd.

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมกรรมการบริโภค

สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวฉงชิ่งเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1997 และ 2003 (ตาราง 1-7) พบว่าผู้บริโภคยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก แต่มีสัดส่วนลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคม

สื่อสาร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 29) ที่พักอาศัย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 25) เครื่องนุ่งห่ม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 19) รวมทั้งการศึกษาและบันเทิงได้มีส่วนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชากร

ตาราง 1-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1997	ปี 2003
อาหาร	46.5	38.0
เสื้อผ้า	11.9	10.3
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	9.6	6.7
ยาและบริการทางการแพทย์	3.3	6.5
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	5.9	11.1
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	12.7	14.4
ที่พักอาศัย	6.0	10.4

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมหานครฉงชิ่งได้ขยายตัวอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 25.95 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. มากเป็นอันดับ 24 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 30.86 คิดเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 15.85 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 45.3 หรือร้อยละ 5.8 ของ GDP ของมหานคร และมูลค่าการนำเข้า 10.0 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 43.7 ทำให้การค้าเกินดุล 5.75 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า มอเตอร์ไซค์ และสิ่งทอและผ้าทอ เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.9) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 7.4) อิหร่าน (ร้อยละ 9.7) เยอรมนี (ร้อยละ 5.3) ไนจีเรีย (ร้อยละ 4.6) และพม่า (ร้อยละ 6.0) โดยมีอัตราเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 31.9 ร้อยละ 59.2 ร้อยละ 115 ร้อยละ 133 และร้อยละ 92 ตามลำดับ โดยมีอิหร่านเป็นตลาดส่งออกมอเตอร์ไซค์ที่ใหญ่ที่สุด

ตาราง 1-8 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)

รายการ	ปี 2003
อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	58.5
มอเตอร์ไซค์	27.7
สิ่งทอและผ้าทอ	5.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า สินค้าไฮเทค และชิ้นส่วนมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (สัดส่วนร้อยละ 42.4) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 7.5) เยอรมนี (ร้อยละ 9.7) และไต้หวัน (ร้อยละ 9.4)

ตาราง 1-9 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)

รายการ	ปี 2003
อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	77.0
สินค้าไฮเทค	10.0
ชิ้นส่วนมอเตอร์ไซด์	10.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ ญี่ปุ่น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกไปญี่ปุ่นประมาณ 117.50 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 7.41 ของการส่งออกทั้งหมดของมหานคร ส่วนมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นมีประมาณ 427.84 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 42.37 ของการนำเข้ารวม รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

การค้าระหว่างประเทศของมหานครฉงชิ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกของรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 49.9 ของมูลค่าการค้ารวม ลดลงจากส่วนแบ่งการถือครองตลาดเดิมร้อยละ 50 เป็นครั้งแรก ส่วนของวิสาหกิจเอกชนและต่างชาติในช่วงเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 72.8 และร้อยละ 34.7 ตามลำดับ ดังนั้น สัดส่วนการค้ากับต่างประเทศของรัฐวิสาหกิจกำลังเริ่มลดจำนวนลงให้กับวิสาหกิจเอกชน

11. เขตพัฒนาพิเศษของมหานครฉงชิ่ง

เขตพัฒนาพิเศษที่สำคัญของมหานครฉงชิ่ง มีดังนี้

11.1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีฉงชิ่ง (Chongqing Economic & Technological Development Zone) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 9.6 ตารางกิโลเมตร มีการอนุมัติโครงการลงทุนโดยบริษัทต่างชาติกว่า 260 โครงการ คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวม 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งส่วนใหญ่มาจากญี่ปุ่น ฮองกง สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน และอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ และอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

11.2 เขตพัฒนาเทคโนโลยีไฮเทคใหม่ (Chongqing New and High Technological Development Zone) ครอบคลุมพื้นที่ 30 ตารางกิโลเมตร พัฒนาขึ้นเพื่อดึงดูดเงินลงทุนทั้งในและต่างประเทศมาสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับไฟฟ้าและแสง (photoelectric) ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์อัตโนมัติ และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์

11.3 เขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงฉงชิ่ง (Chongqing High-Tech Development Zone) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1999 โดยครอบคลุมอาณาบริเวณ 12 ตารางกิโลเมตร มีการลงทุนของกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและที่ทันสมัยต่างๆ

11.4 เขตอุตสาหกรรมเออร์หลาง (Erlang Industrial Park) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง ครอบคลุมพื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตร โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์

11.5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีหนานผิง (Nanping Economic and Technological Development Zone) ครอบคลุมพื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากใจกลางเมือง 3 กิโลเมตร ตรงจุดเริ่มต้นทางด่วนฉงชิ่ง-เฉิงตู จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 และได้รับเลื่อนสถานะเป็นเขตพัฒนาแห่งชาติในอีก 3 ปีถัดมา มีบริษัทต่างชาติหลายบริษัทได้เข้ามาลงทุนในเขตนี้ เช่น Honda, Ericsson และ Kansai เป็นต้น และในเดือนพฤษภาคม 2003 เขตพัฒนาแห่งนี้ได้ประกาศแผนการบุกเบิกจัดตั้งศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ด้วยเงินทุนมูลค่า 1 พันล้านหยวน โดยจะตั้งอยู่ในเมืองหยวนเยียน (Yuanyan) ใกล้กับท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลนครฉงชิ่ง

11.6 เขตอุตสาหกรรมเคมีฉางโจว (Changshou Chemical Industry Park) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2002 เป็นเขตอุตสาหกรรมเคมีที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณพื้นที่แม่น้ำฉางเจียง โดยตั้งอยู่ในจุดที่อุดมไปด้วยแหล่งสำรองก๊าซธรรมชาติที่ได้รับการทดสอบแล้วถึง 320 พันล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เมทานอล ยางคลอโรพรีน และเคมีภัณฑ์บริสุทธิ์อื่นๆ เป็นต้น

11.7 โครงการด้านพลังงาน

(1) โครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam Project)

เป็นโครงการก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยจะเป็นเขื่อนคอนกรีตสูง 175 เมตร ยาว 2,309 เมตร สันเขื่อน 185 เมตร จะเก็บกักน้ำได้ 39,300 ล้านลูกบาศก์เมตร มีอ่างเก็บน้ำยาวตามร่องน้ำ 600 กิโลเมตร เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 แบ่งเป็น 3 ระยะ รวมเวลา 17 ปี เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมบริเวณลุ่มแม่น้ำฉางเจียง และเพื่อเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่รวม 26 เครื่อง โดยเริ่มผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว 2 เครื่องในปี ค.ศ. 2003 นอกจากนี้ โครงการเขื่อนซานเสีจะเป็นการช่วยขยายและปรับปรุงเส้นทางเดินเรือในแม่น้ำ

ฉางเจียงเพื่อให้เรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ขนาด 10,000 ตันเข้ามาถึงฉงชิ่งได้ และการเดินทางไป
ยังชายฝั่งเพื่อออกทะเลจะใช้เวลาเพียง 1 สัปดาห์

(2) โครงการสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติ/ท่อส่งน้ำมัน

ในปี ค.ศ. 2000 รัฐบาลจีนได้วางท่อส่งก๊าซธรรมชาติเส้นใหม่ เริ่มที่อำเภอจงเซี่ยน
(Zhongxian County) และสิ้นสุดที่เมืองอู่ฮั่น ซึ่งจะเชื่อมโยงมณฑลชอชวนและหูเป่ย์ด้วย ในขณะที่
รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งมีแผนการที่จะลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคจากก๊าซธรรมชาติ ด้วยเงินลงทุน
มูลค่า 817 ล้านหยวน เพื่อสนองความต้องการที่จะเพิ่มสูงขึ้น เช่น โครงการวางท่อส่งก๊าซแห่ง
ใหม่และการติดตั้งอุปกรณ์เก็บรักษาก๊าซ เพื่อจะเพิ่มปริมาณก๊าซที่ต้องการนำมาใช้ได้ถึงสองเท่า
หรือ 6 ล้านลูกบาศก์เมตรในแต่ละวัน

สำหรับโครงการท่อส่งน้ำมัน ขณะนี้ มีการก่อสร้างเส้นทางวางท่อส่งน้ำมันระหว่างเมือง
หลานโจว-เจิ้งตู-ฉงชิ่ง ผ่านอำเภอและเมืองต่างๆ กว่า 30 แห่งในมณฑลกานซูและส่านซี หากแล้ว
เสร็จจะมีกำลังส่งน้ำมันกว่า 5 ล้านเมตริกตันต่อปี

ทั้งนี้ รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งให้ความสำคัญกับการลงทุนก่อสร้างแหล่งพลังงานไฟฟ้าและ
โครงข่ายพลังงานไฟฟ้าในเขตเมือง เนื่องจากเริ่มมีปัญหาการขาดแคลนแหล่งพลังงานไฟฟ้า
เพราะแม้ว่ามณฑลฉงชิ่งจะมีแหล่งพลังงานไฟฟ้าจากน้ำอยู่มาก แต่ปริมาณระดับน้ำที่ลดลงและ
ความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้มีไฟฟ้าใช้อย่างจำกัด โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนที่
อุณหภูมิขึ้นสูงถึง 40 องศาเซลเซียส ทำให้ประชาชนหันมาพึ่งเครื่องปรับอากาศกันมากจนถึงจุดที่
มีปริมาณไฟฟ้าไม่พอใช้ การขาดแคลนไฟฟ้านี้กำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต

ธุรกิจเอกชนจีนในมณฑลฉงชิ่ง

ภาคเอกชนของมณฑลฉงชิ่ง เริ่มมีบทบาทมากขึ้น หลังจากที่รัฐบาลกลางได้ยกระดับฉงชิ่งเป็นมหานครตั้งแต่ปี
1997 กลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ของฉงชิ่งที่โดดเด่น ได้แก่ บริษัทหลี่ฝาน เป็นกิจการผลิตรถมอเตอร์ไซค์ของนายหลิน หมิง
ซาน ปัจจุบันมียอดขายมอเตอร์ไซค์สูงเป็นอันดับ 4 ของจีน และมีการส่งออกต่างประเทศและขยายการลงทุนไปที่เวียดนาม
ล่าสุดกลุ่มหลี่ฝานและบริษัทเอกชนในฉงชิ่งอีก 15 รายยังได้รวมตัวกันเพื่อเสนอรัฐบาลขออนุญาตตั้งธนาคารเอกชนของท้องถิ่น
ด้วย เอกชนของมณฑลฉงชิ่งที่น่าสนใจอีกราย คือ บริษัท Cygnet Hotpots ของนายเหลียว ฉางกวง อดีตข้าราชการ
หน่วยงานด้านการก่อสร้างของฉงชิ่ง ได้กลายมาเป็น “ราชาหม้อไฟ” ที่มีชื่อเสียงของจีน และได้ขยายกิจการหม้อไฟไปทั่ว
ประเทศ และถือเป็นกิจการที่นำระบบแฟรนไชส์มาใช้เป็นแห่งแรกของจีน

จากกรณีตัวอย่างของนักธุรกิจฉงชิ่ง สะท้อนให้เห็นว่า แม้มณฑลทางตะวันตกตอนในของจีนเพิ่งจะเปิดตัวสู่โลก
ภายนอกได้ไม่นานนัก แต่ก็สามารถพัฒนากิจการธุรกิจจนเจริญก้าวหน้า และเริ่มมีตราสินค้าของตนติดระดับประเทศและระดับโลก
ที่สำคัญกลุ่มธุรกิจจีนเหล่านี้ เริ่มต้องการ “เดินออกไป” ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะไทยซึ่งเป็นประเทศเป้าหมายหนึ่ง
ของกลุ่มทุนจีนดังกล่าว ภาคเอกชนจีนและบทบาทของกลุ่มธุรกิจจีน จึงถือว่ามีสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลตอน
ในเหล่านี้อย่างมาก

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, “ธุรกิจเอกชนจีนใน 4 มณฑลใกล้ไทย,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 10 มีนาคม.

ตาราง 1-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมหานครฉงชิ่ง (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ.)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ฉงชิ่ง	27.2	975.5	31.1	82,000

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมหานครฉงชิ่ง (Chongqing Municipality)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	82,400	82,400	อันดับที่ 26 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	246.58	234.76	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	223.73	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	18.9	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	1,643.99	1,636.04	
เกลือที่ขุดจากบ่อ (ล้านตัน)	1,005.82	1,005.62	
หินปูน (ล้านตัน)	102.24	101.78	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	31.07	31.15	อันดับที่ 20 ในจีน
ในเขตเมือง	11.30	11.86	
ในเขตชนบท	19.76	19.28	
ชนกลุ่มน้อย	-	-	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	2.79	2.77	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	1.57	1.66	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.21	0.25	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้จ้างงานทำ (ล้านคน)	17.10	17.26	อันดับที่ 18 ในจีน
อุตสาหกรรมการเกษตร	9.08	8.92	
อุตสาหกรรม	2.87	2.98	
อุตสาหกรรมบริการ	5.14	5.35	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	10,960	12,440	อันดับที่ 16 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	2,725	2,705	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	61,875	63,287	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	-	-	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	-	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	-	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	-	
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	40	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1,259	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	197.13	225.05	อันดับที่ 23 ในจีน เพิ่มขึ้น 14.2%
อุตสาหกรรมเกษตร	31.57	33.63	ร้อยละ 15.0
อุตสาหกรรม	82.75	97.73	ร้อยละ 43.4
อุตสาหกรรมบริการ	82.79	93.69	ร้อยละ 41.6
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	7,034	8,077	อันดับที่ 17 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	7,238.07	8,093.67	อันดับที่ 10 ในจีน
ในชนบท	2,097.58	2,214.55	อันดับที่ 21 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	99.56	126.93	
Capital Construction	47.47	66.55	
Innovation	11.51	12.20	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	24.59	32.79	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	15.78	20.69	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	34.50	39.13	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	632	632	
เส้นทางรถยนต์	31,060	31,407	
เส้นทางน้ำ	4,023	4,086	
เส้นทางการบิน	113	130	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	-	162	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	30.04	32.43	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	311.77	341.13	อันดับที่ 19 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	628.53	591.70	อันดับที่ 11 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	4.24	6.19	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	2.62	3.43	
ในชนบท	1.51	1.89	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	0.55	0.93	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	46.09	48.55	อันดับที่ 21 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	26.40	27.01	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	1.35	1.45	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	16.62	17.76	
ผลิตรวมจากการประมง	1.71	1.83	
6.2 ปริมาณผลผลิตด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	10.82	10.87	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มหานครฉงชิ่ง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	0.35	0.38	
ผลไม้	1.13	1.28	
เนื้อสัตว์	1.52	1.59	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.21	0.22	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	122.83	158.89	
อุตสาหกรรมเบา	-	56.71	
อุตสาหกรรมหนัก	-	102.18	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	12.11	14.84	
ปูนซีเมนต์ (ล้านตัน)	16.79	19.27	
มอเตอร์ไซค์ (ล้านคัน)	3.23	4.41	
ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า (ล้านตัน)	2.01	2.35	
ไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	184.75	188.64	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.46	0.23	
รายรับจากการท่องเที่ยว (พันล้านหยวน)	218.02	113.23	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	59	73	
ระดับสามดาว	45	54	
ระดับสี่ดาว	12	17	
ระดับห้าดาว	2	2	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	204	203	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	282.10	343.86	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	224.47	277.48	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	4.61	5.79	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	1.42	1.45	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
มูลค่าตามสัญญา	502.15	553.01	
มูลค่าที่ใช้จริง	280.89	311.12	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	148	187	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) จีนฮ่องกง	93.00	112.27	
2) สหรัฐอเมริกา	21.79	43.78	
3) ญี่ปุ่น	54.09	10.30	
ไทย	0.49	7.52	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	76.30	83.55	อันดับที่ 21 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	-	7,118.06	
อาหาร	-	2,702.34	ร้อยละ 38.0
เครื่องนุ่งห่ม	-	735.01	ร้อยละ 10.3
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	475.36	ร้อยละ 6.7
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	459.69	ร้อยละ 6.5
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	790.26	ร้อยละ 11.1
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	1,025.99	ร้อยละ 14.4
ที่พักอาศัย	-	741.60	ร้อยละ 10.4
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยละล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	17.94	25.95	อันดับที่ 24 ในจีน
การส่งออก	10.91	15.85	
การนำเข้า	7.03	10.10	
ดุลการค้า	3.88	5.75	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	296.16	516.32	
2) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า เครื่องบันทึกเทปและอุปกรณ์	250.61	350.27	
3) เคมีภัณฑ์	167.87	208.73	
4) Base Metal และผลิตภัณฑ์	92.74	146.84	
5) วัสดุสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์	90.93	100.36	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า เครื่องบันทึกเทปและอุปกรณ์	355.20	469.76	
2) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	74.51	171.46	
3) อุปกรณ์การแพทย์ นาฬิกา เครื่องดนตรี	64.01	110.30	
4) สินแร่	80.28	87.55	
5) Base Metal และผลิตภัณฑ์	42.63	73.13	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) ญี่ปุ่น	389.04	545.34	
2) สหรัฐอเมริกา	169.63	217.08	
3) เยอรมนี	91.67	182.69	

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

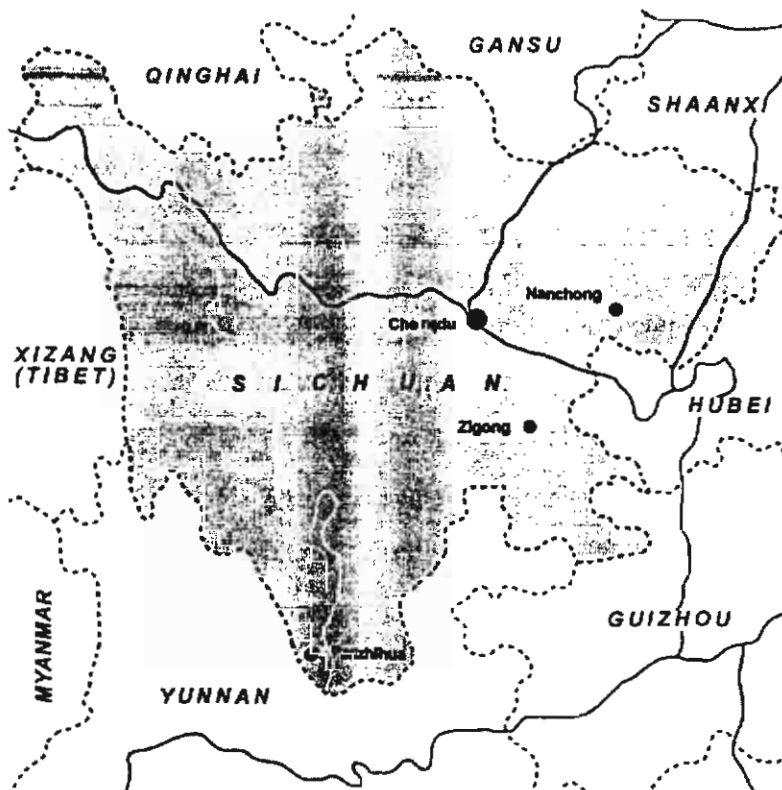
บทที่ 2

เศรษฐกิจมณฑลซื่อชวน (Sichuan Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลซื่อชวน ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	485,000 ตารางกิโลเมตร
เมืองเอก	นครเฉิงตู มีประชากร 10.4 ล้านคน
จำนวนประชากร	85.3 ล้านคน (อันดับ 3 ของจีน) มีชนกลุ่มน้อยร้อยละ 6.4
การจ้างงาน	46.8 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	545.6 พันล้านหยวน เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 11.9
GDP เฉลี่ยต่อหัว	6,418 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3
ในเขตเมือง	7,042 หยวน
ในเขตชนบท	2,230 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.7%
เกษตรกรรม	พืชหัว เรพซิด ผลไม้จำพวกมะนาวและส้ม เนื้อหมู น้ำผึ้ง
อุตสาหกรรม	โทรทัศน์สี ไฟฟ้าพลังน้ำ ปุ๋ยเคมี ไหม
สินแร่	ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน น้ำมันดิบ เหล็ก โลหะมีค่า
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 18.5
การนำเข้า	2.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 38.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ 485,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.1 ของพื้นที่จีนทั้งหมดและมีขนาดกว้างใหญ่เป็นอันดับ 5 ของจีน ทิศเหนือติดกับมณฑลชิงไห่และกานซู่ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลส่านซี ทิศตะวันออกติดกับมณฑลหูเป่ย์และกุ้ยโจว ทิศตะวันตกติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต และทางทิศใต้ติดกับมณฑลยูนนาน

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำและที่ราบสูง โดยทางด้านตะวันออกของมณฑลเป็นที่ลุ่มแม่น้ำ เพราะมีแม่น้ำฉางเจียงไหลผ่าน ทำให้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำการเกษตร และยังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรในเขตชนบทมากที่สุดของจีน ทางด้านตะวันตกเป็นที่ราบสูง ทางทิศใต้ส่วนใหญ่เป็นแนวเทือกเขา และทางทิศเหนือเป็นที่ลุ่มหนองน้ำบริเวณที่สูง

มณฑลชื้อชวนโดยเฉพาะตอนกลางของมณฑลมีแม่น้ำฉางเจียงเส้นทางน้ำสายหลัก ซึ่งมีระยะทางที่ไหลผ่านมณฑลชื้อชวนยาวประมาณ 892 กิโลเมตร และยังมีแม่น้ำสาขาอื่นๆ อีก เช่น แม่น้ำหมิน (Min) แม่น้ำตู (Tuo) และแม่น้ำอู่ (Wu) ส่วนบริเวณที่ราบสูงทางด้านตะวันตกก็มีแม่น้ำหย่าหลง (Yalong) ทั้งนี้ชื่อของมณฑลชื้อชวนในภาษาจีนกลาง หมายถึง “แม่น้ำสี่สาย” มีนัยถึงการเป็นมณฑลแห่งแม่น้ำ (Province of Rivers) ปริมาณน้ำจากแม่น้ำทั้งหลายของมณฑลชื้อชวนมีประมาณ 313 ล้านลูกบาศก์เมตร และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ (river basin) ของมณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ครอบคลุมถึง 3 แสนตารางกิโลเมตร

เนื่องจากมณฑลชื้อชวนตั้งอยู่ในกึ่งเขตร้อน (subtropical zone) อุณหภูมิส่วนใหญ่ของมณฑลค่อนข้างหลากหลาย โดยในพื้นที่ราบ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 3-8 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 20-29 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม ในบริเวณที่ราบสูง อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง -9-3 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 11-17 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม และทางทิศใต้ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 8-13 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 22-26 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะในหลายพื้นที่ที่ยังคงห่างไกลความเจริญ ยังคงความมั่งคั่งทางทัศนียภาพและขนบธรรมเนียมอันเก่าแก่ของจีน ปัจจุบันมณฑลชื้อชวนยังเป็นมณฑลหนึ่งที่มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะบริเวณที่ลุ่มน้ำชื้อชวน (Sichuan Basin) ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตชนบทที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุดในจีน

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลชื้อชวนอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรสินแร่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติ (อันดับ 1 ของประเทศ) ถ่านหิน น้ำมันดิบ แร่เหล็ก และเกลือ ซึ่งเป็นวัตถุดิบตามธรรมชาติที่สำคัญของมณฑล นอกจากนี้ ยังมีแหล่งสำรองสินแร่อื่นๆ อีกกว่า 132 ชนิด เช่น

วาเนเดียม ไทเทเนียม แคลเซียม ฟลูออไรด์ ลิเทียม และโคบอลต์ เป็นต้น โดยมีแหล่งสำรองแร่ไทเทเนียมมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และมีวาเนเดียมมากเป็นอันดับ 3 ของโลก ทั้งนี้เพียงพื้นที่พานซี (Panxi) เพียงแห่งเดียวก็มีแหล่งสำรองแร่ไทเทเนียมถึงร้อยละ 93 วาเนเดียมร้อยละ 69 และโคบอลต์ร้อยละ 83 ของทั้งประเทศ

มณฑลชื้อชวนยังมีสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของพรรณไม้และสัตว์ป่านานาชนิด ในส่วนของพรรณไม้ มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ป่าไม้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 20.4 ของมณฑล และมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และมีจำนวนไม้สนแดงและ *Cathaya argylophylla* ซึ่งมีอายุเก่าแก่มากจนถือว่าเป็นฟอสซิลมีชีวิต มากถึง 1 ใน 5 ของทั้งประเทศ สำหรับทุ่งหญ้าของมณฑลชื้อชวนมีพื้นที่กว้างใหญ่ประมาณ 16.3 ล้านเฮกตาร์ คิดอันดับ 1 ใน 5 ของทุ่งหญ้าในประเทศจีนและเหมาะสำหรับการทำปศุสัตว์ นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนยังอุดมไปด้วยพืชสมุนไพรสำหรับยาจีน

ในส่วนของสัตว์ป่า มณฑลชื้อชวนมีสัตว์ป่าชนิดต่างๆ โดยเฉพาะที่มีกระดูกสันหลังกว่า 1,000 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 40 ของทั่วประเทศ ในจำนวนนี้กว่า 55 ชนิดยังเป็นสัตว์หายากอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมีแพนด้ายักษ์ซึ่งสามารถพบโดยทั่วไปใน 36 อำเภอและตามอุทยานทางธรรมชาติบริเวณเทือกเขาทั้ง 4 แห่งของมณฑล

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีประชากร 85.3 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ คิดเป็นจำนวนประชากรในภาคเกษตร 67.3 ล้านคนอยู่นอกภาคเกษตร 17.9 ล้านคน

นอกเหนือจากประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวจีนแล้ว มณฑลชื้อชวนยังมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่จำนวน 6.39 ล้านคน และมีด้วยกันมากมายหลายกลุ่ม เช่น หยิ (Yi) ทิเบต (Tibetan) เชียง (Qiang) ฮุย (Hui) มองโกล (Mongol) ลีซอ (Lisu) แมนจู (Manchu) นานซี (Naxi) ไบ่ (Bai) ปูยี (Buyi) ไต (Dai) แม้ว/ม้ง (Miao) และตูเจีย (Tujia) เป็นต้น แต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากรอย่างน้อย 5 พันคน โดยมีชาวหยิอาศัยอยู่มากเป็นอันดับหนึ่ง และมีชาวทิเบตมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และเป็นมณฑลเดียวที่มีชาวเชียงอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชนอย่างกลมกลืน ชาวหยิส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บริเวณเทือกเขาเหลียงชาน (Liangshan Mountains) และแม่น้ำอันหนิง (Anning River Valley) ขณะที่ชาวทิเบตอาศัยอยู่ในจังหวัดปกครองตนเองการ์เจ้อ (Garze) และงาวา (Ngawa) และอำเภอปกครองตนเองทิเบตมู่ลี่ (Muli) ในพื้นที่จังหวัดเหลียงชาน ส่วนชาวเชียงซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดกลุ่มหนึ่งของจีนอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมาเซียน (Maonian) เหวินชวน (Wenchuan) เฮยฮุย (Heishui) ซงพาน (Songpan) และเป่ย์ชาน (Beichuan) บริเวณตอนบนของแม่น้ำหมิน

1.5 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มณฑลชื้อชวนถือเป็นผู้นำทางด้านงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2003 มีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 62 แห่ง สถาบันวิจัยและพัฒนาของรัฐ 175 แห่ง และนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร 16,501 คน สาขาที่มีความชำนาญ ได้แก่ เคมีโมเลกุล เครื่องหนัง เทคโนโลยีนิวเคลียร์ เทคโนโลยีการบินและอวกาศ ยา การติดต่อทางพันธุกรรม และระบบการสื่อสารด้วยใยแก้วนำแสง (fiber optics) เป็นต้น โดยมีเมืองซีซาง (Xichang) เป็นศูนย์วิจัยที่ทันสมัยในด้านการปล่อยยานอวกาศของจีน

ในปี ค.ศ. 1997 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังได้อนุมัติให้จัดตั้ง “The West Software Park” ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ศูนย์ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญของรัฐขึ้นที่มณฑลชื้อชวน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ของจีนให้เจริญรุดหน้า โดยศูนย์ซอฟต์แวร์ที่มณฑลชื้อชวนนี้จะเน้นที่การพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญๆ รวมถึงการจัดให้มีการฝึกอบรมโปรแกรมเฉพาะด้านแก่ผู้เกี่ยวข้อง และการพัฒนาบริษัทซอฟต์แวร์ขนาดกลางและขนาดเล็ก

ด้วยศักยภาพในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทำให้มีบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่ทางด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นจำนวนมาก เช่น Microsoft, Cisco, Intel, IBM และ Motorola เข้ามาลงทุนและจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาของตนขึ้นในมณฑลด้วย โดยเมื่อปลายปี ค.ศ. 2003 บริษัท Intel ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตชิปคอมพิวเตอร์ (The Intel Chipset Plant) ขึ้น ด้วยมูลค่าการลงทุน 375 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นโครงการลงทุนที่ใหญ่ที่สุดในนครเฉิงตู ทั้งนี้ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีมูลค่าการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงรวม 14.1 พันล้านหยวน

นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสมุนไพรต่างๆ ประมาณ 5,000 ชนิด ทำให้มณฑลชื้อชวนกลายเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณ โดยมีนักวิจัยอาวุโสที่เชี่ยวชาญด้านยาจีนหลายท่านตามสถาบันต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยแพทย์แผนโบราณนครเฉิงตู ทำการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันที่มณฑลชื้อชวนก็ไปได้ดีเช่นกัน โดยมีมูลค่าผลผลิตรวมจากอุตสาหกรรมยาจีนแผนโบราณสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศ

ปัจจุบันนครเฉิงตูมีโครงการวิจัยด้านยาจีนแผนโบราณกว่า 3,000 โครงการ และด้วยศักยภาพดังกล่าวนี้ทำให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคัดเลือกนครเฉิงตูเป็นที่ตั้งฐานอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการวิจัยและผลิตยาจีนแผนโบราณ (Modernized Science and Technology Industry Base for Traditional Chinese Medicine) ขึ้นเป็นแห่งแรกของจีนด้วย นอกจากนี้ ด้วยศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันทำให้รัฐบาลฮ่องกงหันมาส่งเสริมความร่วมมือกับรัฐบาลมณฑลชื้อชวนภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีจีน-ฮ่องกง (Closer Economic Partnership Arrangement: CEPA) มากขึ้น โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 ได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมกัน 17 โครงการ มูลค่ารวม 0.15 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

2. การปกครอง

มณฑลซื่อชวนแบ่งเขตปกครองออกเป็น 21 จังหวัด (18 จังหวัดและ 3 จังหวัดปกครองตนเอง) 180 อำเภอ (แบ่งเป็น 14 เมืองและ 42 เขตเทียบเท่าอำเภอ ในจำนวนนี้แบ่งเป็น 51 อำเภอปกครองตนเอง และ 1 เขตอุตสาหกรรม/เกษตรกรรม และ 5,280 เทศบาลตำบล โดยมีนครเฉิงตู (Chengdu) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลซื่อชวนคนปัจจุบัน คือ นายจาง จงเหว่ย (Zhang Zhongwei)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลซื่อชวนเป็นมณฑลที่มีเศรษฐกิจเข้มแข็งมากที่สุดในภาคตะวันตกของจีนและถือเป็นประจักษ์ภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 545.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.9 สูงที่สุดในรอบ 10 ปี มูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 6,418 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3 ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 655.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.7 และมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวคิดเป็น 7,620 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.7

โครงสร้างของ GDP แบ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่า 112.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.8 อุตสาหกรรมมูลค่า 226.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 และอุตสาหกรรมบริการ 206.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 ตาราง 2-1 แสดงสัดส่วนของโครงสร้าง GDP ของมณฑลซื่อชวนในปีต่างๆ

ตาราง 2-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลซื่อชวน (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	41.1	21.1	20.7
อุตสาหกรรม	35.2	40.6	41.5
ภาคอุตสาหกรรม	30.2	31.8	32.5
อุตสาหกรรมบริการ	23.8	38.3	37.8

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มณฑลซื่อชวนมีมูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่ในปี ค.ศ. 2003 รวม 216 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.6 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการก่อสร้างสาธารณูปโภค 167 พันล้านหยวน และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ 77.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 และ 30 ตามลำดับ โครงการด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างทางหลวงหลายสาย และโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานในประเทศที่เมืองพานจื่อฮวา (Panzhihua) และหวงหลง (Huanglong)

ตาราง 2-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เส้นทางรถไฟ	2,000
เส้นทางถนน	113,000
เส้นทางน้ำ	11,000
เส้นทางการบิน	NA

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลชื้อชวนเป็นศูนย์กลางของเส้นทางคมนาคมของจีนตอนในมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะที่นครเฉิงตูซึ่งเป็นเมืองเอกของมณฑล ถือเป็นชุมทางรถไฟหลักแห่งหนึ่งในภาคกลางและภาคตะวันตก เส้นทางรถไฟของชื้อชวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 2,000 กิโลเมตร

เส้นทางรถไฟสำคัญ ได้แก่

- เส้นทางเป่าจี-เฉิงตู (Baoji-Chengdu)
- เส้นทางเฉิงตู-ฉงชิ่ง (Chengdu-Chongqing)
- เส้นทางเฉิงตู-คุนหมิง (Chengdu-Kunming) เป็นต้น

ทั้งนี้ ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) มีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายหลักอีก 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางเซี่ยงไฮ้-ฉงชิ่ง (Shanghai-Chongqing) ซึ่งจะตัดผ่านมณฑลชื้อชวนด้วย และเส้นทางชื้อชวน-เป่ย์ไห่ (Sichuan-Beihai) เพื่อเชื่อมมณฑลชื้อชวนออกสู่ทะเลที่ท่าเรือเป่ย์ไห่ในเขตปกครองตนเองกว่างซี ในแง่ของเส้นทางลำเลียงสินค้าเพื่อการส่งออก/นำเข้าจากต่างประเทศไปยังตลาดมณฑลชื้อชวนที่มีความสำคัญมากขึ้นในขณะนี้ คือ การใช้เส้นทางรถไฟจากนครเฉิงตูตรงไปยังท่าเรือเป่ย์ไห่ของเขตปกครองตนเองกว่างซี ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกที่กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอยู่ไม่ห่างจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมากนัก รวมทั้งสามารถช่วยย่นระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้มากกว่าเมื่อเทียบกับการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแถบชายฝั่งทางเซี่ยงไฮ้หรือนครกว่างโจว มณฑลกว่างตง

เมื่อการต่อไฟฟ้าในรางรถไฟสายเฉิงตู-คุนหมิงได้เสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 2000 ทำให้มณฑลมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกที่เป่ย์ไห่ได้มากขึ้น ขณะที่เส้นทางรถไฟรางคู่สายเป่าจี-เฉิงตูก็คาดว่าจะสามารถเพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าบริเวณเส้นทางสายหลักจากนครเฉิงตูไปยังเซี่ยงไฮ้ได้มากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ระบบการขนส่งทางรถไฟของมณฑลชื้อชวนได้รับการพัฒนาและมีความสะดวกสบายขึ้น โดยเฉพาะผลจากการที่รัฐบาลมณฑลได้นำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นเองของจีนมาใช้ในการสร้างรางรถไฟเพื่อการนำเที่ยวเป็นระยะทางสั้นๆ ประมาณ 425 เมตรขึ้นบริเวณชุมชนเฉิงตู-ชิงเฉิง (Chengdu-Qingcheng) เมื่อเดือนเมษายน 2000 ด้วย

รายการธุรกิจอยู่ในมณฑลกว่างตง ที่น่าสนใจ คือ สินค้าที่ซื้อขายในนครกว่างโจวประมาณร้อยละ 75 เป็นสินค้าที่ผลิตจากที่อื่น และประมาณร้อยละ 70 ถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ทำให้มณฑลกว่างตงมีภาคการส่งออกสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ด้านการบริโภค ชาวจีนในกว่างตงมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ทำให้ชาวจีนเหล่านี้เป็นนักบริโภคที่ใช้เงินเก่ง มียอดจับจ่ายใช้สอยและยอดการขายปลีกสูงอันดับหนึ่งของประเทศ (สัดส่วนร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการบริโภครวมของประเทศ)

● มณฑลไห่หนาน

มณฑลไห่หนานได้แยกมาจากมณฑลกว่างตงและได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดของจีน เพราะครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งมณฑล มณฑลไห่หนานมีส่วนการผลิตในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีอยู่ไม่ถึงร้อยละ 23 (เป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในจีน) มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมง รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรเขตร้อน เช่น มะพร้าว กล้วยหอม และผักและผลไม้เมืองร้อนอื่นๆ เช่น พริกไทย สับปะรด ลิ้นจี่ และลำไย ที่สำคัญคือ มณฑลไห่หนานยังเป็นฐานการผลิตยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในจีน มีผลิตภัณฑ์จากยางพาราที่หลากหลาย เช่น ยางรถยนต์ สายพาน และถุงมือยาง เป็นต้น ส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ มีไม่มากนัก และด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหาดทรายและสภาพอากาศเขตร้อนทำให้มณฑลไห่หนานเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะเมืองซานย่า ที่รัฐบาลพยายามจะยกระดับให้เป็นเมืองฮาวายของจีน

สำหรับนโยบายไทยนอกจากมณฑลไห่หนานจะเป็นคู่แข่งของผลไม้ไทยในตลาดจีน เพราะเป็นแหล่งผลิตผลไม้เขตร้อนป้อนมณฑลต่างๆ ของจีนที่ใหญ่ที่สุดแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตยางพาราอันดับ 1 ของจีน แต่ด้วยความต้องการยางพาราที่เพิ่มมากขึ้นของจีนทั่วประเทศ ทำให้ผลผลิตยางพาราของไห่หนานสนองตลาดจีนเองได้เพียง 1 ใน 3 ของความต้องการทั้งหมด จึงยังคงมีการนำเข้ายางพาราจากไทย เพื่อไปเติมเต็มความต้องการที่ยังคงมีมากของจีน

นอกเหนือจากข้อมูลสำคัญของแต่ละมณฑลที่กล่าวมาแล้ว ในขณะนี้ บางมณฑลใน 11 มณฑลนี้ได้แก่ ผู้เจี้ยน กว่างตง ไห่หนาน ชี้อว่น หยุนหนาน กว่างซี กุ้ยโจว และส่านซี ได้รวมกลุ่มกันภายใต้กรอบความร่วมมือที่เรียกว่า **Pan-Pearl River Delta Regional Cooperation and Development Forum (PPRD)** หรือ กลุ่มฟ้านจูซานเจียว ซึ่งต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนาเป็นเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของความร่วมมือของกลุ่มนี้ นอกจากมิติของความร่วมมือกันเองระหว่างมณฑลของจีนแล้ว ยังมีมิติครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะเป็นการร่วมมือเพื่อรองรับเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN FTA) ซึ่งจะมีผลในปี ค.ศ. 2010 และเป็นการตอบย้ำความต้องการ “รุก

ลงได้” ของนักธุรกิจจีนในขณะนี้ เพื่อเข้าไปขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกสำคัญและศูนย์กลางของอาเซียน

บทวิเคราะห์นโยบายต่อไทย: ความร่วมมือและโอกาสทางธุรกิจในประเทศจีน

เมื่อพิจารณาความร่วมมือระหว่างไทย-จีนในปัจจุบัน พบว่า รัฐบาลไทยได้เริ่มเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลมากขึ้น อาทิ

1. การจัดตั้งกรอบคณะทำงานไทย-จีนรายมณฑล

ตัวอย่างความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑล เมื่อเดือนเมษายน 2002 รัฐบาลไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ และพรรคคอมมิวนิสต์จีนประจำมณฑลหยุนหนานได้มีความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กรอบ “คณะทำงานไทย-หยุนหนาน” เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ระหว่างไทยกับมณฑลหยุนหนาน โดยมีอธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายไทย และมีอธิบดีสำนักการต่างประเทศของมณฑลหยุนหนานเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายจีน

2. การจัดตั้งสำนักงานหน่วยงานของรัฐบาลไทยในมณฑลต่าง ๆ

หน่วยงานของรัฐบาลไทยได้เริ่มเข้าไปตั้งสำนักงานกระจายอยู่ตามมณฑลต่าง ๆ ของจีนมากขึ้น ไทยมีหน่วยงานของราชการประจำในประเทศจีนในหลายเมืองและหลายมณฑล เช่น

(1) หน่วยงานสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง ยังมีสถานกงสุลใหญ่ไทยประจำนครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว นครคุนหมิง เมืองเฉียนเหมิน และนครเฉิงตู

(2) หน่วยงานสังกัดกระทรวงอื่นๆ เช่น สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ในเมืองต่างๆ ได้แก่ นครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว และนครคุนหมิง ตลอดจนสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ณ นครเซี่ยงไฮ้ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ณ กรุงปักกิ่ง เป็นต้น

3. ความร่วมมือในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง”

ไทยมีการขยายความร่วมมือกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีนในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง” เพิ่มมากขึ้น และแต่ละคู่ก็มีความร่วมมือและการจัดกิจกรรมในระดับท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และกระชับความเข้าใจระหว่างประชาชนของทั้งสองเมือง ตัวอย่างเช่น

จังหวัดอุบลราชธานีและรัฐบาลนครเฉิงตู โดยนายจิรศักดิ์ เกษณียบุตร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีได้ร่วมลงนามกับ นายโจว เซียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีนครเฉิงตู ในการ

บันทึกความร่วมมือสถาปนามิตรภาพความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างนครเจิ้งตู
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และจังหวัดอุบลราชธานี แห่งราชอาณาจักรไทย มีนายโกกัน
พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นสักขีพยาน

ทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเมืองคู่มิตรของจังหวัดอุบลราชธานีกับ
นครเจิ้งตู โดยจะมีกิจกรรมความร่วมมือระหว่างสองเมือง เช่น การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือน
และการร่วมมือกันในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา การแพทย์ และด้านวัฒนธรรม แต่ข้อตกลง
ดังกล่าวไม่ได้กำหนดมูลค่าการค้าขายระหว่างกัน มีเพียงการแลกเปลี่ยนด้านการท่องเที่ยวเป็น
เบื้องต้นเท่านั้น ในปลายเดือนกรกฎาคม 2004 นายโจว เชียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีเทศบาล
นครเจิ้งตูได้นำคณะนักธุรกิจจีนในมณฑลชื้อชวนนำสินค้าจากจีนมาแสดง/จำหน่ายในงานแห่
เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับตกแต่งบ้าน และ
สินค้ากลุ่มเซรามิก ซึ่งการมาแสดงสินค้าของคณะนักธุรกิจของนครเจิ้งตูครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกและ
ก้าวแรกในการพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองเมือง

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างจังหวัดของไทยกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีน
อื่นๆ เช่น

- กรุงเทพมหานครกับกรุงปักกิ่ง (26 พฤษภาคม 1993)
- จังหวัดภูเก็ตกับเมืองเอียนไถ มณฑลซานตง (4 พฤศจิกายน 1997)
- จังหวัดเชียงใหม่กับนครคุนหมิง มณฑลหยุนหนาน (7 มิถุนายน 1999)
- กรุงเทพมหานครกับเมืองช่านโถว มณฑลกวางตุ้ง (2 มีนาคม 2000)
- จังหวัดเชียงใหม่กับมหานครเซี่ยงไฮ้ (2 เมษายน 2000)
- จังหวัดเชียงรายกับมณฑลหยุนหนาน (27 กันยายน 2000)
- จังหวัดชลบุรีกับมณฑลเหอหนาน (22 มิถุนายน 2001)
- จังหวัดขอนแก่นกับนครหนานหนิง เขตปกครองตนเองกว่างซี (25 สิงหาคม 2002)
- จังหวัดเพชรบุรีกับเมืองหูลู่เต่า มณฑลเหลียวหนิง (10 กันยายน 2002)
- จังหวัดตากกับเมืองเต๋อหง มณฑลหยุนหนาน (มิถุนายน 2005)
- จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับเขตปกครองตนเองกว่างซี
- จังหวัดสุโขทัยกับมณฑลส่านซี
- จังหวัดภูเก็ตกับมณฑลไห่หนาน
- จังหวัดพิษณุโลกกับมณฑลเจ้อเจียง เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ถือเป็นการเคลื่อนไหวปรับกลยุทธ์และนโยบายในความร่วมมือกับจีนไปใน
ทิศทางที่ถูกต้อง โดยเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลให้มากขึ้น

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับมณฑลจีน

สำหรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีนในระดับมณฑล ทั้งด้านการลงทุน การท่องเที่ยว และการค้าระหว่างกัน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการลงทุน

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในขณะนี้ไทยเป็นประเทศผู้ลงทุนต่างชาติในจีนอันดับที่ 18 โดยการลงทุนของไทยกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เกษตรกรรม พลังงาน และอุตสาหกรรมเบา เป็นต้น ส่วนข้อมูลการลงทุนของไทยในพื้นที่ศึกษา 11 มณฑล ปรากฏในตาราง 12-3

ตาราง 12-3

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)

พื้นที่ศึกษา	มูลค่าการลงทุนรวม	มูลค่าการลงทุนจากไทย
ประเทศจีน	53,510.0	187.7
ฉงชิ่ง	311.1	7.5
ซีอาน	582.1	NA
กุ้ยโจว	56.3	NA
หยุนหนาน	167.5	2.9
सानซี	466.0	13.6
กว่างซี	456.2	1.5
ฝูเจี้ยน	4,075.1	15.9
เจ้อเจียง	5,449.4	NA
เหลียวหนิง	5,582.6	9.3
กว่างตง	7,822.9	NA
ไห่หนาน	580.6	NA

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

สำหรับตัวอย่างธุรกิจที่สำคัญและบริษัทของไทยในแต่ละมณฑล เท่าที่รวบรวมได้ มีดังนี้ (สุนิสา, 2545; www.cpgroup.cn) ทั้งนี้ หลังวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี ค.ศ. 1997 อาจจะมีบางบริษัทได้ขายหุ้นให้กับฝ่ายจีน หรือเลิกกิจการไปแล้ว

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

มณฑลชื้อชวนมีระยะทางเส้นทางถนนทั้งสิ้น 113,000 กิโลเมตร ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของจีนตอนใน และมีเส้นทางทางด่วนอีกหลายสายแยกตรงมาจากนครเฉิงตูไปทุกทิศทางรอบด้าน รวมทั้งมีโครงการพัฒนาเส้นทางรถเพิ่มขึ้นในอีก 2-3 ปีข้างหน้า เช่น

- โครงการก่อสร้างเส้นทางหลักแห่งชาติสายเฉิงตู-เซี่ยงไฮ้ (Chengdu-Shanghai National Trunk)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางสายเฉิงตู-เป่ย์ไห่ (Chengdu-Beihai National Trunk)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางเชื่อมเส้นทางสายฉงชิ่ง-ฉางชา (Chongqing-Changsha)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางสายเฉิงตู-ทิเบต (Chengdu-Tibet)

ซึ่งใช้เงินลงทุนกว่า 60 พันล้านหยวน โดยคาดว่าจะในปี ค.ศ. 2005 จะมีระยะทางรวมเพิ่มขึ้นอีก 1,700 กิโลเมตร ทำให้ระยะเวลาในการเดินทางระหว่างนครเฉิงตูกับมณฑลรอบข้างรวมทั้งทิเบต ลดลงเหลือไม่ถึง 8 ชั่วโมง

มณฑลชื้อชวนยังมีเครือข่ายเส้นทางด่วนที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน และเพิ่งมีการเปิดใช้ทางด่วนระหว่างเมืองเหมียนหยาง (Mianyang) และกว่างหยวน (Guangyuan) ระยะทางทั้งสิ้น 130 กิโลเมตรเมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 ด้วยมูลค่าการก่อสร้าง 4.4 พันล้านหยวน สามารถช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางจากนครเฉิงตูไปยังมณฑลसानซีทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศเหลือเพียง 4 ชั่วโมง นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลยังมีแผนที่จะพัฒนาชื้อชวนให้กลายเป็นศูนย์กลางของระบบการคมนาคมทางบกที่สำคัญในภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยจะขยายเส้นทางเพิ่มขึ้นอีก 700 กิโลเมตรภายในปี ค.ศ. 2009 และเมื่อปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลได้ประกาศแผนก่อสร้างโวลเวย์เชื่อมเมืองฟานจื่อฮวาและซีชางกับนครเฉิงตูและคุนหมิงในมณฑลหยุนหนาน ระยะทางทั้งสิ้น 160 กิโลเมตร และใช้เงินลงทุน 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย 300 ล้านดอลลาร์ สรอ.

4.3 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลชื้อชวนมีท่าอากาศยานรวม 6 แห่งและกำลังจะสร้างอีก 7 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติชวงหลิว (Chengdu Shuangliu Airport) ตั้งอยู่ที่นครเฉิงตู ซึ่งเป็นท่าอากาศยานนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ และใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ มีเที่ยวบินระหว่างประเทศไปยังเมืองและประเทศต่างๆ 8 เส้นทาง ได้แก่ โตเกียว สิงคโปร์ กรุงเทพฯ ภูเก็ต และโซล ส่วนสายการบินของไทยก็ได้เปิดเส้นทางบินตรงไปยังนครเฉิงตู ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 ปัจจุบันท่าอากาศยานแห่งนี้เพิ่งจะได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และกำลังพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการบินระดับประเทศด้วย ส่วนท่าอากาศยานภายในประเทศที่สำคัญอื่นๆ เช่น

- ท่าอากาศยานที่เมืองกว่างหยวน
- ท่าอากาศยานที่เหมียนหยาง
- ท่าอากาศยานที่ฟานจื่อฮวา

- ทำอากาศยานที่จีว๋จ้ายโกว (Jiuzhaigou)

การเดินทางระหว่างมณฑลชื้อชวน-ไทย		
กรุงเทพ-เฉิงตู	มีเที่ยวบินวันละ 1-2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง

4.4 การสื่อสาร

เช่นเดียวกับมณฑลส่วนใหญ่ในประเทศ มณฑลชื้อชวนมีเครือข่ายโทรคมนาคมที่ก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นการใช้ระบบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าความถี่สูงสุด (digital microwave) ยิงแก้วนำแสง ดาวเทียม และโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีการขุดติดตั้ง โทรศัพท์ทั้งสิน 14.3 ล้านเลขหมาย และจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 12.4 ล้านคน

5. เกษตรกรรม

มณฑลชื้อชวนเป็นฐานการผลิตด้านการเกษตรและปศุสัตว์มากเป็นอันดับ 4 ของประเทศ เนื่องด้วยภูมิอากาศที่เหมาะสม มีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติพร้อม และเป็นฐาน การพัฒนาด้านการเกษตรมายาวนาน นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่กว่า 4.5 ล้านเฮกตาร์ที่ เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำให้มณฑลชื้อชวนเป็นแหล่งผลิตัญพืช เช่น เมล็ดพืช ข้าว และข้าว สาธิต มากเป็นอันดับ 2 ของจีน และด้านการปศุสัตว์โดยเฉพาะการผลิตเนื้อสุกรสามารถผลิตได้ มากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ และผลิตน้ำผึ้งมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศด้วย ส่วนผลไม้ที่สำคัญของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ ส้ม มะนาว กีวี ลูกพีช องุ่น เรพซิด พืช อ้อย และมันเทศ

6. อุตสาหกรรม

มณฑลชื้อชวนถือเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมมากที่สุดในภาคตะวันตกของ จีน โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าเพิ่มจากการผลิตรวม 115.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 21 กว่าร้อยละ 60 เป็นอุตสาหกรรมหนัก ที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมถ่านหิน พลังงาน เหล็กและเหล็กกล้า และอุตสาหกรรมเบา เช่น อุตสาหกรรมวัสดุสิ่งก่อสร้าง ไม้แปรรูป อาหาร แปรรูป และไหมแปรรูป เป็นต้น มูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมกว่าร้อยละ 70 เป็นของ รัฐวิสาหกิจ แต่ภาคเอกชนของมณฑลชื้อชวนก็มีความเข้มแข็งมากเช่นกัน โดยมีนครเฉิงตูและ เมืองเหมียนหยางเป็นฐานการผลิตสินค้าสิ่งทอและอิเล็กทรอนิกส์ และมีเมืองเต๋อหยาง (Deyang) เมืองพานจื่อฮวา และเมืองอี้ปิน (Yibin) เป็นฐานการผลิตเครื่องจักร โลหะผสม และไวน์ตามลำดับ โดยอุตสาหกรรมเบาของมณฑลชื้อชวนมีอัตราเติบโตสูงกว่าอุตสาหกรรมหนัก

สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของมณฑล ได้แก่ เกลือ ไหม โทรทัศน์สี ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้า พลังน้ำ กรดกำมะถัน โซดาไฟ และปุ๋ยเคมี โดยมูลค่าการผลิตของแต่ละประเภทติด 5 อันดับต้นๆ ของจีนในปี ค.ศ. 2003 ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งมณฑลชื้อชวน สามารถผลิตได้มากที่สุดในประเทศ

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญที่สุดของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและผสมโลหะ เวชภัณฑ์ อาหารและเครื่องดื่ม ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตไฟฟ้า ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 65.3 มูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของมณฑลในปี ค.ศ. 2003

ตาราง 2-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าเกษตรแปรรูป	15.9
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	11.8
การถลุงและอัดโลหะที่มีเหล็กผสม	10.4
วัตถุเคมีและเคมีภัณฑ์	6.5
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.9
อุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ไฟฟ้า	5.8
การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง	5.1
ยาและเวชภัณฑ์	3.9

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

(1) อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป

มณฑลชื้อชวนมีวัตถุดิบที่สามารถใช้ผลิตอาหารแปรรูปได้หลากหลาย มีการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เช่น ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกรในรูปของเนื้อหมูกระป๋อง ผักดอง และน้ำพริกเผ่าที่ทำจากถั่ว ในขณะที่รายได้จากอุตสาหกรรมอาหารได้กลายมาเป็นแหล่งรายได้สำคัญของมณฑล เช่น

- อุตสาหกรรมเนื้อสัตว์แปรรูป โดยเฉพาะเนื้อสุกร นำมาผลิตกุนเชียง หมูแผ่น ไส้กรอก เบคอน แฮม การบรรจุหีบห่อ เช่น แบบบรรจุในกระป๋องและแบบอื่นๆ เช่น ลูกชิ้น
 - อุตสาหกรรมผลไม้แปรรูป ชื้อชวนมีการปลูกองุ่นเพื่อผลิตไวน์ที่มีชื่อเสียง และมีผลไม้เมืองหนาว เช่น ผลท้อ แอปเปิ้ล และอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ เช่น ใบชา
 - อาหารจากแป้งแปรรูป เช่น บะหมี่สำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยวทำจากข้าว และอุตสาหกรรมน้ำมันพืชจากเรพซิด โรงงานสกัดน้ำมันพืชส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กและเป็นรัฐวิสาหกิจ
- นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนมีโรงงานผลิตอาหารสัตว์ประมาณ 2,000-3,000 แห่ง แต่ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก ส่วนบริษัทอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่สุดของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ กลุ่มบริษัท New Hope

(2) อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติชั้นนำเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมอาหาร อาหารแปรรูปและเครื่องดื่มในมณฑลชื้อชวนนี้เพิ่มมากขึ้น เช่น กลุ่ม Coca-Cola และ Pepsi-Cola และบริษัทเครื่องดื่ม บะหมี่สำเร็จรูป น้ำส้ม และผลิตภัณฑ์ไอศกรีมจากสหรัฐอเมริกา ไต้หวัน และฮ่องกง เป็นต้น เช่น บริษัทเพรสซิเด็นท์ ของไต้หวันซึ่งเป็นบริษัทผลิตอาหารแปรรูปรายใหญ่ได้เข้ามาลงทุนประมาณ 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยตั้งเป็นบริษัท Chengdu President Food Co., Ltd. ในขณะนี้ได้กลายมาเป็นผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปรายใหญ่ที่สุดของจีนตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนกลุ่ม Chia Tai ของเครือเจริญโภคภัณฑ์จากไทยก็เป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่รายหนึ่งของมณฑลชื้อชวนเช่นกัน

ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากมณฑลชื้อชวนซึ่งมีตราสินค้าที่ติดอันดับของประเทศมีอย่างน้อย 6 ราย โดยเฉพาะเหล้าขาวอู่เหลียงเย่ (Wuliangye) ของกลุ่มบริษัท Wuliangye ที่ผลิตขึ้นในเมืองอู่ปิ่น ด้วยเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ประเภท A รวม 17.4 พันล้านหยวน ปัจจุบันสินค้าชนิดนี้กำลังเริ่มเป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศด้วย

(3) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

มณฑลชื้อชวนเป็นฐานรากทางด้านอุตสาหกรรมที่ใช้วิทยาการขั้นสูง เนื่องจากเป็นที่ตั้งฐานอุตสาหกรรมด้านการทหาร ความมั่นคง และการพาณิชย์มานาน เป็นฐานทางด้านค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะสูง และมีศูนย์พัฒนาซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญคือ ศูนย์ West Software Park เน้นการพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญ และการพัฒนาบริษัทซอฟต์แวร์ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเฉพาะการผลิตของวิสาหกิจด้านไฮเทคที่เข้าไปลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เมืองเหมียนหยางมีมูลค่าสูงเกือบ 20 พันล้านหยวนต่อปี

(4) อุตสาหกรรมยาจีน

มณฑลชื้อชวนมีข้อได้เปรียบในอุตสาหกรรมยาจีนทั้งแผนโบราณและแผนปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยเอื้อทางด้านวัตถุดิบและการค้นคว้าวิจัย โดยมีศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณที่สำคัญของประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยแพทยแผนโบราณนครเฉิงตู (Chengdu University of Chinese Medicine) ซึ่งเป็น 1 ใน 4 สถาบันเก่าแก่ด้านการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณของจีน และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้คัดเลือกนครเฉิงตูเป็นฐานอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการวิจัยและผลิตยาจีนแผนโบราณขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศด้วย

สถาบันวิทยาการเหล่านี้ได้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันที่พัฒนาไปมาก และบริษัทวิสาหกิจของจีนด้านเภสัชกรรมหลายแห่ง เช่น บริษัท Tai Ji และบริษัท Di'ao ได้นำผลจากการค้นคว้าวิจัยเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยการผลิตเป็นยาและ

เวชภัณฑ์วางจำหน่ายอยู่ในอันดับต้นๆ ของประเทศ ในปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ยาจีนจึงมีตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่และกำลังได้รับความนิยมในตลาดต่างประเทศมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ บริษัท New World Group ซึ่งเป็นบริษัทยาจีนจากฮ่องกงได้เข้ามาลงทุนตั้งศูนย์พัฒนาวิจัยและผลิตยาจีน ด้วยเงินทุนมูลค่า 300 ล้านหยวน ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงหลงชว่น (Longquan New and Hi-Technology Zone) ในนครเจิ้งตูและได้ทำข้อตกลงกับบริษัทยาท้องถิ่นของนครเจิ้งตู คือ บริษัท Di'ao เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของ Di'ao ไปทำตลาดในต่างประเทศ นอกจากนี้ บริษัทของมาเก๊าได้เข้ามาพัฒนานิคมยาจีน (Chinese Medicine Park) ในเขตผิ่เซียน (Pixian) ของนครเจิ้งตูด้วย

(5) อุตสาหกรรมพลังงาน

มณฑลชื้อชวนมีเขื่อนกักเก็บน้ำสำรองในปริมาณ 150 ล้านกิโลวัตต์ ซึ่งมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ (รองจากทิเบต) แต่มีศักยภาพการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำมากที่สุดในประเทศ ซึ่งสูงถึง 110 ล้านกิโลวัตต์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.2 ของพลังงานน้ำทั่วประเทศ โดยมีปริมาณน้ำจากแม่น้ำสูงประมาณ 313 ล้านลูกบาศก์เมตร และเขตลุ่มน้ำของมณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ครอบคลุมถึง 3 แสนตารางกิโลเมตร โครงการสำคัญของมณฑลชื้อชวนในด้านพลังงานจากน้ำ ได้แก่ โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่เอ๋อร์ถาน (Ertan Hydroelectric Project) ซึ่งมีประสิทธิภาพการผลิตสูงสุด 3.3 ล้านกิโลวัตต์ โดยเริ่มดำเนินการผลิตแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ทั้งนี้ มณฑลชื้อชวนยังพื้นฐานการผลิตพลังงานไฟฟ้าสำหรับ “โครงการขนส่งพลังงานไฟฟ้าจากภาคตะวันตกสู่ภาคตะวันออก” เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนพลังงานของจีน

มณฑลชื้อชวนยังแหล่งก๊าซธรรมชาติอันดับ 1 ของประเทศ ผลผลิตก๊าซธรรมชาติในแต่ละปีของมณฑลชื้อชวนคิดเป็นร้อยละ 45 ของผลผลิตรวมของประเทศ และมากกว่าครึ่งหนึ่งของการผลิตนำมาใช้ในอุตสาหกรรมด้านเคมีของมณฑล ซึ่งในขณะนี้ มณฑลชื้อชวนมีการผลิตปุ๋ยเคมีมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ในการขนส่งก๊าซธรรมชาติ มณฑลชื้อชวนได้สร้างเครือข่ายส่งก๊าซธรรมชาติมีระยะทางทั้งสิ้นกว่า 6,000 กิโลเมตรและปริมาณการขนส่ง 7.3 ล้านลิตรต่อปี นอกจากนี้ ได้มีการวางท่อส่งน้ำมันจากเมืองหลานโจวมายังนครเจิ้งตู มีระยะทางทั้งสิ้น 870 กิโลเมตร

สำหรับวิสาหกิจหรือบริษัทของชื้อชวนเองที่ได้พัฒนาฝีมือและผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ได้แก่

- Changhong Electric Group Co., Ltd. ซึ่งเป็นผู้ผลิตโทรทัศน์สีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ
- Panzhihua Steel Group ผลิตเหล็กกล้า
- Wuliangye Group, Jiannanchun Group, Luzhou Laojiao ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- Di'ao Group Co., Di'kang Group ผลิตยาและเวชภัณฑ์

- New Hope ซึ่งติดอันดับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ด้านการผลิตอาหารสัตว์ และได้แปรรูปกิจการมาเป็นของเอกชนที่ประสบความสำเร็จอย่างดี โดยนิตยสาร Forbes ได้เคยจัดอันดับบริษัท New Hope ว่าเป็นบริษัทเอกชนอันดับ 1 ของจีนในปี ค.ศ. 1996 ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทที่ผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงอื่นๆ อีก เช่น Fenggu, Tuopu และ Dingtian เป็นต้น

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีชื่อเสียงในเรื่องของหิมะแพนด้าและทัศนียภาพที่งดงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจิวจ้ายโกว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญต่อมณฑลชื้อชวนอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มณฑล 0.2 ล้านคน มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 150 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 32.3 และ 25.0 ตามลำดับ รายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 8 ของ GDP ของมณฑล

ตาราง 2-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
451,700	244,000	150	4 แห่ง

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 346 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจสูงถึง 167 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 4 แห่ง และอีก 10 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 5 แห่ง ส่วนโรงแรมในระดับสี่ดาวมีอยู่ 8 แห่ง

มณฑลชื้อชวนมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 498 แห่ง มากเป็นอันดับ 10 ในจีน ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทนำเที่ยวต่างชาติ 50 แห่ง ที่เหลือเป็นบริษัทนำเที่ยวในประเทศจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 9,765 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

ด้วยทัศนียภาพที่งดงามและมรดกทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่มากมายทำให้มณฑลชื้อชวนกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน มณฑลชื้อชวนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก 4 แห่ง ได้แก่

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจิวจ้ายโกว เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1992

- อุทยานธรรมชาติแห่งชาติหวงหลง เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1992
- เขาเอ๋อร์เหมยซาน (Mount Ermei) หรือตามที่คนไทยรู้จักกันในชื่อ “เขาง้อไบ๊” ซึ่งมีพระพุทธรูปเล่อซาน (Leshan Buddha) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่มีชื่อเสียง เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1996
- เขื่อนชลประทานดูเจียงเยียน (Dujiangyan) ภูเขาชิงเจิง (Qingcheng Mountain) เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมปี ค.ศ. 2000

นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับ 4A ถึง 9 แห่ง ซึ่งมากที่สุดในการมณฑลต่าง ๆ ของจีน รวมทั้งอุทยานป่าไม้แห่งชาติ 11 แห่ง ป่าสงวน 40 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับมณฑลอีก 44 แห่ง ด้วยเหตุนี้ มณฑลชื้อชวนจึงมีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นภูเขา ที่ราบสูง หุบเขาลึก ที่ลุ่มน้ำ เนินเขา ทุ่งกว้าง แม่น้ำ ทะเลสาบ น้ำพุร้อน น้ำตก ถ้ำหินปูน และการก่อตัวของชั้นแนวหิน (Danxia (red bed) formation) เป็นต้น

7.3 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ด้วยศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมดังกล่าวตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) รัฐบาลมณฑลจึงได้จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Tourist Information and Advisory Services Centre) ขึ้นที่นครเจิงตูเมื่อเดือนเมษายน 2001 และยังมีแผนที่จะมอบโอนสิทธิการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 10 แห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติจี่ว้ายโกวและหวงหลง ให้แก่ภาคเอกชนเพื่อเป็นการกระตุ้นและจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมด้วย

ในปี ค.ศ. 2004 รัฐบาลมณฑลชื้อชวนประกาศใช้งบประมาณประมาณ 1,400 ล้านหยวน เพื่อการปรับปรุงและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมภายในเขตมรดกโลกทั้ง 4 แห่งในมณฑล ตามโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่ทางรัฐบาลจัดตั้งขึ้นและตามข้อตกลง “สัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์มรดกโลกทั้งประเภทวัฒนธรรมและธรรมชาติ” และ “กฎระเบียบด้านการดูแลอนุรักษ์มรดกโลกในมณฑลชื้อชวน”

งบประมาณจากโครงการดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) งานพัฒนาและฟื้นฟูมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติแห่งที่ 3 ของจีน เขาเอ๋อร์เหมยซาน และพระพุทธรูปเล่อซานจำนวน 285 ล้านหยวน 2) มรดกโลกทางธรรมชาติ จี่ว้ายโกวและหวงหลง งบประมาณมูลค่า 962 ล้านหยวน และ 3) มรดกโลกทางธรรมชาติ ภูเขาชิงเจิง-เขื่อนชลประทานดูเจียงเยียน ได้รับงบประมาณ 100 กว่าล้านหยวน และงบประมาณที่ได้ ส่วนหนึ่งจะนำไปใช้ในการอพยพเคลื่อนย้ายผู้คนออกจากพื้นที่ งานปกป้องดูแลป่าไม้ธรรมชาติ และการจัดการเรื่องน้ำเสีย เป็นต้น

กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวของอำเภอตูเจียงเยียน

อำเภอตูเจียงเยียน อยู่ห่างจากศูนย์กลางทางธุรกิจของนครเฉิงตูประมาณ 40 กิโลเมตร มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวระดับมรดกโลกถึงสองแห่งด้วยกัน ได้แก่ เชื้อนชลประทานเก่าแก่ตูเจียงเยียน (สร้างในศตวรรษที่ 3 ก่อนคริสตกาล) และแหล่งต้นกำเนิดลัทธิเต๋า ณ ภูเขาชิงเจิงซึ่งอยู่ห่างไปทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองประมาณ 15 กิโลเมตร นอกจากนี้ ยังมีเขตสงวนพันธุ์หมีแพนด้าที่มีชื่อเสียง ซึ่งอยู่ไม่ห่างมากนัก จึงมีนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวประมาณ 4.28 ล้านคนในแต่ละปี สร้างรายได้มากกว่า 1 ล้านหยวน อีกทั้งมีโรงแรม 200 กว่าแห่ง ในจำนวนนี้มีโรงแรมระดับสี่ดาว 1 แห่งคือ Jinye Hotel

ความสามารถในการแข่งขันและดึงดูดนักท่องเที่ยวในพื้นที่นี้เป็นผลมาจากการทำการตลาดโดยสำนักงานท่องเที่ยวของอำเภอ (County Tourism Bureau) ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก และใช้สัญลักษณ์รูปหมีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบกับการที่รัฐบาลกลางได้เน้นนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชนทางโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ มากขึ้น ปัจจุบัน รายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 19.2 ของ GDP ของอำเภอ ซึ่งมีประชากรในท้องถิ่นประมาณ 595,000 คน กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอำเภอตูเจียงเยียน ได้แก่

(1) แหล่งท่องเที่ยว: เชื้อนชลประทานตูเจียงเยียน

เชื้อนตูเจียงเยียนเป็นโครงการชลประทานโบราณบนแม่น้ำหมิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 มีการบริหารจัดการโดยรัฐวิสาหกิจท้องถิ่น ซึ่งได้รวมจุดท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่อำเภอตูเจียงเยียนเข้าอยู่ภายใต้อำนาจบริหารของรัฐวิสาหกิจแห่งนี้แห่งเดียว รายได้จากการขายตั๋วเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่าประมาณ 45 ล้านหยวน (ปี ค.ศ. 2001) ซึ่งไม่รวมรายได้จากโรงน้ำชา ร้านขายของที่ระลึก โรงเรียนสอนเดินป่า และกิจการค้าอื่นๆ ในพื้นที่ รัฐวิสาหกิจแห่งนี้จ่ายภาษีจำนวน 2 ล้านหยวนให้กับรัฐบาลท้องถิ่น จ้างคนงานกว่า 600 คน ลูกจ้างเกือบทั้งหมดเป็นคนท้องถิ่น ในจำนวนนี้เป็นไกด์นำเที่ยวจำนวน 113 คน

(2) โรงแรมที่พัก: โรงแรมโกลด์ลีฟ (Gold Leaf Hotel)

ในขณะนี้ ธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กำลังมีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากตูเจียงเยียนมีโรงแรมที่พักมากกว่า 200 แห่ง สำหรับโรงแรมโกลด์ลีฟ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1996 โดยบริษัท Sichuan Tobacco ซึ่งเดิมเป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ต่อมาได้แปรรูปโดยมีบริษัทเอกชนกว่าสิบแห่งได้เข้าไปร่วมถือหุ้นในกิจการของโรงแรมสัดส่วนร้อยละ 49 แม้ว่ารัฐจะถือหุ้นในสัดส่วนกว่าครึ่งแต่บริหารจัดการส่วนใหญ่เป็นแบบบริษัทเอกชน ลูกจ้างส่วนใหญ่ของโรงแรมนี้เป็นคนท้องถิ่น ส่วนผู้บริหารในระดับสูงเป็นนักธุรกิจมาจากมณฑลชายฝั่ง การบริหารจัดการของโรงแรมแห่งนี้มี

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาลท้องถิ่น แรงงานในท้องถิ่น เช่น คนขับรถแท็กซี่ ชาวนา และผู้ให้บริการทางธุรกิจอื่นๆ เป็นอย่างดี

(3) ธุรกิจหัตถกรรมของที่ระลึก: บริษัทต้าเจิง (Dacheng Art Company)

ธุรกิจของบริษัทต้าเจิง เชี่ยวชาญด้านการผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมด้านแกะสลักไม้ โดยตั้งอยู่ใกล้ภูเขาชิงเจิงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งของอำเภอตูเจียงเยียน กิจการนี้เริ่มต้นจากหุ้นส่วน 3 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยราชการของชุมชน บริษัทเอกชนในเจิงตู และนาย D.G. Magnelev จากมหาวิทยาลัยตะวันตกเจียงใต้ในนครเจิงตู สินค้าที่ตั้งใจจะผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวในตอนแรกคือพระพุทธรูปลอยอยู่เหนือฐานประดิษฐ์ แต่ต่อมาประสบกับปัญหาด้านธุรกิจ บริษัทท้องถิ่นนี้ก็ถูกแปรรูปเป็นบริษัทเอกชนและขายให้กับนักลงทุนนอกเมือง 6 ราย และได้เปลี่ยนกิจการเป็นบริษัทผลิตผลงานแกะสลักไม้เป็นหลัก

หลังจากประสบความสำเร็จจากการประชาสัมพันธ์สินค้าในงานมหกรรมท่องเที่ยวในนครเจิงตูเมื่อต้นปี ค.ศ. 2001 ทำให้กิจการก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมากขึ้นและด้วยการสนับสนุนจากหน่วยราชการของชุมชน และตลาดนักท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ขยายใหญ่ขึ้น บริษัทมีการว่าจ้างผู้จัดการด้านต่างๆ 7 คน ช่างแกะสลักหลายสิบคน และมีตัวแทนการขายจำนวนหนึ่ง รวมถึงการตั้งร้านจำหน่ายสินค้าของบริษัทอีก 6 ร้านอยู่บนภูเขาชิงเจิงเพื่อใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว แม้ว่าบริษัทยังคงมีขนาดเล็ก แต่มีรายได้และยอดขายที่เพิ่มขึ้น มีการผลิตสินค้าหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น ของที่ระลึกที่ทำจากโลหะและพลาสติก เพื่อเสริมสินค้าประเภทแกะสลักไม้ที่เป็นผลิตภัณฑ์หลักของบริษัท

จากกรณีธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวโยงกันในกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของอำเภอตูเจียงเยียน สะท้อนถึงการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวของพื้นที่และการร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับสูง ลูกจ้างส่วนใหญ่ของกิจการเหล่านั้นเป็นคนท้องถิ่น ประกอบกับมีโรงเรียนอาชีวะในท้องถิ่นเปิดการอบรมในหลักสูตรศึกษาการท่องเที่ยวพิเศษเป็นเวลา 2 ปี เพื่อช่วยสร้างแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรมให้กับธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการทำการตลาด โดยหน่วยงานของรัฐบาลอำเภอตูเจียงเยียนซึ่งให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในฐานะเป็นรากฐานของเศรษฐกิจในพื้นที่ และเป็นอุตสาหกรรมเสาหลักของอำเภอ ชาวชนบทหรือเกษตรกรท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้จากการนำผลผลิตของตนมาขายแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนการส่งผักผลไม้ไปขายในร้านอาหารภัตตาคารหรือโรงแรมที่เปิดรับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอำเภอตูเจียงเยียนจะมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างกัน แต่ในขณะนี้ยังไม่มีสมาคมการท่องเที่ยวภาคเอกชนของอำเภอตูเจียงเยียน แม้ว่าจะมีสมาคมร้านอาหารท้องถิ่นเกิดขึ้นแล้ว

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มณฑลชื้อชวนเป็นมณฑลที่มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติมากเป็นอันดับ 2 ของภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 1.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และมูลค่าที่ใช้จริง 0.58 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.7 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.1 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการชะลอตัวของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติตรงข้ามกับเศรษฐกิจของมณฑลที่เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 2-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลชื้อชวน

	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	6,488	414	314
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	10.9	1.0	1.1
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	4.88	0.66	0.58

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ปัจจัยเอื้อต่างๆ ทั้งในแง่การเป็นตลาดขนาดใหญ่และการมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญของมณฑลชื้อชวนได้ดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างชาติหลั่งไหลเข้าไปลงทุนในมณฑลมากขึ้น โดยเฉพาะมีบริษัทต่างชาติชั้นนำที่มีรายชื่อในการจัดอันดับในนิตยสาร Fortune จำนวนมากกว่า 80 บริษัท ได้เข้ามาลงทุนทำธุรกิจในมณฑลชื้อชวน เช่น Intel, Sony, Microsoft, Cisco, IBM, Siemens, Motorola, Procter & Gamble, Shell, Nestle และ Toyota ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 60 ของการลงทุนรวม เช่น โครงการจัดตั้งโรงงานผลิตชิปคอมพิวเตอร์ของบริษัท Intel ด้วยมูลค่า 0.38 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ถือเป็นโครงการลงทุนโดยบริษัทต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดในนครเฉิงตู ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

8.2 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มณฑลชื้อชวนมีแผนที่จะเร่งพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และประสิทธิภาพทางการแข่งขันของรัฐบาลกิจต่างๆ โดยการปฏิรูปนครเฉิงตูให้เป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเร่งพัฒนาข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีชีวภาพ และผลงานทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่รวมการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้าด้วยกัน โดยจะมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรมสำคัญ 5 ประเภท อันได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและโลหะผสม อุตสาหกรรมเคมีและเวชภัณฑ์ และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของมณฑล และเตรียมพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตต่อไปด้วย

นอกจากนี้ มาตรการหนึ่งที่มณฑลชื้อชวนได้นำมาใช้ในการสร้างบรรยากาศทางการค้าและการลงทุนของมณฑล คือ การจัดงานแสดงสินค้าและงานแฟร์ระดับประเทศ (International Trade Fair/Expo) ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยครอบคลุมสินค้าหลายด้าน เช่น ซอฟต์แวร์ เครื่องจักร สิ่งทอ รัฐบาลมณฑลชื้อชวนยังได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ ขึ้นมาดูแลงานแสดงสินค้าเหล่านี้ เพื่อดึงดูดคู่ค้าและนักลงทุนทั้งภายในของจีนและจากทั่วโลกให้เดินทางไปยังมณฑลชื้อชวนเพื่อเข้าร่วมงานดังกล่าว ตลอดจนการจับจ่ายใช้สอยและท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของมณฑลชื้อชวนเพื่อหารายได้เข้ามณฑลต่อไป

ตัวอย่างเช่น งานมหกรรมเศรษฐกิจการค้านานาชาติเขตตะวันตกของจีน (Western China International Economic and Trade Fair: WCETF) ที่นครเฉิงตู ซึ่งในปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมามีการจัดเป็นครั้งที่ 5 ในระหว่างวันที่ 25-28 พฤษภาคม มีผู้เข้าร่วมงาน เช่น หน่วยราชการ ผู้ประกอบการ และนักวิชาการกว่า 8,000 คน จาก 48 ประเทศ และมณฑลต่างๆ ของจีน พื้นที่ในการจัดงานครอบคลุมเนื้อที่ 45,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยโถงจัดนิทรรศการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของภาคธุรกิจระหว่างภูมิภาคตะวันตกของจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นการเร่งการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างมณฑลชื้อชวนและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเป้าหมายในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับมณฑลอื่นๆ โดยเฉพาะมณฑลสำคัญที่อยู่ตามเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจปากแม่น้ำฉางเจียง เช่น เซี่ยงไฮ้ เจ้อเจียง และเจียงซู และมณฑลหลักในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง เช่น กว่างตง เป็นต้น

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลชื้อชวนถือเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าผู้บริโภคของมณฑลชื้อชวนพุ่งสูงถึง 209.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.8 คิดเป็นร้อยละ 38 ของ GDP ของมณฑล ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่ารวม 238.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0 โดยศูนย์กลางผู้บริโภคที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครเฉิงตู คิดเป็นร้อยละ 36 ของปริมาณการบริโภครวมของทั้งมณฑล

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

มณฑลชื้อชวนมีห้างสรรพสินค้าประมาณ 60 แห่ง ที่สำคัญได้แก่ ศูนย์การค้าประชาชนนครเฉิงตู (Chengdu Renmin Department Store) ศูนย์การค้านครเฉิงตู (Chengdu Department Store) และอาคารฮวาลีเยียน (Chengdu Hualian Commercial Building) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนต่างชาติเป็นจำนวนมากเข้ามาลงทุนในตลาดค้าปลีกเพื่อเจาะตลาดผู้บริโภคในมณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะที่นครเฉิงตูด้วย เช่น ห้างเมโทรของเยอรมนี ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศส ห้างทรัสต์มาร์ทและห้างแปซิฟิกของไต้หวัน ห้างอิโตโยคาโด (Ito Yokado) ของญี่ปุ่น และห้าง

พาร์กสันของมาเลเซีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ยังไม่มีห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าปลีกของคนไทย เช่น ห้างโลตัสของเครือซีพีที่มีหลายสาขาในเซี่ยงไฮ้ แต่ยังไม่ได้เข้าไปขยายสาขาในนครเจิ้งตู

นครเจิ้งตูยังจัดเป็นตลาดรองรับเมืองหรือมณฑลใกล้เคียงอย่างมณฑลฉงชิ่ง เมืองอื่นๆ ทางตะวันตกของมณฑลชื้อชวน รวมทั้งมณฑลที่อยู่ไกลออกไป เช่น มณฑลกุ้ยโจวด้วย นอกจากนี้ นครเจิ้งตูยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าและมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งหรือพื้นที่เริ่มต้นของนักลงทุนในการที่จะบุกเบิกตลาดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนด้วย

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการบริโภค

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมืองคิดเป็น 5,759 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.4 ในแง่ของโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวชื้อชวน เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ระหว่างปี ค.ศ. 1996 กับปี ค.ศ. 2003 (ตาราง 2-6) พบว่า ผู้บริโภคยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก ขณะที่ค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง การศึกษาและสันทนาการ และที่อยู่อาศัยได้ขยายตัวมากขึ้น

ตาราง 2-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	1996	2003
อาหาร	51.3	38.9
เสื้อผ้า	12.8	9.3
เครื่องใช้ในครัวเรือน	7.5	6.9
ยาและบริการทางการแพทย์	3.9	7.4
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	3.5	10.2
การศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ	10.1	14.3
ที่อยู่อาศัย	7.5	10.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

9.4 ระบบโลจิสติกส์

9.4.1 การพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์

นครเจิ้งตูถือเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในภาคตะวันตกของจีน ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะหลังจากที่มีการประกาศนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง และหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO นักธุรกิจจีนได้นำระบบคลังสินค้าที่เก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์และระบบโลจิสติกส์ในการขนส่งลำเลียงสินค้า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิต

ในปัจจุบัน ประมาณร้อยละ 80 ของสินค้าต่างประเทศในนครเฉิงตูได้ถูกจัดส่งโดยระบบตู้คอนเทนเนอร์ ความต้องการระบบขนส่งต่อที่มีคุณภาพสูงตลอดจนบริการด้านโลจิสติกส์ได้เพิ่มมากขึ้น

รัฐบาลนครเฉิงตูได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของพื้นที่ด้วยการสร้างศูนย์โลจิสติกส์ขึ้น 4 แห่งตามแผนพัฒนาของรัฐบาลนครเฉิงตูในช่วงปี ค.ศ. 2003-2008 ได้แก่

(1) ศูนย์โลจิสติกส์เฉิงชว (Chenghua Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 800 เฮกตาร์ ตั้งอยู่ที่เมืองเอ๋อร์เซียนเฉียว (Erxianqiao) ในเขตเฉิงชวจะเป็นศูนย์รับ-ส่งในระบบตู้คอนเทนเนอร์ไปยังส่วนต่างๆ ในภาคตะวันตกของจีน

(2) ศูนย์โลจิสติกส์อู่โหว่ (Wuhou Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 80 เฮกตาร์ เพื่อให้บริการด้านการกระจายสินค้าแก่ภาคธุรกิจต่างๆ ในนครเฉิงตู และเป็นศูนย์สำเลียงและกระจายสินค้าไปในภูมิภาคอย่างครบวงจร เช่น ศูนย์กลางด้านการขาย ด้านการเก็บรักษาสินค้า ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (supply-chain) และศูนย์จัดซื้อ

(3) ศูนย์โลจิสติกส์ชวงหลิว (Shuangliu Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 90 เฮกตาร์ เพื่อให้บริการด้านการกระจายสินค้าแก่ภาคธุรกิจต่างๆ ในนครเฉิงตู และเป็นศูนย์สำเลียงและกระจายสินค้าไปในภูมิภาคอย่างครบวงจร เช่น ศูนย์กลางด้านการขาย ด้านการเก็บรักษาสินค้า ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (supply-chain) และศูนย์จัดซื้อ

(4) ศูนย์โลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (International Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 33 เฮกตาร์ ตั้งอยู่ใกล้กับทางด่วนเฉิงตู-ฉงชิ่ง เน้นด้านสินค้านำเข้าและส่งออก

ในส่วนของการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Freight forwarding) ในขณะนี้จำนวนสำนักงานต่างชาติในด้านนี้ยังคงมีไม่มากนัก เช่น

- กลุ่ม Denmark's Maersk Group ได้ลงทุนที่มณฑลชื้อชวนโดยตั้งเป็นบริษัท Shanghai Tie Yang Multi-modal Transportation Co. ได้ตั้งสาขาในนครเฉิงตู
- กลุ่ม Siemens Dematic ได้มีความร่วมมือกับบริษัท Sichuan Dikang Pharmaceutical Co. ในการสร้างศูนย์กระจายสินค้า

รัฐบาลนครเฉิงตูได้จัดตั้งสำนักงานเฉพาะเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ (special modern logistics management office) ทำหน้าที่เชิญชวนบริษัทโลจิสติกส์ที่มีชื่อเสียงทั่วโลกให้เข้ามาลงทุนในตลาดทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน

9.4.2 เส้นทางลำเลียงสินค้าของมณฑลชื้อชวน

การขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมากจะขนส่งทางรถไฟไปยังมณฑลชายฝั่งทางภาคตะวันออก หรือขนส่งทางถนนเพื่อผ่านไปยังเมืองเล่อซานหรือมณฑลฉงชิ่ง แล้วส่งต่อผ่านแม่น้ำฉางเจียงเพื่อไปยังท่าเรือทางทะเลต่อไป ส่วนสินค้ากลุ่มอาหารหรือผักผลไม้สดหรือสินค้าที่มีมูลค่าต่อหน่วยสูงก็จะนิยมขนส่งทางอากาศ โดยทางท่าอากาศยานนานาชาติชวงหลิว ซึ่งจัดเป็นศูนย์กลางการจัดส่งสินค้าทั่วประเทศอันดับ 6 ของจีน

9.5 วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าในมณฑลชื้อชวน

วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าให้ผู้บริโภคของมณฑลชื้อชวน เช่น ช่องทางกระจายสินค้า การส่งสินค้า และการทำการตลาด มีดังต่อไปนี้

9.5.1 การส่งสินค้าและวิธีการชำระเงิน

ในกรณีที่เป็นสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ขายปลีกของท้องถิ่นจะติดต่อตัวแทนที่เป็นผู้นำเข้ายี่ห้อสินค้าของต่างชาติแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งตัวแทนเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในมณฑลชายฝั่งหรือเป็นชาวฮ่องกง หรืออาจจะติดต่อโดยตรงกับโรงงานท้องถิ่นของบริษัทต่างชาติยี่ห้อดังกล่าวซึ่งตั้งอยู่ในจีน และจะส่งมอบสินค้านั้นๆ ให้โดยตรงหลังจากที่ได้แต่งตั้งเป็นตัวแทนหรือผู้กระจายสินค้า (distributors)

การชำระเงินส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินสดและจ่ายทันทีที่ได้รับสินค้า ส่วนการซื้อสินค้าด้วยสินเชื่อที่นิยมปฏิบัติกันในกลุ่มที่มีการติดต่อซื้อขายสินค้ากันมานาน ซึ่งอาจจะชำระเงินเป็นรายเดือนหรือครึ่งเดือน

ในกรณีที่เป็นสินค้าที่ผลิตในจีนเอง ผู้ขายปลีกของท้องถิ่นมักจะติดต่อกับผู้ผลิตสินค้าโดยตรง การชำระเงินก็มีความยืดหยุ่นกว่ากรณีของสินค้านำเข้า และกระทำได้หลายวิธี เช่น การซื้อด้วยสินเชื่อหรือการที่ผู้ผลิตให้การรับประกันรายรับขั้นต่ำจากการขายสินค้า เป็นต้น

9.5.2 การทำการตลาด

ผู้บริโภคในมณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะกลุ่มคนชั้นกลางและวัยรุ่นนักศึกษา มีการเสาะหาข้อมูล การบอกต่อ การเลียนแบบและพร้อมที่จะทดลองใช้หรือบริโภคสินค้าใหม่ๆ มากขึ้น และมักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบหรือได้รับอิทธิพลจากกลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ตามมณฑลชายฝั่ง ดังนั้น ตัวแทนจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าจึงมักจะไปศึกษาเทรนด์ทางการตลาด หรือเสาะแสวงหาสินค้าตัวใหม่จากมณฑลชายฝั่งเพื่อคูทิศทางการตลาด และรสนิยม ประเด็นนี้สะท้อนเห็นว่า นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเจาะตลาดจีน น่าจะเน้นการสร้างตราสินค้าของตนให้เป็นที่รู้จักในแถบชายฝั่งตะวันออกเสียก่อนที่จะเข้าไปบุกตลาดของมณฑลจีนตอนในทางตะวันตก

ในขณะนี้ บริษัทฮ่องกงหลายแห่งได้ใช้กลยุทธ์การตลาดโดยการแต่งตั้งผู้ขายปลีกของท้องถิ่นเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของตนโดยตรง และใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางธุรกิจท้องถิ่นเพื่อเน้นเจาะตลาดในระดับมณฑลโดยตรง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานหรือโรงงานผลิตในมณฑลชายฝั่ง และเน้นเข้าไปทำตลาดในมณฑลชื้อชวนโดยตรง อย่างไรก็ตาม ใดๆ ก็ดี ด้วยวิธีการเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณในการโฆษณาสูง รวมถึงการมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่ดีและน่าสนใจด้วย

ในกรณีสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ผลิตของสินค้านำเข้ามักจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับตัวแทนท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าเพื่อจัดวางสินค้า/การส่งเสริมการขาย การทำ

ป้ายโฆษณา การเปิดตัว/ส่งเสริมสินค้าใหม่ โฆษณาทางโทรทัศน์ การมอบของสมนาคุณ และ
กลยุทธ์ทางการตลาดอื่นๆ ด้วย

ส่วนกรณีของผู้ผลิตสินค้าในประเทศ มักจะมีข้อจำกัดทางการเงิน จึงทำให้มีผู้ผลิต
ในประเทศไม่กี่รายที่ยอมจ่ายเงินเพื่อการโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขาย ดังนั้น ผู้ขายปลีกของ
ท้องถิ่นมักจะเป็นผู้แบกรับค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายเหล่านั้นเอง

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมณฑลชื้อชวนได้ขยายตัวอย่าง
มาก ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 5.64 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ
26.2 ด้านการส่งออก มณฑลชื้อชวนมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้น
จากปีก่อนร้อยละ 18.5 คิดเป็นร้อยละ 5 ของ GDP ของมณฑล ด้านการนำเข้า มูลค่าการนำเข้า
ของมณฑลชื้อชวนเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 38.1 ส่วนในปี
ค.ศ. 2004 มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 3.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และการนำเข้า 2.9 พันล้าน
ดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.2 และ 19.1 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี สำหรับมูลค่าการส่งออก
ของมณฑลชื้อชวนเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ อย่างมณฑลกว่างตงซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกต่อ GDP
ถึงร้อยละ 95 แล้ว ถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว เศรษฐกิจของมณฑลชื้อ
ชวนยังไม่ได้เปิดกว้างเท่าที่ควร

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ สิ่งทอ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เคมีภัณฑ์ สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งมี
สัดส่วนรวมกันร้อยละ 84.4 ของมูลค่าส่งออกรวมของมณฑล โดยมีผลิตภัณฑ์ยางพารา
ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ขนส่งมีอัตราการขยายตัว
สูงที่สุดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตลาดส่งออกสำคัญอยู่ที่สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 30) ฮองกง ญี่ปุ่น
สิงคโปร์ เกาหลี และสหภาพยุโรป

ตาราง 2-7 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)

รายการ	ปี 1998	ปี 2003
เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ	19.0	36.7
รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	0.54	2.0
พลาสติก ยางพารา และผลิตภัณฑ์	0.36	1.8
เฟอร์นิเจอร์ ของเล่น และสินค้าอื่นๆ	0.87	1.7
รองเท้า หมวก ร่ม ผ้าเท้า และผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	0.85	1.3

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ เคมีภัณฑ์ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ รถยนต์ เครื่องบิน เรือและอุปกรณ์ขนส่ง เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกาข้อมือ และเครื่องดนตรี ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 89.9 ของการนำเข้าของมณฑล ในจำนวนนี้มีสินแร่ เคมีภัณฑ์ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ เครื่องมือแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกาข้อมือ และเครื่องดนตรี มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดในช่วงห้าปีที่ผ่านมา โดยมีฝรั่งเศส ไต้หวัน เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ

ตาราง 2-8 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)

รายการ	ปี 1998	ปี 2003
เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ	34.9	53.0
เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกา ข้อมือ และเครื่องดนตรี	5.5	8.5
สินแร่	2.2	6.0
เคมีภัณฑ์	4.6	5.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา โดยในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้ารวมระหว่างมณฑลชื้อชวนและสหรัฐอเมริกามีถึง 1,103.2 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 19.6 ของการส่งออกรวมของมณฑล รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น และฮ่องกง สำหรับมูลค่าการค้ากับไทย คิดเป็นมูลค่าการส่งออกไปยังไทย 41.0 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ และนำเข้าจากไทย 74.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.6 และ 236.5 ตามลำดับ

สำหรับบทบาทของเอกชนด้านการค้าระหว่างประเทศ ในปัจจุบันมูลค่าการส่งออกโดยบริษัทเอกชนในมณฑลชื้อชวนได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนบริษัทเอกชนอยู่ในมณฑลชื้อชวนทั้งสิ้น 1,620 แห่ง ด้วยมูลค่าการส่งออก 0.69 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 74.2 คิดเป็นร้อยละ 58.3 ของอัตราการขยายตัวของการส่งออกรวมทั่วประเทศ ที่สำคัญคือมูลค่าการส่งออกของบริษัทขนาดใหญ่ 30 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.4 ของการส่งออกของมณฑล โดยบริษัทที่มีมูลค่าการส่งออกสูงเกิน 0.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ 4 อันดับแรก ได้แก่

1. Changhong Electrics Co., Ltd.
2. Panzhihua Steel Group
3. LRC-Phoenix Semiconductor Co., Ltd.

4. Sichuan Provincial I&E Corp.

สำหรับรายชื่อบริษัทวิสาหกิจของมณฑลชื้อชวนที่ได้เข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของฮ่องกง ได้แก่

- Chengdu PTIC Telecommunications Cable Co., Ltd. เป็นผู้ผลิตเคเบิลสำหรับการสื่อสารโทรคมนาคม เดิมเคยสังกัดกระทรวงการไปรษณีย์และโทรคมนาคมของจีน เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหุ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994

- Sichuan Expressway เป็นบริษัทพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแห่งเดียวของมณฑลชื้อชวนที่ได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหุ้นต่างชาติตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 โดยได้ก่อสร้างและเข้าบริหารจัดการเส้นทางด่วนของมณฑลที่สำคัญ เช่น Sichuan Chengyu Expressway, Chengdu Chengbei Exit Expressway และ Chengdu Airport Expressway โดยมีบริษัท New World ของฮ่องกงถือหุ้นในบริษัทประมาณร้อยละ 10

11. เมือง/จังหวัดสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

รัฐบาลมณฑลชื้อชวนมีแผนพัฒนาเมืองสำคัญของมณฑลและตั้งเป้าหมายว่าในปี ค.ศ. 2010 จะมีการยกระดับความเป็นเมือง (urbanization) และสร้างความทันสมัยด้วยการแบ่งเมืองเป็น 4 ขนาด ดังนี้

1) การพัฒนานครเจิ้งตู เมืองเอกของมณฑลเป็นเมืองขนาดใหญ่พิเศษ
2) การพัฒนาเมืองเหมียนหยาง พานจือชว จื่อกง (Zigong) หานานชง หลู่โจว อี้ปิ่น เนยเจียง (Neijiang) เล่อชาน และเต๋อหยาง เป็นเมืองขนาดใหญ่

3) การพัฒนาอีก 16 เมือง เช่น ต้าโจว (Dazhou) และกว่างหยวน เป็นเมืองขนาดกลาง

4) การพัฒนาอีก 31 เมืองในระดับอำเภอเป็นเมืองขนาดเล็ก

มณฑลชื้อชวนยังมีเขตพัฒนาต่าง ๆ ทั้งสิ้น 50 เขต ส่วนใหญ่เป็นเขตพัฒนาภาคการผลิตใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงและภาคบริการ โดยมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic Technological Development Zones: ETDZs) ระดับประเทศ 2 แห่ง ได้แก่

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครเจิ้งตู

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองเหมียนหยาง ซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักลงทุนว่าเป็น “เมืองวิทยาศาสตร์” ของจีน และเป็นที่ตั้งโรงงานผลิตโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงของจีน คือ “ฉางหง” (Changhong)

ตาราง 2-9 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
เฉิงตู	187.1	13.0	18,052	94.3	77.1
เหมียนหยาง	39.7	10.2	7,574	34.0	13.6
เน่ย์เจียง	20.0	11.9	4,761	14.7	5.9
เค่อหยาง	35.5	12.3	9,344	28.2	10.9
อู่ปิ่น	29.1	12.5	5,665	22.0	9.6
พานจื่อฮวา	16.4	13.3	15,569	21.1	5.3
จื่อกั๋ง	20.3	11.2	6,432	12.3	5.5

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครเฉิงตู

นครเฉิงตูตั้งอยู่ตรงกลางของมณฑล (อยู่ห่างจากมหานครฉงชิ่งประมาณ 275 กิโลเมตร) มีอายุกว่า 2,500 ปี และเป็นศูนย์กลางการทอผ้าไหมในสมัยฮั่นตะวันออก (ค.ศ. 25-220) กว่าหลายร้อยปีที่ผ่านมานครเฉิงตูมีประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอันเนื่องมาจากทำเลที่ตั้งที่ห่างไกลและความรักในเอกราชของคนที่นี่อาศัยอยู่ ดังจะเห็นได้จากการต่อต้านการบุกรุกของพวกมองโกลในศตวรรษที่ 13 แต่ก็พ่ายแพ้จนเมืองถูกทำลายในที่สุด ในปี ค.ศ. 1994 นครเฉิงตูได้รับการเลือกจากรัฐบาลกลางให้เป็น “เมืองนำร่อง” ในการพัฒนาพื้นที่ทางตะวันตกและตอนกลางของจีน

ในปัจจุบัน นครเฉิงตูมีประชากร 10 กว่าล้านคน มีรายได้เฉลี่ยสูงประมาณ 18,052 หยวน จึงเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีกำลังซื้อ นอกจากนี้ นครเฉิงตูยังเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมของมณฑล รัฐบาลจีนได้จัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติที่นครเฉิงตู ในขณะเดียวกันนครเฉิงตูก็ยังคงมีภาคเกษตรที่แข็งแกร่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งของจีน

11.2 เมืองเหมียนหยาง

เมืองเหมียนหยางตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของที่ลุ่มน้ำชื้อชวน (Sichuan Basin) และอยู่ห่างจากนครเฉิงตู 110 กิโลเมตร มีจำนวนประชากร 5.3 ล้านคน มากเป็นอันดับ 2 ของมณฑล และมียอดขายปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคสูงเป็นอันดับ 2 รองจากนครเฉิงตู

อุตสาหกรรมหลักของเมืองเหมียนหยางได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการทอผ้าไหม นอกจากนครเฉิงตูแล้ว รัฐบาลจีนยังได้จัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติที่เมืองเหมียนหยางด้วย ถือเป็น 1 ใน 53 แห่งทั่วประเทศ สำหรับนักลงทุนถือว่า เมืองเหมียนหยางเป็นเมืองวิทยาศาสตร์ของจีน

**เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติเหมียนหยาง
(Mianyang New and Hi-tech Industrial Development Zone: MYDZ)**

เขตพัฒนา เหมียนหยาง ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1992 โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “Torch Program” ของรัฐบาลจีนและเป็น 1 ใน 53 เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงที่รัฐบาลจีนได้จัดตั้งขึ้นทั่วประเทศ ในปัจจุบันรัฐบาลมณฑลชอชวนได้สร้างทางถนนด่วนเฉิงตู-เหมียนหยาง (Chengdu-Mianyang Express Highway) เพื่อให้สะดวกในการเดินทางจากนครเฉิงตูมายังเขตพัฒนาฯ แห่งนี้ และได้เปิดสนามบินที่เมืองเหมียนหยางตั้งแต่เดือนตุลาคม 2000

ปัจจุบันมีบริษัทวิสาหกิจมากกว่า 930 รายเข้ามาลงทุนตั้งกิจการในเขตพัฒนาฯ นี้ ที่สำคัญ คือ บริษัทฉางหง (Changhong) ซึ่งเป็นบริษัทของจีนที่ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้ารายใหญ่ โดยเฉพาะโทรทัศน์สีของฉางหงได้เริ่มมีชื่อเสียงในตลาดระดับโลกก็ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาฯ นี้ด้วย โดยบริษัทฉางหงได้ร่วมมือกับบริษัท Philips, Toshiba, Sanyo และ Micronas ในการตั้งห้องปฏิบัติการทดลองผลิตภัณฑ์ขึ้นในเขตพัฒนาฯ นอกจากนี้ ยังมีบริษัทชั้นนำจากต่างชาติดีกกว่า 60 ราย เช่น บริษัท Sipo Oil & Fat Chemical Co., Ltd. จากฮ่องกง บริษัท Nippon Fine Chemical Co., Ltd. และบริษัท Mitsui High-Sheet Plastics จากญี่ปุ่น บริษัท 3 E Hi-Tech Inc. จากสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

สำหรับบริษัทที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมพัฒนาซอฟต์แวร์ในเขตพัฒนาฯ แห่งนี้จะได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษี โดยจะได้รับยกเว้นภาษีในช่วง 2 ปีแรก และชำระเพียงครึ่งหนึ่งของอัตราปกติในช่วง 3 ปีหลังจากนั้น และจะได้รับการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) หากมีการเข้ามาลงทุนใหม่อีกครั้ง ส่วนบริษัทด้านเทคโนโลยีขั้นสูงก็สามารถเข้าไปตั้งอยู่ในเขตเพาะบ่ม (incubator zone) และดำเนินกิจการโดยไม่ต้องชำระค่าเช่าเป็นระยะเวลา 3 ปี

นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลชอชวนได้พัฒนาความเชื่อมโยงเฉิงตู-เฉียวหยาง-เหมียนหยาง ตามโครงการ Chengdu-Deyang-Mianyang Hi-Tech Industries Belt เพื่อนำผลการศึกษาของสถาบันวิจัยทางการทหาร เช่น สถาบัน China Academy of Engineering Physics and Southwest China Automation Institute มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเน้นส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

ในด้านการส่งเสริมการค้า การนำเข้าและส่งออก เขตพัฒนาฯ เหมียนหยาง ยังได้มีการจัดตั้งคลังเก็บสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) ซึ่งมีอยู่เพียงแห่งเดียวในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน

11.3 เมืองพานจื่อฮวา

เมืองพานจื่อฮวาตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมหานครฉงชิ่งประมาณ 550 กิโลเมตร และอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของนครคุนหมิง มณฑลยูนหนาน ประมาณ 200 กิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1 ล้านกว่าคน แต่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 2 รองจากนครเฉิงตู อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตร เช่น การปลูกพืชผักต่างๆ โดยมีผลผลิตรวมกว่า 100,000 ตันต่อปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย มีฝนตกและแดดออกทั้งปี นอกจากนี้ ยังมีผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตโลหะ เนื่องจากมีสินแร่ต่างๆ อย่างอุดมสมบูรณ์ เช่น เหล็ก ถ่านหิน วานเนเดียม และไทเทเนียม เป็นต้น ส่งผลให้เมืองพานจื่อฮวาเป็นฐานการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ล่าสุด กลุ่มบริษัท

ผลิตเหล็กกล้าของเมืองพานเจี๋ยฮวาได้เข้าควมรวมกิจการของบริษัทผลิตเหล็กฉางเจิง (Changcheng) ของมณฑลชื้อชวนซึ่งมีผลประกอบการขาดทุนมานาน ทำให้กลุ่มบริษัทผลิตเหล็กกล้าพานเจี๋ยฮวากลายเป็นกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่อันดับ 6 ในภาคตะวันตกของจีน

11.4 เมืองเน่ย์เจียง

เมืองเน่ย์เจียงตั้งอยู่ทางตะวันตกของมหานครฉงชิ่ง 150 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ดังนั้น อุตสาหกรรมหลักของเมืองจึงเป็นผลผลิตด้านอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

11.5 เมืองจี้กั๋ง

เมืองจี้กั๋งตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองเน่ย์เจียงประมาณ 40 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

11.6 เมืองเต๋อหยาง

เมืองเต๋อหยางตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างนครเฉิงตูและเมืองเหมียนหยาง มีประชากรประมาณ 3.8 ล้านคน อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักร

ศักยภาพของมณฑลชื้อชวนที่ไม่ควรมองข้าม

มณฑลชื้อชวนเป็นมณฑลหนึ่งที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาของจีนตอนใต้ทางตะวันตก มีประชากรมากกว่าประเทศไทยทั้งประเทศ มูลค่า GDP ในปี ค.ศ. 2003 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9 ประชากรในเขตเมือง โดยเฉพาะในเมืองเอกของมณฑลคือ นครเฉิงตู มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูงถึงประมาณ 18,052 หยวน (เท่ากับหนึ่งล้านบาท) มณฑลชื้อชวนจึงถือเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดของจีนตอนใต้ และจากตัวเลขสถิติเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2004 มูลค่าการค้าปลีกของสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นถึง 181.8 พันล้านหยวน (แปดร้อยห้าสิบล้านกว่าล้านบาท)

ด้วยศักยภาพของขนาดตลาดและกำลังซื้อที่มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีร้านค้าปลีกของต่างชาติเข้ามาเปิดสาขาในมณฑลชื้อชวนจำนวนมาก เช่น ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศส ได้เข้ามาเปิดและขยายสาขาในนครเฉิงตูมากถึง 4 สาขา พร้อมย้ายสำนักงานใหญ่จากนครเซี่ยงไฮ้มาอยู่ที่นครเฉิงตูเพื่อดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกเน้นตลาดจีนตอนใต้อย่างจริงจัง และยังมีห้าง/ร้านของต่างชาติอื่นๆ อีก เช่น เมโทรของเยอรมนี ทรัสมาร์ทและแปซิฟิกของไต้หวัน ห้างอีโคโนมิคส์ของญี่ปุ่น รวมทั้งห้างพาร์กสันของมาเลเซีย เป็นต้น

สำหรับโครงสร้างการจับจ่ายบริโภคของประชากรในมณฑลชื้อชวน ชาวชื้อชวนยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก และมีค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนและสันทนาการและค่าใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเมืองใหญ่และทันสมัยอย่างนครเฉิงตูยังมีร้านอาหารไทยเพียง 2-3 ร้าน และที่สำคัญเจ้าของร้านก็ไม่ได้เป็นคนไทย แต่จะมีการจ้างพ่อครัวไทยไปทำงานในร้าน โดยทั่วไปชาวจีนชอบอาหารไทย แต่จะไม่ค่อยเข้าไปรับประทานอาหารไทย เนื่องจากมีราคาก่อนข้างแพง แต่จะเข้าร้านอาหารไทยเฉพาะในโอกาสพิเศษ เช่น การเลี้ยงรับรองแขกสำคัญมากกว่า

มณฑลชื้อชวนยังมีความสำคัญในการเป็นแหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของจีน เนื่องด้วยคุณสมบัติของทรัพยากรธรรมชาติ การเป็นแหล่งแร่ธาตุสำคัญและแหล่งพลังงานน้ำของจีน รวมทั้งการมีแรงงานที่มีความรู้ความสามารถทางวิศวกรรม และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มณฑลชื้อชวนจึงเป็นฐานทางด้านการศึกษาและค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของจีน รัฐบาลกลางจึงมีใ้ค่อนุมัติให้ตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขึ้นสูงระดับประเทศในมณฑลชื้อชวน 2 แห่ง จากทั้งหมด 53 แห่งทั่วประเทศ คือ ที่นครเฉิงตูและที่เมืองเหมียนหยาง ซึ่งในหมู่นักลงทุนถือว่าเป็นเมืองวิทยาศาสตร์ของจีน

ปัจจัยเอื้อต่างๆ ทั้งในด้านการเป็นตลาดขนาดใหญ่และการมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญของชื้อชวนได้ดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างชาติเข้าไปลงทุนในชื้อชวนมากขึ้น ล่าสุด บริษัท ๓๗ ผู้ผลิตชิพคอมพิวเตอร์รายใหญ่ที่สุดของโลก ก็ได้เข้าไปตั้งโรงงานแห่ง

ใหม่ที่นครเฉิงตู เพื่อป้อนตลาดทั้งในเอเชียและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก สำหรับวิสาหกิจหรือบริษัทของชื้อชวนเองก็ได้พัฒนามือและผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เช่น บริษัทฉางหง (Changhong) ซึ่งผลิตโทรทัศน์สีที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศจีนและในภูมิภาค บริษัท พานจือฮวาสตีล (Panzhihua Steel) ด้านธุรกิจเหล็กกล้า บริษัท อู่เหลียงเย่ (Wuliangye) ผลิตเหล้าชาวมือชื่อ และบริษัท New Hope ซึ่งติดอันดับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ด้านการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น

รัฐบาลมณฑลชื้อชวนมีบทบาทอย่างสูงในเชิงนโยบายและการพัฒนาและปฏิรูปเศรษฐกิจของมณฑล ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลกลางในการพัฒนาภาคตะวันตกของจีนที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ทำให้มีการทุ่มเทงบประมาณเพื่อพัฒนาชื้อชวนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างถนนเส้นทางหลวงเชื่อมโยงไปยังมณฑลอื่นๆ การปรับปรุงและสร้างสนามบินภายในประเทศขนาดใหญ่ในเฉิงตูเพื่อเป็นศูนย์กลางการบินในภาคตะวันตกของจีน โดยมีเส้นทางบินสากลบินตรงจากหลายประเทศไปยังนครเฉิงตู รวมทั้งสายการบินของไทยก็ได้เปิดเส้นทางบินตรงไปยังเฉิงตู ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 สำหรับการขนส่งทางบก เส้นทางลำเลียงสินค้าส่งออกหรือสินค้านำเข้าจากต่างประเทศไปยังตลาดมณฑลชื้อชวนที่สำคัญในขณะนี้ คือ เส้นทางรถไฟจากเฉิงตูตรงไปยังท่าเรือเป่ย์ไห่ในเขตปกครองตนเองกว่างซี ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกที่กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอยู่ไม่ห่างจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมากนัก รวมทั้งสามารถช่วยย่นระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้มากกว่าเมื่อเทียบกับการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแถบชายฝั่งทางเซี่ยงไฮ้หรือนครกว่างโจว

ในด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 รัฐบาลชื้อชวนได้มีความร่วมมือระดับรัฐบาลกับสิงคโปร์ ในรูปแบบของ "คณะกรรมการด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสิงคโปร์-ชื้อชวน" ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบุกเบิกและเปิดทางให้กับนักธุรกิจสิงคโปร์เข้าไปลงทุนในมณฑลนี้ และเป็นตัวอย่างของการมีวิสัยทัศน์และความกระตือรือร้นของรัฐบาลสิงคโปร์ในการขยายความสัมพันธ์กับมณฑลที่มีศักยภาพของจีน ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2003 หน่วยงานด้านเศรษฐกิจและการค้าต่างประเทศของสิงคโปร์ก็ได้เข้ามาเปิดสำนักงานที่นครเฉิงตู สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และเยอรมนีเองก็ได้เปิดสถานกงสุลใหญ่ของตนในเฉิงตู สำหรับการเยือนของรัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศก็ได้เปิดสถานกงสุลใหญ่ในนครเฉิงตูไปเมื่อไม่นานมานี้เช่นกัน

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, "ศักยภาพของมณฑลชื้อชวนที่ไม่ควรมองข้าม (ตอนที่ 1-2)," กรุงเทพธุรกิจ, 5 และ 12 พฤษภาคม.

ตาราง 2-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ชื้อชวน	65.9 (อันดับ 9 ในจีน)	775.1	85.3 (อันดับ 3 ในจีน)	485,000 (อันดับ 5 ในจีน)

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลซื่อชวน (Sichuan Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	485,000	485,000	อันดับที่ 5 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	405.99	390.37	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	-	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	-	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	4,520	
แร่ไฟไรต์ (ล้านตัน)	-	390.58	
แร่แมกนีไซต์ (ล้านตัน)	-	266.67	
ก๊าซธรรมชาติ (ร้อยล้านลูกบาศก์เมตร)	-	2,032.80	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	84.74	85.29	อันดับที่ 3 ในจีน
ในเขตเมือง/ในเขตชนบท	-	-	ภาคเกษตร 67.34 ล้านคน และนอกภาคเกษตร 17.95 ล้านคน
ชนกลุ่มน้อย	6.16	6.39	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	7.78	7.55	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	4.56	4.81	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.41	0.51	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	46.67	46.83	อันดับที่ 3 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	25.17	24.82	
อุตสาหกรรม	8.96	9.06	
อุตสาหกรรมบริการ	12.53	12.94	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	11,183	12,441	อันดับที่ 15 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	-	27,657	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	-	187,741	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (ล้านคน)	-	0.11	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	1,721	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	8.48	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	43	เมืองเอก ได้แก่ นครเฉิงตู (Chengdu)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	124	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	3,008	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนโยบายสำคัญต่อไทย: มณฑลชื้อชวน
โดย วันวัชร มิ่งมณีนาสิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	487.51	545.83	อันดับที่ 9 ในจีน เพิ่มขึ้น 11.9%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	104.79	112.86	ร้อยละ 20.7
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	198.24	226.60	ร้อยละ 41.5
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	184.47	208.16	ร้อยละ 37.8
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,766	6,418	อันดับที่ 27 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	6,611	7,042	อันดับที่ 19 ในจีน
ในชนบท	2,108	2,230	อันดับที่ 20 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	180.52	215.82	
Capital Construction	83.81	97.96	
Innovation	25.75	36.91	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	34.45	45.08	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	29.18	33.66	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	70.16	73.23	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	2,000	2,000	
เส้นทางรถยนต์	112,000	113,000	
เส้นทางน้ำ	7,000	11,000	
เส้นทางการบิน	27.00	23.20	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	-	-	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	572.97	572.00	อันดับที่ 12 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	1,438.22	1,411.49	มากที่สุดไนจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	8.62	12.43	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	6.21	11.26	
ในชนบท	2.60	3.07	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	-	-	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิผลรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	165.15	178.45	อันดับที่ 6 ในจีน
ผลิตผลรวมจากกิจกรรม	80.74	80.47	
ผลิตผลรวมจากการป่าไม้	5.46	5.92	
ผลิตผลรวมจากการปศุสัตว์	74.39	83.23	
ผลิตผลรวมจากการประมง	4.56	5.83	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	32.75	31.83	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลชื้อชวน
โดย วันวิทย์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาติทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	2.01	2.17	
ผลไม้	3.06	3.48	
อ้อย	1.71	1.70	
ใบยาสูบ	0.14	0.13	
สุกร (ล้านตัว)	53.39	54.84	
เนื้อสัตว์	5.83	6.24	เนื้อหมู 5.54 ล้านตัน
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.64	0.76	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	273.73	338.74	
อุตสาหกรรมเบา	-	123.50	
อุตสาหกรรมหนัก	-	215.23	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
เกลือ (ล้านตัน)	2.65	2.92	
บุหรื (ล้านซอง)	1.33	4.51	
โทรทัศน์ (ล้านเครื่อง)	8.10	9.26	
พลังงานไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	695.74	781.81	
เหล็กกล้า (ล้านตัน)	7.54	8.38	
ปูนซีเมนต์ (ล้านตัน)	32.94	37.39	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.41	0.24	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	200.15	149.58	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	346	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	498	อันดับที่ 10 ในจีน
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	366.59	433.38	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	-	-	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	10.72	10.70	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	2.60	3.38	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	1,036.08	1,146.87	
มูลค่าที่ใช้จริง	659.25	582.09	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	242	155	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	NA	NA	
10. การค้าภายในประเทศ			

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลยูนนาน
โดย วันวัณษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	188.72	209.10	อันดับที่ 10 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายค่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	5,413	5,759	
อาหาร	2,156.0	2,241.0	
เครื่องนุ่งห่ม	-	536.43	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	399.59	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	425.14	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	586.77	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	823.72	
ที่พักอาศัย	-	580.46	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	44.69	56.38	อันดับที่ 13 ในจีน
การส่งออก	27.11	32.12	
การนำเข้า	17.57	24.25	
ดุลการค้า	9.54	7.87	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุอิเล็กทรอนิกส์	1,129.76	1,179.04	
2) วัสดุสิ่งทอและผลิตภัณฑ์	470.46	534.41	
3) Base metal	279.33	428.30	
4) เคมีภัณฑ์	261.55	369.92	
5) สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์	57.30	104.23	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุอิเล็กทรอนิกส์	1,050.31	1,285.06	
2) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	196.96	306.86	
3) อุปกรณ์การแพทย์ นาฬิกา เครื่องดนตรี	111.66	207.12	
4) สินแร่	80.44	145.05	
5) เคมีภัณฑ์	93.58	124.88	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) สหรัฐอเมริกา	1,290.66	1,103.21	
2) ญี่ปุ่น	609.72	767.31	
3) จีนฮ่องกง	316.57	407.02	
ไทย	56.42	115.55	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครเฉิงตู (Chengdu)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	10.44	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	187.09	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	18,052	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	8,231.86	8,823.38	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	77.15	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.2 เมืองเหมียนหยาง (Mianyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.27	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	39.65	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	7574	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	7,864.41	7,811.01	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	13.56	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.3 เมืองเต๋อหยาง (Deyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.80	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	35.53	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	9,344	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	10.90	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.4 เมืองอี้ปิน (Yibin)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.15	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	29.10	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	5,665	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	9.57	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.